

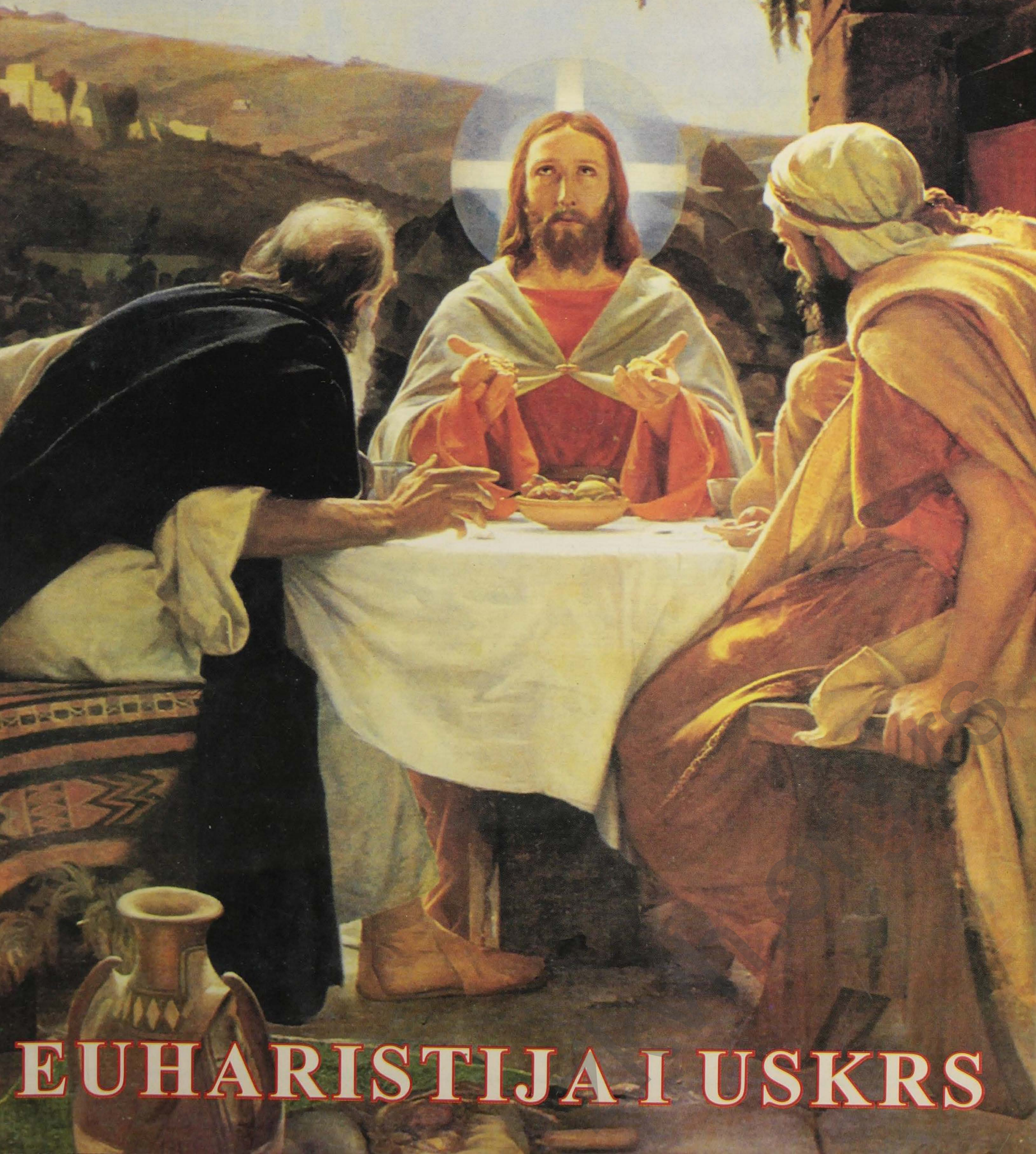
Katolički list

ZVONIK

GOD: XII BR. 3 (125) Subotica, ožujak (mart) 2005. 70,00 din

ISSN 1451-2149

EUHARISTIJA I USKRS

U SREDIŠTU

Umrla s. Lucija, posljednja fatimska vidjelica
(na slici s Papom)

Prigodna medalja s grbom
kardinala Bozanića

Grb novog biskupa
mons. Valentina Pozaića

U okviru devetnice sv. Josipa proslavljen DAN TRUDNICA

Sudionici seminara "Ljubav i zdrava spolnost" u Mužlji

EUHARISTIJA I USKRS

Emaus! To nije samo selo nadomak Jeruzalema. Emaus je događaj! I zato su o

Emausu ispričane mnoge lijepe priče, održane mnoge sadržajne propovijedi, ispevane mnoge pjesme; mnogi glazbenici i umjetnici nadahnuti tim događajem stvorili su vrijedna djela. Sve je u tom događaju tako ljudski toplo, a istovremeno tako božanski duboko.

Dva razočarana čovjeka, nakon tragičnog događaja Isusove muke i smrti, vraćaju se u svoje selo iz veličanstvenog Jeruzalema. Još jednom sve prepričavaju, raspravljaju, pokušavaju protumačiti. I tada im se pridruži tajanstveni Suputnik, koji je, na prvi pogled, posve izvan tijeka događaja. No, na kraju im upravo On tumači smisao događaja o kojem su raspravljali, optužujući ih da su "bezumni i srca spora da vjeruju" (usp. Lk 24,25-27). Tajanstveni Suputnik zapalio im je srce, vratio tračak nade... Zato ga žarko mole i navaljuju da ostane s njima (usp. Lk 24,28-29). A Isus, ko Isus - nije im mogao odbiti tako žarku molbu: "I uniđe da ostane s njima" (Lk 24,29). I kao što je uvijek činio kad su ga žarko molili, i tada učini daleko više nego što su ga molili: "Dok bijaše s njima za stolom, uze kruh, izreče blagoslov, razlomi te im davaše. Uto im se otvore oči te ga prepoznaše..." (Lk 24,30-31).

Taj događaj u Emausu početak je euharistijskih okupljanja kršćana koji traje sve do danas, a koja su se upravo zbog toga dugo nazivala: "lomljenje kruha".

Uskrs i Euharistija su u dubokoj povezanosti, baš kao što su također križ i Euharistija. No, ne samo zbog događaja u Emausu. "Euharistija je Spomen-čin Gospodnje smrti i uskrsnuća" uči nas Katekizam Katoličke Crkve (KKC, 1330); a na drugom mjestu veli: "Euharistija je spomen-čin Kristova Vazma: to jest djela spasenja koje je Krist izvršio životom, smrću i uskrsnućem, a koje se uprisutnjuje po liturgijskom činu" (KKC, 1409).

Dakle, svaka naša sv. misa je slavlje Velikog petka i proslava Uskrsa. Crkva svaku nedjelju slavi kao svetkovinu Kristova uskrsnuća. Ruski jezik za nedjelju čak upotrebljava riječ "Voskresenie", tj. Uskrs. Događaj Kristova uskrsnuća tako je velik i tako je silno nadmašio sve događaje Staroga Zavjeta da su zbog toga kršćani slavlje židovskog "Šabata" (subote), spontano napustili. Kršćani se okreću novom Danu, danu Kristova uskrsnuća koje se zbililo "po suboti, u osvit prvoga dana u tjednu" (usp. Mt 28,1). Tako nedjelja postaje novi dan Počinka, radnog okupljanja zajednice i susreta s

Gospodinom. Kršćani se okupljaju na molitvu u nedjelju vjerujući da će doživjeti radost Emausa, da će u "lomljenju kruha" i u zajedništvu međusobne ljubavi, prepoznati Uskrslog Gospodina, koji će im zapaliti srce, vratiti nadu, darovati mir i radost, ohrabriti ih i osnažiti za djelo svjedočenja. Sve se to dogodilo u Emausu onoj dvojici učenika. Oni trče, iako su netom stigli, natrag u Jeruzalem posvjedočili da je Isus uskrsnuo te da su ga živov prepoznali dok im je "lomio kruh" (Lk 24,33-35).

O, kad bi svi katolici ovoga Uskrsa u Godini Euharistije nanovo otkrili veličinu i ljepotu nedjelje kao proslave Dana Gospodnjega! O, kad bi katolicima nedjelja opet postala sveti Dan počinka, molitve, obiteljskog i bratskog zajedništva te neizostavnog sudjelovanja u svetoj misi! Bio bi to neprocjenjiv doprinos promjena i boljitku za kojim toliko čeznemo u ovoj našoj čudnoj državi kao i na čitavoj, divnoj planeti Zemlji. Djelotvorno sudjelovanje u sv. misi na kojoj bi se obvezno svaki put pričestili, katolicima bi zapalilo srce, vratilo tako često izgublenu nadu i spasilo ih od očaja; iskonsko slavljenje nedjelje vratilo bi smiješak na lice zaplakanima i razočaranima, darovalo mir preplašenim srcima u nemirnim vremenima, obasjalo put koji vodi k istinskoj sreći ovdje na zemlji u civilizaciji ljubavi te otvorilo perspektivu blažene vječnosti, koja je ondje "gore, gdje Krist sjedi s desne Bogu" (Kol 3,1), kao "Prvorodenac od mrtvih" (Kol 1,18) kao "Prvorodenac među mnogom braćom" (Rim 8,29).

Vi, dragi čitatelji, koji ćete čitati ove retke i slaviti Uskrs na pravi način, nemojte ostati pasivni, ravnodušni, mlaki... Nego se "istog časa dignite" i krenite - kao ona dvojica učenika - i postanite "istog časa" gorljivi svjedoci Isusa Krista i njegova evanđelja. Učinite sve da se u ovoj Godini Euharistije poveća broj katolika koji će nedjeljom sudjelovati u svetoj misi i pričestivati se. Ako se to ne dogodi, ništa se neće lijepo dogoditi. Ništa se neće promijeniti, nego ćemo i dalje čamiti u tami i čeznuti da nam bude bolje. To bolje postoji. Ono je moguće, jer je Isus iz ljubavi prema nama umro i uskrsnuo. To bolje postoji i nadohvat nam je ruke. Potrebno je samo slijediti Isusov put - put ljubavi...

Dok Vam pružamo novi broj *Zvonika* i želimo SRETAN USKRS u GODINI EUHARISTIJE, želimo vas ohrabriti za ustrajan hod tim putem. Dovedite i vratite na njega mnoge. Sretno!

Uvijek s vama na tom putu,

vaš urednik

Piše: br. Vjenceslav Mihetec, OCD

ISPIT SAVJESTI

"I dok je izlazio na put, dotrči netko, klekne preda nj pa ga upita: 'Učitelju, što mi je činiti da baštinim život vječni?' ... Isus mu reče: 'Zapovijedi znadeš; Ne ubij! Ne čini preljuba! Ne ukradi! Ne svjedoči lažno! Ne otmi! Poštuj oca svoga i majku!' On mu odgovori: 'Učitelju, sve sam to čuvao od svoje mladosti. Isus ga na to pogleda, zavoli ga i rekne mu: 'Jedno ti nedostaje! Idi i što imaš, prodaj i podaj siromasima pa ćeš imati Blago na nebu. A onda dođi i idi za mnom'" (Mk 10,17-21).

Čovjek koji se dao na život po Zapovijedima Božjim stiže do točke koja je dobra i za pohvalu, ali osjeća da treba dalje. Tu se zaustavlja i mudro pita, kako dalje. Pitanje treba upraviti onome koji ga je pozvao na put k savršenosti.

Karmel je Red onih koje je Bog pozvao k savršenosti. Stoga su karmelićani tijekom povijesti zastajali pred Bogom i provjeravali prijedeni put i ponizno pitali kako dalje. Primjer takvoga stava i traženja imamo u nevedenom ulomku iz Markova Evanđelja.

Karmel je na svom putu znao doći do ispunjenja jedne takve mjere pa je tražio nadahnuće za dalje. Bog je zajednici slao svojim Duhom nadahnute ljude i preko njih govorio što činiti i kako nastaviti dalje. Sveta Majka Terezija iz Avile odgovara na ta pitanja u djelu "Put k savršenosti", a Ivan od Križa pak u djelu "Uspon na goru Karmel". Prema njima i drugi članovi Reda često odgovaraju u svojim djelima na slična pitanja.

Uspon na goru Karmel putem savršenosti težak je. Njime mogu ići ljudi koji su dobro izvježbani. Prva od vježbi koja je neophodna da se na tom putu ne iznemogne jest ISPIT SAVJESTI. O toj vježbi govore svi koji se trude ostvariti taj uspon i koji su ga ostvarili i sad su u blaženoj vječnosti.

Ispit savjesti je vježba koja se čini svagdanom, prije ispovijedi, u godišnjim duhovnim vježbama, nakon nekog obavljenog posla ili u drugim značajnim zgodama života.

Glavni cilj ispita savjesti jest usporedba vlastitog ponašanja s evanđeoskim idealima i savjetima. Posebna svrha nije da se upozna kakav je čovjek

nastavak na sljedećoj strani ->

općenito, već kakav sam ja: kao čovjek, kao kršćanin, koliko mi je život u skladu s Isusovim, koliko je dobra u meni, kako upotrebljavam naravne i nadnaravne darove u sebi, jer kako čitamo u Evanđelju (Lk 12,48): "Kome je mnogo dano od njega će se mnogo iskati." Stoga Ispit savjesti treba biti redovit, metodičan, vjernički (svijest da sam pred Bogom), skrušen (ne hladno samopromatranje), stvaralački. To je vježba za koju se treba pripremiti (molitvom i sabranošću), sabranošću koja treba um-razum, volju, srce, tijelo i nadnaravne darove. Kad se čovjek tako ogleda u Bogu, iskreno poželi biti njemu sličan, zažali nad svojim stranputicama, kaje se i donosi odluku za popravak i promjenu života.

U Karmelu se ta vježba čini dva puta dnevno. U sredini dana i na završetku dana. O tome govori Pravilo života i Ustanove Reda. Za dušu koja želi provoditi nutarnji život tu je dragocjen poziv da se okoristi mudrošću zakonodavca.

U sredini dana - "čas pošasti što hara o podne" (Ps 91,6), vrijeme pretrpano zemaljskim brigama, vrijeme kad tijelo uzima hranu, a duša osjeća iscrpljenost, treba se sabrati, napraviti račun svoga djelovanja i obnoviti snagu, svježinu i radost.

Na kraju, prije nego dan postane prošlost, duša se posvećuje Bogu. Provjeravajući djelatnosti dana ne okreće se neuspjesima, mlitavosti i malodušnosti, već dobrome Ocu od kojega prima jedno drugo svjetlo koje otkriva grijeh te čovjek govori: "Idi od mene, grešan sam čovjek!" (Lk 5,8), "Gospodine, nisam dostojan..." (Lk 7,6). Ovo su spontani izričaji nakon susreta s Isusom. Što više duša napreduje u ovoj vježbi, osjeća sve veću potrebu da je obavlja što jednostavnije. Sveta Majka Terezija iz Avile govori: "Ne silite, ne sputavajte dušu koja moli. Pustite je da se slobodno kreće po tim raznim odajama" (Zamak duše, I, 2). Iz ovoga vidimo kakvom slobodom duša mora obavljati svoj ispit savjesti - nipošto kao zatočenik određenog načina... treba biti slobodan kao pčela koja ne prestaje izlaziti iz košnice i letjeti od cvijeta do cvijeta skupljajući med.

Osoba koja redovito provjerava svoj put, koja korača po Božjem vodstvu, uvijek će od njega samoga dobiti upute za korak naprijed, ali i ohrabrenje: "Ja sam Put, Istina i Život" (Iv 14,6). "I, evo, ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta" (Mt 28,20).

USKRSNA PORUKA DR. IVANA PENZEŠA, SUBOTIČKOG BISKUPA

PROŠAO JE ZEMLJOM ČINEĆI DOBRO

Kršćanska braćo i sestre!

Isus je, kako veli Sveti Petar apostol, prošao zemljom čineći dobro. Ako na takav način shvatimo da je Isus uistinu Krist, moći ćemo načiniti onaj korak po kojemu se on doista prepoznaje kao Krist, te onaj korak po kojemu se prepoznaje i svaki njegov učenik.

Tijekom cijele povijesti veliki problem kršćanstva bilo je izokrenuto shvaćanje svetosti i dobrote. Prevladavalo je mišljenje da je svet i dobar onaj koji ne čini grijeh i zlo. Činjenica je da Petar nije definirao Isusa kao onoga koji je prošao zemljom pazeći da ne sagriješi ili napravi nešto loše. Naprotiv, definirao ga je kao onoga koji je prošao zemljom čineći dobro.

Kršćanstvo se predugo zaplitalo u defanzivu i nastojanje da se nikome ne zamjeri. A bit kršćanstva je ofenzivna dobrotu. Stoga, valja nam, poput Krista, proći zemljom čineći dobro. Zato se, možda, i najviše griješi propustom, kada ne mislimo, ne govorimo i ne činimo dobro.

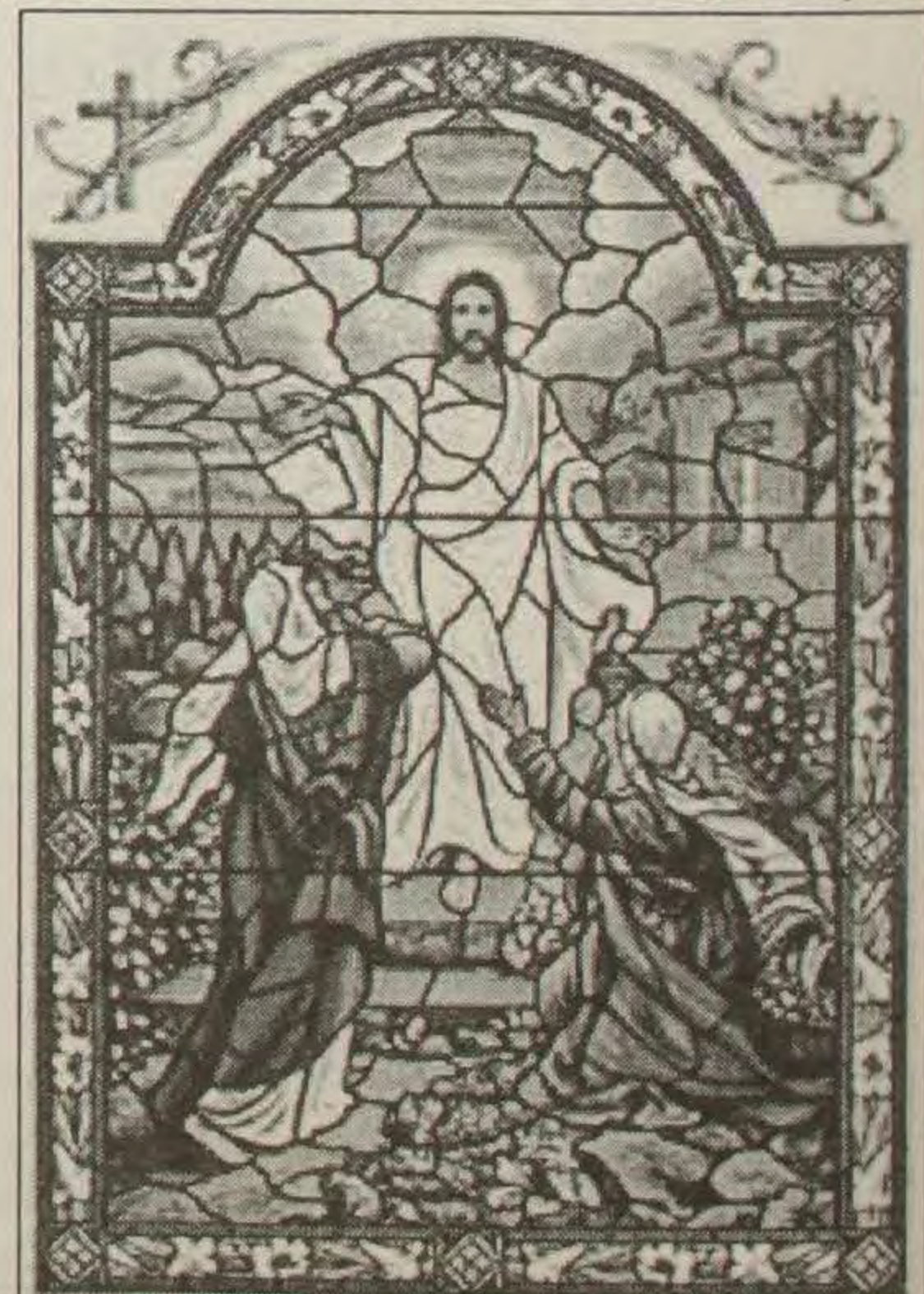
Krist u kojega vjerujemo je Bog koji se solidarizira s čovjekom. Potpuno je čovjek, od svog začeca pa do svoje smrti. Tijekom svog zemaljskog života dijelio je s nama radosti i nade, muke i tjeskobe, drugim riječima, bio nam je u svemu jednak, osim u grijehu. Krist je uzeo dijela u našem čovječtvu kako bismo i mi mogli uzeti dijela u njegovu božanstvu. To u isto vrijeme znači prihvatiti u potpunosti Kristovu sudbinu. Radujte se i kličite, veli nam Isus, kada vas zbog mene, pogrde i prognaju i sve zlo slažu protiv vas. Nemoguće je, dakle, biti kršćanin, a ne biti znak osporavan. Nemoguće je biti kršćanin, a zaobići Kalvariju. Stoga je potrebno i u slavlju uskrsnuća prihvatiti cjelokupno otajstvo Isusa Krista.

Jedna od bitnih odrednica uskrsne poruke jest da nas je Bog učinio svjedocima. Prvenstveno svjedocima Isusova života i uskrsnuća. Kada su jedanaestorica birali tko će zamijeniti Judu, postavili su kriterij da nasljednik treba biti svjedokom Isusova uskrsnuća. Nadalje, u nastupnoj propovijedi na Pedeseticu, Petar Isusove učenike naziva svjedocima.

Uistinu nema prikladnije čestitke od one koju je zapisao sv. Pavao apostol u poslanici Kološanima: "Ako ste suuskrsnuli s Kristom, tražite što je gore, gdje Krist sjedi zdesna Bogu! Za onim gore težite, ne za zemaljskim! Ta umrijeteste i život je vaš skriven s Kristom u Bogu! Kada se pojavi Krist, Život vaš, tada ćete se i vi s njime pojaviti u slavi" (Kol 3,1-4). Zanimljivo je primjetiti da sv. Pavao odlomak započinje riječju "ako". To nije samo stilska minijatura, nego možemo slobodno reći, ozbiljna provokacija, pitanje pa čak i poticaj na ispit savjesti. Da li smo doista uskrsnuli s Kristom to se može prepoznati po onome za čime težimo i što nam je važno. Može se prepoznati po tome kamo su nam misli usmjerene i na što upućuju naša djela. Ukoliko smo s Kristom i po Kristu u Bogu, onda ćemo o drugom pojavku Kristovu zaslužiti biti s njim i u slavi vječnoga zajedništva s Bogom. U Godini Euharistije, s Euharistijom, to je ono za čime težimo.

Ovim mislima želim svima sretan Uskrs i obilje blagoslova od Uskrslog Spasitelja!

† Ivan
biskup

BIJELA HALJINA

Mama je probudila Doricu kao i obično. Dan je bio prilično hladan i maglovit, početak ožujka. Dorici se nije dalo iz kreveta.

- Mama, ja ne bih danas išla u vrtić.

- Znaš, Dorice da je to sad nemoguće. Tko će te čuvati? Ne možemo sada zvati baku i čekati dok ona dođe. Zakasnit ćemo na posao - odgovorila je mama.

- Ali, mama, ja ne bih... - pokušavala je Dorica opet.

No, mamin pogled je bio odlučan. Dorica se polako izvlačila iz toplog kreveta, dok je mama tražila što će joj odjenuti.

- Požuri se, Dorice. Tata već čeka u autu.

Ubrzo se oglasio tata nervozno trubeći u autu. Dorica je još morala pronaći svoju torbicu i lutku koju će danas ponijeti u vrtić. Prošlo je barem desetak minuta dok su mama i Dorica uskočile u auto. Tijekom vožnje svi su šutjeli. Dorica je priljubila svoj nosić uz staklo i gledala u bijelo, maglovito jutro. Sve je izgledalo nekako čudno, ružno i tužno. Kad će već to proljeće!

Konačno su stigli do vrtića.

- Požurite se. Ne želim zbog vas kasniti na posao - napomenuo je tata.

Na brzinu su skinuli cipele i navukli šlapice. Na brzinu je Dorica poljubila mamu i na brzinu projurila pokraj tete Jasne ne pozdravljajući je. Zavukla se u kutić lutaka i počela češljati svoju barbičku.

- Danas neće biti baš krasan dan - pomislila je teta Jasna, a to isto je mislila i Dorica.

Danas nije bila raspoložena za druženje i svi su joj bili nešto krivi. Martu je počupala za kosu jer joj nije htjela prepustiti ljuljačku kad su se igrale na dvorištu. Hrvoju je uzela slagalice dok je on otišao po rupčić kod tete. Dan je sporo prolazio.

Konačno je došla mama. Povala je Doricu kući. Kako je i sama bila nešto zamišljena nije pitala Doricu kako joj je prošao dan u vrtiću. Kad su stigli kući, brat Marko je već sjedio za knjigom. Ostatak dana Dorica se dosađivala i smetala Marku. Nije htjela ni večerati i konačno se zavukla u svoju sobu. Bila je neraspoločena i tužna. Kakav je ovo bio dan? Mislila je da je nabolje leći, zaspati i sve zaboraviti. Nije ni zubiće oprala. Zavukla se u krevet. Ali sna nema. Prevrtala se Dorica po krevetu, čak ljuti-

to udarila šakom po jastuku. Konačno je zaspala. I sanjala neobičan san.

Našla se Dorica u prekrasnom parku. Tamo je bilo proljeće. Svud je bilo lijepoga cvijeća. Ptičice su se dozivale pjesmom. Izdaleka su se čuli glasovi i krasna glazba. Dorica je krenula za tim glasovima. Ubrzo je ugledala jednu čistinu i na njoj puno djece. Veselo su trčali i dozivali se, igrali se na najčudesnijim vrtuljcima i toboganima. Dorica je samo razrogačila oči. Činilo joj se da nikoga ne poznaje. Ali malo zatim ugledala je svoga bracu, pa Martu i Hrvoja iz vrtića, pa... Baš se obradovala što ima i poznatih. Mahnula im je. Ali oni joj nisu uzvratili pozdrav iako su gledali baš prema njoj. Zatim je vidjela da tu ima i starijih. Pa da, bili su tu mama i tata, teta iz vrtića... Dorica je sad već oduševljeno zavikala:

- Mama, tata...

Ali oni se nisu odazvali iako su gledali baš u nju.

- Što je ovo čudno! - mislila je Dorica.

Zatim je opazila da su svi odjeveni u haljine i odijela nježnih, svijetlih boja. Svi su bili veseli i vrlo pažljivi jedni prema drugima. Ona se sve više približavala skupini djece gdje su se igrali Marta i Hrvoje. Djeca su prekinula igru i začuđeno je promatrala. Pogledala je prema mami i tati. I oni su je čudno gledali. Mjerili su je od glave do pete. Konačno je i ona pogledala sebe: što to ima tako neobično na njoj? Ali, jao! Njena haljina bila je tamna i još k tome puna mrlja. Dorica je začuđeno gledala svoju haljinu. Ali u tom trenutku svi su okrenuli pogled prema malenom gaju. Odatle su izlazili prekrasni anđeli da pozdrave svoje goste. I oni su bili sjajni i lijepi. Veseli žamor se nastavio.

Dorica se jako uplašila. Kamo bi se mogla sakriti? I što će sada biti? Dok su joj misli brzo letjele kroz glavu jedan anđeo sasvim neočekivano stade pred nju. Dorica se još više uplašila. Ali anđeo joj ljupko reče:

- Dorice, želiš li i ti čistu i bijelu haljinu?

Dorica nije mogla ništa odgovoriti. Samo su joj krupne suze navrle iz očiju.

- Dorice, što ti je? Probudi se, Dorice!

Glas joj je bio poznat, ali nije mogla otvoriti oči. Nemirno je vrtjela glavom i napokon uspjela. Ugledala je mamino blago i zabrinuto lice. Tu je bio i tata.

- Dorice, što je bilo? Zašto plačeš? - pitao je tata i uzeo ju u naručje.

Dorica je počela glasno jecati, a mama i tata su je posjeli između sebe na krevet i čekali da se stiša.

- Hajde, Dorice, ispričaj što se dogodilo - rekoše oboje u isti čas.

Dorica je pripovijedala što je sanjala, ali i ono što joj se jučer dogodilo u vrtiću. Na kraju je pitala zabrinuto:

- A kako ću sada doći do bijele i čiste haljine?

- Možda to i nije tako teško - rekla je mama smiješeći se.

Dorica se zamislila.

- Hoćeš li danas u vrtić? - pitao je tata.

- Hoću - spremno je rekla Dorica i odmah se počela sama spremati.

Putem do vrtića svi su veselo čavrljali. Dorica je opazila kako je krasan izlazak sunca. Drveće nije više bilo ružno. Trava je počela nicati, a prve visibabe su se klanjale prolaznicima. Na izlasku iz auta Dorica je dala jedan dug i topli poljubac tati, a isti takav i mami.

Popodne, kad je tata došao po Doricu, teta Jasna imala je samo pohvale za Doricu: kako je bila pažljiva, vesela, dobra; kako je pomagala pospremati, sa svima se igrala. Dorica je sjala od sreće. A taj sjaj je prešao i na tatu.

Prije spavanja Dorica je pogledala kroz prozor. Bila je zvjezdana noć i prekrasna mjesečina.

- Oh, kad bih mogla sanjati opet onaj san da vidim onog lijepog anđela. I svoju haljinu...

- uzdahnula je Dorica.

Ali to nije bilo potrebno. Dorica je znala da je njena haljina sada bijela i čista.

s. Blaženka Rudić

Katolička crkva zauzima posebno vrijedno mjesto u hrvatskoj zajednici, otuda duhovni sadržaji u tjedniku

Zvonik: Tjednik Hrvatska riječ jedini je profesionalni tiskani medij na hrvatskom jeziku. Osjećate li, kao glavni i odgovorni urednik, da je list osnovan u pravom trenutku i možete li pojasniti zašto baš ovo ime tjednika. (Naime, u trenutku nastajanja, podsjetimo se, jedino je Zvonik izlazio na ovim našim prostorima.)

□ Z. PERUŠIĆ - Novinsko-izdavačka ustanova Hrvatska riječ osnovana je onda kada su u Vojvodini, odnosno Srbiji, stvoreni uvjeti da se na planu informiranja krene u ostvarivanje ravnopravnosti hrvatske zajednice s ostalim manjinskim zajednicama. Da je bilo moguće ranije osnovati Ustanovu, na ovaj način i od države poduprtu, to bi se sigurno i ostvarilo. Ali, očito da prije promjena u listopadu 2000. godine to nije bilo moguće. Naravno, uvjeti još ni sada nisu niti blizu idealnih, jer ozbiljnih problema u oblasti informiranja na hrvatskom jeziku imamo i dalje, mislim tu na informiranje na regionalnoj državnoj televiziji, ali smo barem u oblasti pisanoga medija ostvarili dio davnašnjega cilja vojvođanskih Hrvata.

Što se naziva Ustanove i tjednika tiče, željelo se nastaviti tradiciju tjednika koji je pod tim nazivom u Subotici izlazio od 1945. do 1956. godine. Moram reći da osobno nisam bio uključen u proces osnivanja NIU Hrvatska riječ u fazi osmišljavanja ideje i naziva, ali znam da se željelo upravo to - pokazati kako se osnivanjem ove ustanove samo nastavlja ono što je prije gotovo pola stoljeća političkom, administrativnom odlukom prekinuto. Novinarstvo na hrvatskom jeziku na ovim prostorima ima dugu povijest, a sadašnja je Hrvatska riječ samo nastavlja.

Zbog toga smo odabrali i logotip Hrvatske riječi, koji je potpuno isti kao onaj od prije pola stoljeća, samo što je taj logotip umjesto nekadašnje crne, sada crvene boje.

● Crkva je očuvala vjerski i nacionalni identitet Hrvata.

Kakvo je Vaše gledište na komentare da Hrvatska riječ ima previše duhovnih, vjerskih tema i izvješća?

□ Čuo sam i ja pojedinačne komentare kako je u Hrvatskoj riječi previše duhovnih i crkvenih tema, ali je mnogo više komentara u kojima se takva uređivačka koncepcija pozitivno ocjenjuje. Hrvatska je zajednica u Vojvodini tijesno vezana uz Crkvu, a u Bačkoj i Srijemu, poglavito u manjim mjestima, između hrvatske i katoličke zajednice postoji znak jednakosti. Znam to iz vlastitog iskustva, jer često obilazim vojvođanska mjesta u kojima žive Hrvati i razgovaram s ljudima. U mnogim je mjestima zapravo Crkva ta institucija koja je održala, pokraj vjerskog, i nacionalni identitet Hrvata i ljudi to iznimno cijene. Osim toga, nemojmo zaboraviti da se hrvatski jezik u prethodnih 50 godina učio, govorio i njegovao samo ili gotovo isključivo u Crkvi. Zbog toga mislim da Katolička crkva u životu hrvatske zajednice zauzima posebno vrijedno mjesto, a to onda ne može a da se ne odrazi na sadržaj tjednika koji se bavi životom te zajednice.

Naravno, Hrvatska riječ je prije svega informativno-politički list, ali je ujedno i obiteljski list, tako da je lepeza tema kojima se

naši novinari bave doista široka i mislim da u tjedniku svatko može naći ponešto od onoga što ga zanima. I, želim dodati da je duhovna kolumna preč. dr. Andrije Kopilovića, koji je ujedno i stalni suradnik Hrvatske riječi od prvoga broja, vrlo čitana. Znam pouzdano da ju redovito čitaju čak i oni koji najviše kritiziraju duhovne sadržaje u tjedniku.

● Nacionalna identifikacija jedna je od osnovnih identifikacija svake zrele osobe. Drugi će nas poštovati onoliko koliko sami sebe poštujemo.

Imate li povratne informacije o čitanosti i broju prodanih primjeraka? Kako ocjenjujete naviku kupovine i čitanja tiskovina danas, ako imamo u vidu da su naši salašari prije pedesetak ili čak manje godina kupovali i po nekoliko listova, napr. Glasnik Srca Isusova i Marijina, Glas koncila, Veritas, gradske Subotičke novine...?

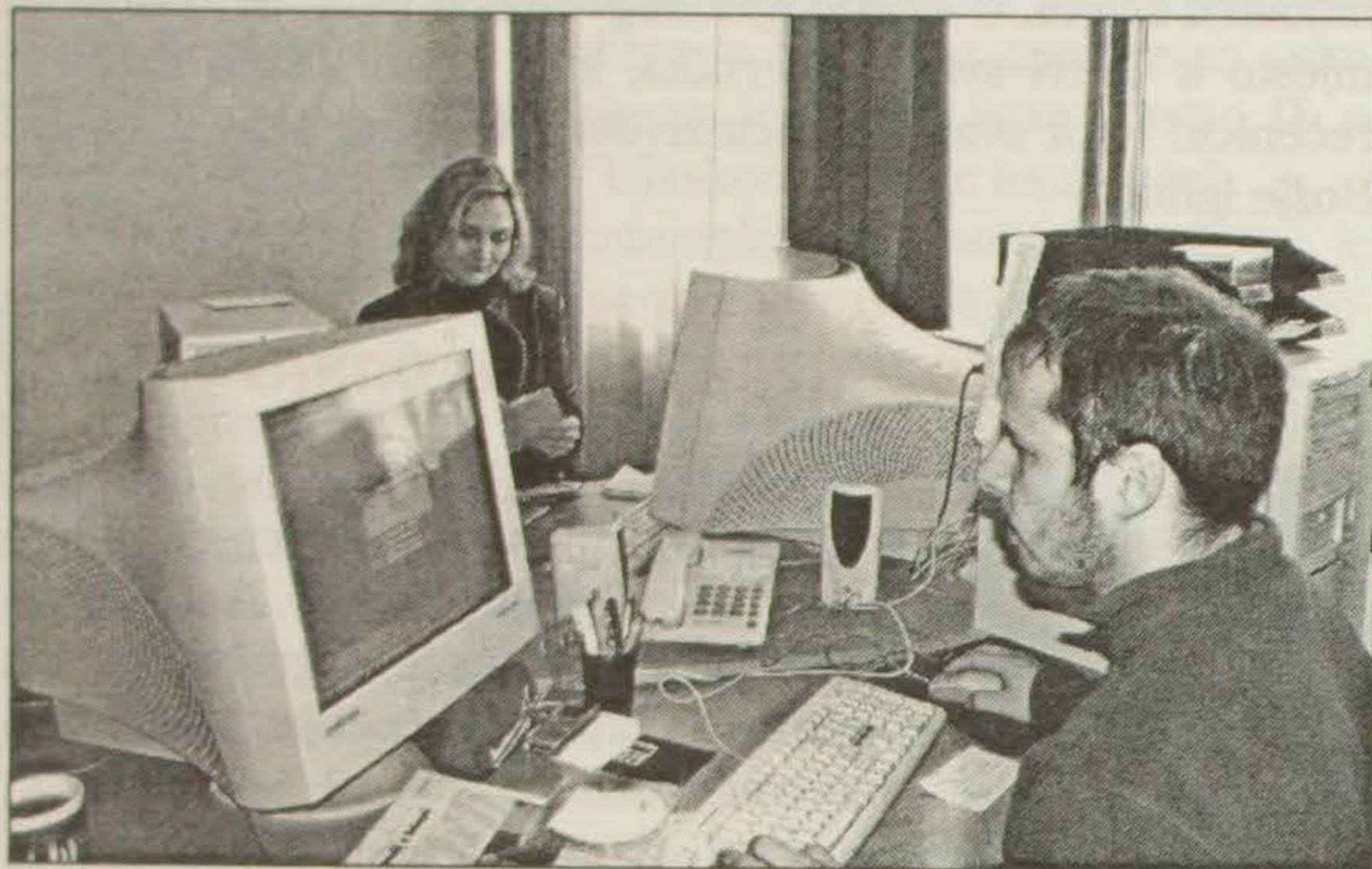
□ Redovito dobivamo službena izvješća od distributera o prodaji Hrvatske riječi. U Vojvodini postoji krug ljudi koji duboko u sebi osjećaju pripadnost hrvatskom narodu i sudjeluju u svim projektima i aktivnostima hrvatske zajednice. To su naši čitatelji. A to, što projekti u hrvatskoj zajednici - mislim tu na informiranje, obrazovanje, kulturne priredbe, izložbe, kazališne predstave i ostalo - nisu visokotiražni, to je samo posljedica dugogodišnjeg potiskivanja svega što je za cilj imalo očuvanje i razvoj nacionalnog identiteta Hrvata na ovim prostorima. Naravno, tu činjenicu ne smijemo koristiti za opravdanje, nego upravo suprotno, moramo činiti sve kako bismo sada kod što većeg broja ljudi budili svijest o tome da je nacionalna identifikacija jedna od osnovnih identifikacija svake zrele osobe. Drugi će nas poštovati onoliko koliko sami sebe poštujemo. Ni manje niti više.

E, sad, što se tiče generalno slabe navike naših ljudi da čitaju i kupuju novine, to je drugo pitanje. Nekad je sve bilo drugačije. Bilo je više novaca, elektronski mediji su bili slabo ili nikako razvijeni, nije bilo interneta, živjelo se lagodnije i laganije. Danas je sve podređeno uspjehu i brzini. Ljudi nemaju niti mogućnosti niti vremena za čitanje novina. Mi smo u obitelji od kada znam za sebe stalno čitali po nekoliko dnevnih novina, plus sve tjednike koji su izlazili. I kod mnogih drugih obitelji je tako bilo. Danas toga više nema i to se vrijeme više neće vratiti. Zbog toga je važno da imamo i elektronske, brze medije na hrvatskom jeziku, a pisani mediji ostaju za dublje promatranje, istraživanje i komentiranje problema i tema.

Opći pad naklade novina karakterističan je za sve medije u okruženju, bez obzira radi li se o medijima na većinskom ili ma-

njinskom jeziku. Ali, svakako trebamo raditi na poboljšanju naklade *Hrvatske riječi*, iako na tome putu ima dosta prepreka, a mislim da je jedna od glavnih upravo pogoršana klima prema Hrvatima u Srbiji. Ispričat ću vam jedan slučaj: prošle godine u *Hrvatskoj riječi* objavljena je nagradna igra, a jedan od dobitnika bio je naš čitatelj iz Beograda. Kada je pročitao svoje ime među dobitnicima godišnje pretplate na *Hrvatsku riječ*, pismeno je odustao od nagrade, jer ne želi da mu poštar donosi *Hrvatsku riječ*, da mu je stavlja u poštanski sandučić, kako njegovi susjedi ne bi vidjeli što on čita. Toliko je još uvijek živih predrasuda, da stvarno treba puno vremena, volje i energije prevladati ih.

● **Računamo na mlade snage, oni su naša budućnost.**

Vidljiv je velik napredak u svakom smislu Vašeg tjednika, pa tako i u broju dopisnika i suradnika. Kako dolazite do njih i računate li na mlade snage?

□ Kada smo osnivali *Hrvatsku riječ* gotovo da nismo imali novinara s iskustvom. Svi oni kojima sam se obratio, ili su već bili otišli u Hrvatsku, ili su ostali začahureni u svojim redakcijama na srpskom jeziku, ili su definitivno otišli iz novinarstva. Praktički smo počeli ni od čega, s ljudima koji su imali malo ili nimalo iskustva u ovoj profesiji. Vremenom smo svi skupa napredovali i sada mogu reći da imamo solidne pojedince, kako novinare i urednike, tako i tehničko i administrativno osoblje, koji su dobra osnova za razvijanje i Ustanove i informativne djelatnosti na hrvatskom jeziku u cijelosti. Naravno da računamo na mlade snage, pa oni su naša budućnost. U kontaktu smo s većinom naših mladih koji u Zagrebu studiraju novinarstvo i *Hrvatska riječ* je medij u kojemu oni mogu prakticirati svoje teorijsko znanje, ali je i baza u kojoj oni mogu i trebaju započeti svoju profesionalnu novinarsku karijeru. Sve njih željno očekujemo u *Hrvatskoj riječi* nakon što završe studije.

Trenutačno za *Hrvatsku riječ* stalno ili povremeno piše preko 120 vanjskih suradnika, naime toliko imamo potpisanih ugovora o autorskom djelu. U početku smo ih tražili, kao dopisnike, po mjestima u kojima žive Hrvati i nalazili ih u hrvatskim kulturno-umjetničkim društvima i pri Crkvi, a sada nam se sami javljaju svojim tekstovima i sami iniciraju suradnju.

- **Izuzetno značajna distribucija lista preko crkvene infrastrukture.**
- **Odnosi Zvonika i Hrvatske riječi odlični.**
- **Zvonik je odigrao ključnu ulogu u razvoju novinarstva na hrvatskom jeziku.**

Mislite li da bi suradnja sa župnicima mogla biti bolja i korisnija? Jeste li zadovoljni suradnjom s našim Listom? Imate li prijedloga ili sugestija u tom smislu?

Novinsko-izdavačku ustanovu *Hrvatska riječ* osnovala je u svibnju 2002. godine Skupština AP Vojvodine, s ciljem da na institucionalan način zadovolji potrebe hrvatske nacionalne manjine u oblastima informiranja i nakladništva. U srpnju prošle godine osnivačka prava nad Ustanovom od Skupštine AP Vojvodine preuzelo je Hrvatsko nacionalno vijeće, kojemu je Zakon o ostvarivanju prava i sloboda nacionalnih manjina omogućio da vodi brigu, između ostalog, i o informiranju na hrvatskom jeziku.

Ustanova je pravno konstituirana u studenome iste godine, a 31. siječnja 2003. godine izišao je iz tiska prvi broj tjednika *Hrvatska riječ*. Taj je broj imao 20 stranica, a sada, poslije 108 izdanih brojeva, *Hrvatska riječ* redovito izlazi na 68 stranica.

U Ustanovi ima 9 zaposlenika, od kojih je petero novinara-urednika, zatim tehnički urednik, fotoreporter, administrativna tajnica i direktor. Niti jedna od novinsko-izdavačkih ustanova na manjinskom jeziku nema tako mali broj uposlenika. Sve druge ustanove rade gotovo isti obujam posla s 27 do 30 uposlenika.

□ Suradnja sa župnicima u Subotičkoj i Đakovačko-srijemskoj biskupiji je dobra, ali uvijek može biti i bolja. Ujedno se intenzitet te suradnje razlikuje od župe do župe. U svakom slučaju, stranice *Hrvatske riječi* su otvorene za sve one koji žele suradnju, a za Ustanovu bi bilo od izuzetnog značaja da se omogući distribucija tjednika kroz crkvenu infrastrukturu. Ovim putem pozivam predstavnike Crkve da skupa radimo na tome da, s jedne strane, *Hrvatska riječ* bude što bolji list, a s druge strane, da ona dođe u ruke što većeg broja čitatelja.

Odnose između uredništava *Zvonika* i *Hrvatske riječi* ocjenjujem kao odlične, radne i kolegijalne. Ne sjećam da se ikada desilo da nam nedostaje neka fotografija ili tekst, a da je ne dobijemo od urednika preč. **Andrije Anišića** ili članova uredništva *Zvonika*. Iskreno se nadam da suradnju na isti način ocjenjuje i ekipa *Zvonika*. *Zvonik* je unazad desetak godina odigrao, rekao bih, jednu od ključnih uloga u razvoju novinarstva na hrvatskom jeziku i zbog toga je njegov značaj ogroman. Neki od naših novinara i suradnika formirani su upravo u *Zvoniku* i to je zapravo njegova velika vrijednost.

Gospodine, Perušiću, hvala Vam na razgovoru i na dosadašnjoj suradnji koju i mi ocjenjujemo vrlo korisnom i uspješnom. Ujedno Vama osobno i svim uposlenicima i suradnicima Hrvatske riječi čestitam u ime uredništva Zvonika 100 brojeva Vašeg lista i dvije godine izlaženja sa željom da povećate nakladu i da sav trud, koji doista nije mali, bude na dobro našega naroda.

Katarina Čeliković

JEDINSTVENA KORIZMA U SOMBORSKOM KARMELU

Kako smo objavili u prošlom broju *Zvonika*, stoljetni somborski Karmel priredio je jedinstveni korizmeni program u godini svog jubileja. Svaka korizmena nedjelja i ponedjeljak bili su ispunjeni posebnim korizmenim sadržajima. Svake nedjelje bio je u crkvi Križni put, misa, korizmena propovijed te poslije mise susret s mladima u prostorijama samostana. U ponedjeljak pak korizmena tribina u Hrvatskom domu. Na sva ova slavlja okupio se lijepi broj vjernika, a osobito su bile dobro posjećene tribine na koje se znalo okupiti i do 180 sudionika. Taj podatak je tim značajniji što se radi o tribini koja je održavana šest puta uzastopno svakog ponedjeljka. Zanimljivo je također ustvrditi da se poslije svakog predavanja na tribini razvila plodna rasprava koja je uvijek trajala gotovo koliko i samo predavanje.

Ova slavlja imala su i medijsku podršku. Svakoga tjedna opširno je o događanjima u somborskom Karmelu pisala *Hrvatska riječ* u Subotici, ali i *IKA*, *Glas koncila*, te sarajevski *Katolički tjednik*. Svaki susret, osobito tribinu, snimao je g. **Rajko Ljubić**, koji priprema i poseban dokumentarni film o proslavi ovog značajnog jubileja somborskog Karmela. *Zvonik*, nažalost, zbog skućenog prostora nije u mogućnosti donijeti opširna izvješća, ali ipak bilježi ono najznačajnije. Budući da je sadržaj svaki puta bio isti, navest ću samo teme na susretima s mladima i na tribini kao i kratke sadržaje istih. Voditelj svih tribina bio je o. **Mato Miloš**.

U prošlom broju pisali smo o proslavi prve Korizmene nedjelje, a sada slijede izvješća ostalih Korizmenih nedjelja prema predviđenom programu i rasporedu.

MOJE MJESTO U CRKVI

Gost tribine 20. i 21. veljače bio je mladi svećenik o. **Viktor Grbeša**, vojni kapelan iz Zagreba. On je s mladima, kojih je bilo tridesetak, zbog početne suzdržanosti ali i zanimanja koje je tijekom predavanja uslijedilo, obradio i teme biblijskog pogleda na čovjeka u svjetlu skolastičke teologije; o posebnosti muških i ženskih osoba na području komunikacije iz razlikovne psihologije; o duhovnosti i zakonitosti po kojoj čovjek djeluje, razvija se i dosiže puninu smisla i bića; o poteškoćama govora o ljubavi i razinama u grčkoj je-

zičnoj podjeli... uključujući male digresije iz života sv. Male Terezije koja je bila polazna i glavna točka predstavljanja karmelske duhovnosti.

U ponedjeljak, na tribini o. Viktor održao je predavanje na temu "Moje mjesto u Crkvi" prema iskustvu sv. Male Terezije. Od Terezijinog nauka naveo je njezin "Mali put" u pet koraka: želja biti svetom, naporno vježbanje u savršenstvu, spoznaja vlastite nemoći, ustrajanje u velikim željama s pouzdanjem u Boga i ponizno otvaranje Božjem zahvatu milosti u životu. U svjetlu njezinog "Malog puta" ukazao je na mjesto u Crkvi svakog vjernika, koje bi se moglo sažeti u rečenicu: Kroz svakodnevicu života prihvaćati sebe u svjetlu Božje ljubavi.

PROROK ILIJA I PREPOZNAVANJE BOGA DANAS

Gost trećeg Korizmenog tjedna u stoljetnom somborskom Karmelu bio je njegov nekadašnji prior o. **Ante Knežević**, karmelićanin iz Zagreba, župnik remetske župe Uznesenja Marijina i duhovnik zatvorenika.

Poslije sv. mise on je održao predavanje mladima na temu "BOG - PARTNER I IZAZOV ČOVJEKU". On je mladima najprije pojasnio razliku između religioznosti i vjere. Zatim je ukazao kako ljudi danas zbog nedostatka vjere traže nadomjestke u različitim oblicima praznovjerja ili bježe u ovisnosti o drogi ili alkoholu. U govoru o kršćanskoj vjeri naglasio je da sva veličina i dostojanstvo čovjeka izvire iz činjenice da je stvoren na sliku Božju. U Bogu čovjek jedino može pronaći ispunjenje svih svojih težnji i čežnji prema riječima sv. Augustina: "Za sebe si nas stvorio i nemirno je srce naše dok se ne smiri u tebi, Bože." Mladi se najviše zalažu za slobodu i ljubav, no moraju biti svjesni da prava sloboda uvijek mora ići skupa s odgovornošću, a prave ljubavi nema bez Boga.

Na tribini u Hrvatskom domu održao je predavanje na temu "PROROK ILIJA I PREPOZNAVANJE BOGA DANAS".

On je u kratkim crtama cjelovito orisao lik proroka Ilije, ističući da je on bio "čovjek Božji", "vatreni revnitelj" za pravoga i jedinoga Boga, prorok Božjega imena, poznati čudotvorac, čovjek s brda Karmela, molitelj u svim prigodama. Njega je Bog žestoko kušao ali i "mazio": hranio ga čudesnom hranom, objavio mu se u "tihom, laganom lahoru"...

U završnom dijelu predavanja o. Ante je rekao: "GLEDAJUĆI ILIJU mi možemo prepoznavati Boga danas u znakovima našega vremena (GUBIMO KONTAKT S PRIRODOM - otuđenost - ekologija; gledamo DJELA NAŠIH RUKU...; IMATI i samo imati, potrošački mentalitet, tržišna ekonomija; faktor VREMENA - "nemam vremena", "OSVETA PRIRODE" - Tsunami, bolesti...; RAZNE OVISNOSTI, REKLAME, GLOBALIZACIJA...). U svemu tome moramo razumjeti da bez Boga ne možemo ništa učiniti, također da moramo ostati vjerni Isusovom putu ljubavi bez obzira na sve poteškoće. Bog nam daje sve što nam je potrebno da na tom putu možemo ustrajati i da možemo činiti dobro i "biti proroci" boreći se protiv grijeha, zla i nepravde. U tome nam je osobiti izvor snage "čudesna hrana" - Euharistija.

O KONTEMPLATIVNOJ MOLITVI

Gost četvrtih korizmenih susreta u stoljetnom somborskom Karmelu bio je **dr. Franjo Podgorelec**, karmelićanin, prior remetskog samostana u Zagrebu i profesor duhovne teologije na Institutu za duhovnost KBF-a. Njegova tema bila

je "Kontemplativna molitva prema Tereziji Avilskoj".

U svom predavanju na početku o. Franjo je istaknuo kako se o kontemplativnoj molitvi puno ne govori niti piše, jer se obično misli da je ona privilegij određene manje skupine ljudi, uglavnom redovničke. To međutim nije točno, naglasio je on. Kontemplativna molitva je Božji dar namijenjen svim vjernicima. Tu istinu posvijestio je i **papa Ivan Pavao II.** u svom apostolskom pismu "Ulaskom u treće tisućljeće".

Govoreći o samoj kontemplativnoj molitvi predavač je naglasio da je ona viši stupanj molitve u kojoj molitelj jednostavno osjeti da Bog djeluje u njegovu srcu. Ta molitva je osobito prijateljevanje Boga i čovjeka, sjedinjenje dvaju srdaća. Ova molitva je puno jednostavnija i lakša od usmene molitve i molitve meditacije u kojima je čovjek angažiran po svojim naravnim sposobnostima uma i srca. U kontemplativnoj molitvi Bog čovjeku oduzima riječ, "ostavlja ga bez teksta", ali mu daruje iskustvo svoje veličine i blizine. U nastavku predavanja o. Franjo je rekao kako je sv. Terezija Avilska u svojim djelima podcrtala da kontemplativna molitva nije nužna za svetost, ali oni koji na taj način mole doživljavaju nebo na zemlji, jer su sjedinjeni s Isusom. Kontemplativna molitva je dar Božji, ali ipak Bog ju daruje velikodušnim dušama, tako da je čovjek na neki način može i zaslužiti. Kontemplativna molitva je nagrada za življenu vjeru ali i pomoć koju Bog čovjeku pruža za njegov svakodnevni život kako bi svoje dužnosti mogao obavljati s više ljubavi, da bi mogao rasti u dobrim djelima i u krepostima. Ako se čovjek nakon kontemplativne, pa i svake druge molitve ne mijenja, to znači da nije autentični molitelj. U završnom dijelu svoga predavanja predavač je istaknuo kako sv. Terezija ne navodi nikakvu metodu za stjecanje kontemplativne molitve, međutim ipak ističe molitvu sabiranja koja vodi do kontemplacije. Sabrati se znači posvijestiti si da je Bog sa mnom kad se molim. Sabiranje je nužno za uspješnost svake molitve, pa i kontemplativne. Najbolji način i najbrži način sabiranja je da si posvijestimo da je Bog u našem srcu, da je On blizi Bog, da nam je prijatelj. Evo, kako sabranost opisuje sv. Terezija: "Ako je sabranost istinska, posve se jasno primijeti, jer ima stanovitno djelovanje. Ne znam kako da to objasnim; tko je bude imao, shvatit će; čini se da se duša uzdiže kao u igri, jer vidi da su igra sve stvari ovoga svijeta. Diže se u najpogodnije vrijeme i poput onoga je tko se povlači u jaku utvrdu zato da se ne boji protivnika. To je povlačenje osjetila od svih izvanjskih stvari i, na taj način, njihovo odstranjivanje, a da se toga nije svjesno; zatvaraju joj se oči zato da ih više ne vidi i zato da se većma potakne vid očiju duše."

TIHI LJUDI U ŽIVOTU VJERE CRKVE

Gost petog korizmenog tjedna bio je karmelićanin **o. Josip Orešković**. On je sudionike korizmenih okupljanja u Somboru obogatio predavanjem "Tihi ljudi u životu vjere Crkve". Govorio je

Rajko Ljubič iz Subotice snimio je svaku tribinu i svojom kamerom prati sva događanja u pripremi dokumentarnog filma o stoljetnom somborskom Karmelu

zapravo o sv. Josipu, čiji se blagdan slavi u mjesecu ožujku i kojega karmelićani i karmelićanke osobito štiju. Najprije je izložio da razlog osobite pobožnosti Karmela prema sv. Josipu otkrivamo u VI. poglavlju knjige "Moj život" sv. Terezije Avilske. To poglavlje je "Josipovski hvalospjev" u kojem ona među ostalim piše: "Moć zagovora sv. Josipa je jedinstvena, odmah poslije one Marijine. Sv. Josip je naime Isusov otac pred ondašnjim Zakonom i muž Marijin. Ako je sv. Josip zapovijedao Isusu kao sinu na zemlji i on ga je slušao, on mu kao sinu nastavlja zapovijedati i na nebu. Njegova traženja su za Isusa zapovijedi. I kako ističe Ivan Gerson: sv. Josip ne traži, on zapovijeda; ne moli, on naređuje: jer zahtjev muža ženi i očev sinu smatra se zapovijeđu", naglasio je predavač.

U nastavku svoga predavanja predavač je u nekoliko točaka sažeo Terezijin poseban odnos prema sv. Josipu govoreći o njezinoj pobožnosti i "josipovskom" iskustvu, zatim o vrhunarnom i mističnom iskustvu. U završnom dijelu predavanja podsjetio je da sv. Terezija u svojim spisima i govorima često ističe da molitvene duše moraju biti pobožne sv. Josipu. "Napose osobe molitve morale bi mu uvijek biti privržene. Tko nije imao učitelja da ga nauči molitvu, neka uzme ovog slavnog sveca za učitelja i neće pogriješiti na putu." Razlog tomu je što je život sv. Josipa, njegovo zvanje, njegova misija, njegovo predodređenje posve u perspektivi društva Isusovog i ostvaruje se u njegovoj blizini. Sav razlog Josipovog bivstvovanja jest život s Isusom i za Isusa. Ako je molitva prijateljevanje s Kristom, onda je sav Josipov život bio molitva. I u tome nam on može biti uzor. Nitko nikada nije živio bolje od njega tu molitvu, budući da je toliko vremena živio rodbinskim odnosima s Isusom i Marijom, u zajednici i autentičnoj vezi jedinstvenog prijateljstva i ljubavi. "Zbog toga je u terezijanskom Karmelu sv. Josip bio učitelj molitve. Bezbrojne su duše koje su u njemu susrele učitelja i vodiča vlastitog puta u molitvi, a neke su stigle do pravog vrhunarnog i mističnog iskustva o njemu, kao i sama Majka Terezija", zaključio je o. Orešković.

Andrija Anišić

**SRETAN
I BLAGOSLOVLJEN USKRSI!**

Uskrsli Gospodin
obdario Vas sve obiljem mira
i darom vječnog života.

Uredništvo "Zvonika"

*i
Katolički institut za kulturu, povijest
i duhovnost "Ivan Antunović"*

“ZLATNA” TRIBINA U ŽUPI SV. JURJA

U župi sv. Jurja u Subotici, u petak 18. veljače održana je pedeseta župna tribina. To je mali zlatni jubilej okupljanja kroz nešto više od četiri godine. Naime, tribine su započele početkom jubilejske godine, u došašću 1999. Obradene su različite teme iz Biblije, povijesti Crkve, duhovnosti, a nastupilo je 15 predavača, neki i po više puta. Ako se uzme da je prosječna posjećenost po tribini bila oko 20 osoba, to znači da je na tribinama bilo oko tisuću osoba. Tribina nikada nije dostigla neku veću brojčanu posjećenost ili prerasla u događaj na razini grada ili više župa. Prvenstveno je opravdala svoj naziv: župna. Pokušavala je članovima župne zajednice pružiti veće znanje i razumijevanje istina vjere, praktični poticaj na veću zauzetost oko vlastite duhovnosti i buditi veću odgovornost za zajedničko dobro zajednice.

Jubilarna tribina imala je za temu: Zašto patnja ako je Bog dobar? Temu je izložio **dr. Marinko Stantić**. Najprije je postavio pitanje: Otkud znamo da je Bog dobar i da on nije uzrok patnje? Njegovu dobrotu prepoznajemo u ljubavi kojom je svoga Sina predao za nas. Isus je preuzeo svu našu patnju. Izvor patnje je čovjekova slobodna volja koja često ne slijedi dobro, nego zlo. A drugi uzročnik je đavao koji želi napakostiti Bogu uništavajući njegovo stvorenje.

B. R.

Ipak se održao!

Mnogo je bilo zainteresiranih usprkos velikoj hladnoći da i ove godine sudjeluju na hodočasničkom Križnom putu. Kada je i došao taj 5. ožujak, vrijeme “ne mož gore biti”. Župljani me zovu i pitaju ide li se ili ne. Ja odgovaram - organizatori su rekli da se u slučaju lošega vremena križni put ne odgađa. Mnogi krenuše jer treba malo i žrtvi. Kada su stigli do crkve Isusova Uskrsnuća, odakle su u 7,30 sati trebali krenuti, čuli su tužnu vijest - križni put se ipak odlaže. Bilo je suviše opasno uputiti se po mećavi na križni put. I kada je sve bilo definitivno, neki su ipak odlučili hodati svoj križni put u povratku svojim kućama. Jedna takva grupa bila je iz Starog i Novog Žednika te iz Đurđina. Njih 9 veličanstvenih hrabro se uputilo ka Žedniku i usput su obišli 7 postaja križnoga puta. Kada se zna da je taj hod bio praćen snijegom i hladnim vjetrom, užasnom hladnoćom, slobodno se tih 7 može

Odmor kod žedničkog župnika

pomnožiti sa 2, te su ipak prošli 14 postaja. Drago mi je da su navratili i do mene i da sam mogao s njima podijeliti dojmove sa ovoga križnoga puta. Drago mi je da su uspjeli i čestitam im na hrabrosti.

Željko Šipek

DEVETNICA SV. JOSIPU 2005.

U subotičkoj župi sv. Roka i ove godine je održana drevna devetnica u čast sv. Josipu. Okvirna tema propovijedi u Godini Euharistija bila je “SV. MISA SREDIŠTE KRŠĆANSKOG ŽIVOTA - SV. JOSIP, POKROVITELJ SV. CRKVE”.

Kao i ranijih godina, prije sv. mise bila je pobožnost Križnoga puta ili Krunice. Ove godine propovijedali su svećenici Subotičke biskupije: **Julije Bašić, dr. Andrija Kopilović, Andrija Anišić, dr. Marinko Stantić, mons. Stjepan Beretić, mons. Marko Forgić** a od redovnika o. **Mato Miloš**, karmelićanin. Ove godine imali smo i dva posebna gosta. Bili su to **mons. Stanislav Hočevar**, nadbiskup i metropolita beogradski, te misionar Krvi Kristove iz Zagreba, koji je inače po narodnosti Poljak, o. **Ksaver Kujawa**. Po dugogodišnjoj tradiciji, završno Euharistijsko slavlje na svetkovinu sv. Josipa predvodio je subotički biskup, **mons. dr. Ivan Pénez**.

U svojim propovijedima svećenici su okupljenim vjernicima tumačili sadržaj sv. mise onako kako predstavlja Katekizam Katoličke Crkve, jedino je o. Mato Miloš govorio o velikom jubileju 100. obljetnice somborskog Karmela te o sv. Josipu i karmelskoj duhovnosti.

Ovu devetnicu već nekoliko godina prate dva stalna događanja. To su Dan trudnica, koji se slavi uvijek u nedjelju koja pada u devetnici, te Dan biskupa Lajče Budanovića, 16. ožujka, o obljetnici njegove smrti.

Članovi Molitvenih zajednica Krvi Kristove na devetnici

U okviru devetnice svoj susret imale su i Molitvene zajednice Krvi Kristove. Članovi ovih zajednica iz Subotice i okolice najprije su se susreli u vjeronaučnoj dvorani gdje su

im se obratili misionari Krvi Kristove iz Zagreba, o. **Ksaver** i o. **Josip**. O svom iskustvu u radu Molitvene zajednice u Slavenskom Brodu govorila je i gospođa **Berislava**. S članovima Molitvenih zajednica bili su svećenici odgovorni za ove zajednice u Vojvodini, župnik u Futogu vlč. **Antun Kopilović** i župnik u Šidu **Berislav Petrović**.

Svi su se oni poslije susreta uključili u devetnicu sv. Josipu u crkvi. Sv. misu je predvodio i održao prigodnu propovijed o. **Ksaver**, o. **Josip** je bio na raspolganju za sv.

Događanja u Subotičkoj biskupiji

ispovijed a Berislav i Ante su zajedno sa župnikom Andrijom i o. Ksaverom slavili sv. misu. Pod misom je članica subotičke Molitvene zajednice primila prigodni križić kao znak aktivne pripadnosti zajednici.

DAN TRUDNICA

U nedjelju 13. ožujka, u župi sv. Roka u Subotici, u okviru Devetnice sv. Josipu, proslavljen je Dan trudnica pod geslom "Hvalospjev životu". U nazočnosti mnoštva vjernika bilo je i dvadesetak bračnih parova koji očekuju dijete. Prije sv. mise okupljeni vjernici molili su "Križni put nerođenih" protkan izabranim tekstovima iz crkvenih dokumenata koji veličaju život i zauzimaju se protiv kulture smrti. Slijedila je sv. misa koju je predvodio župnik **Andrija Anišić**. On je u prigodnoj propovijedi zahvalio bračnim parovima koji očekuju dijete što su došli svojom nazočnošću pjevati hvalospjev životu. "Prihvatanje života, ljubav prema životu i veličanje života najbolji ja način borbe protiv kulture smrti. Vi ste večeras najljepši ukras ove crkve, ali i čitavoga čovječanstva", istaknuo je župnik Anišić i dodao obraćajući se napose trudnicama: "Od čudesnog i milosnog susreta Marije i Elizabete u Ain Karimu svaka žena koja nosi dijete pod svojim srcem jest blažena i blagoslovljen je plod utrobe njezine." Govoreći zatim o sv. misi kao središtu kršćanskog života, što je okvirna tema propovijedi u devetnici sv. Josipu, on je istaknuo da je sv. misa i zahvala Bogu. Naglasio je da je sudjelovanje u sv. misi najbolji način da zahvalimo Bogu za dar života, ali i da ga molimo za sve ono što nam je potrebno. Potaknuo je bračne drugove koji očekuju dijete kao i njihove obitelji ali i sve okupljene vjernike da uvijek rado dolaze na sv. misu zahvaljivati za primljene milosti, ali i moliti ga za snagu i sve potrebne milosti u poteškoćama i tjeskobama bračnog i obiteljskog života. Ukazao im je i na primjer sv. Josipa koji je također proživio sve muke bračnog i obiteljskog života te ih potaknuo da svoju obitelj stave pod njegovu moćnu zaštitu.

Na ovoj misi trudnice su čitale Božju riječ i predmolile molitve vjernika držeći u ruci slova kojima su ispisali geslo toga dana "Hvalospjev životu". Slavlje je svojim oduševljenim pjevanjem uzveličao župni zbor pod ravnanjem **s. Silvana Milan i Miroslava Stantića**, dok je za orguljama bio **mr. Ervin Čeliković**.

Obljetnica smrti biskupa Budanovića

U subotičkoj crkvi Sv. Roka, u sklopu devetnice sv. Josipu, obilježena je 16. ožujka 47. obljetnica smrti prvog subotičkog biskupa **Lajče Budanovića**. Pola sata prije mise župnik **Andrija Anišić** je najprije podsjetio na životni put i djelo tog velikana hrvatskog naroda u Bačkoj. Spomen na biskupa Budanovića bio je protkan i molitvom za duhovna zvanja. Svečanu misu predslavio je župnik subotičke katedrale sv. Terezije Avilske **mons. Stjepan Beretić** zajedno s preč. Anišićem.

Mons. Beretić je govoreći o životu biskupa Budanovića, koji je bio prožet stalnim molitvama za one kojima je u njegovo vrijeme bio otiman plod njihovih ruku, za očevinu njihovu, za one koji su ga kasnije u zatvor zatvorili, istaknuo kako je Budanović čvrsto vjerovao da ćemo se jednom zajedno radovati gledajući Kristovo lice. Biskup Budanović s velikom je nadom gradio crkve diljem Bačke jer se nadao životu. Upravo zato, istaknuo je mons. Beretić, i onda kad nam je iznimno teško trebamo biti sudionici Isusove žrtve, jer s oltara se hrani sinovska, roditeljska i bratska ljubav. No, potrebno

nam je, kao što je biskup Budanović, vjerovati mučenički u Krista Kralja, zaključio je mons. Beretić.

Biskup Lajčo Budanović rodio se u Bajmoku, 27. ožujka 1873. godine. Sveta Stolica ga je 10. veljače 1923. godine imenovala upraviteljem Bačke apostolske administrature, a 28. veljače 1927. godine naslovnim biskupom cizamejskim. Umro je 16. ožujka 1958. godine i pokopan u subotičkoj katedrali. Posljednje riječi bile su mu: "Sv. Josip je učinio svoje". Iz cjelokupnog svećeničkog, pastoralnog i kulturnog rada vidi se njegova težnja za poukom, prosvjetom i napretkom svoga naroda. /*Željka Zelić*/

Dan starih i bolesnih

U župi sv. Roka svake godine u petak uoči Cvjetnice je Uskrsna ispovijed i proslava Dana starih i bolesnih župljana. Ove godine je i ovaj dan pao u devetnicu sv. Josipu te je stoga imao malo drugačiji tijek. Stari i bolesni su se okupili najprije u vjeronaučnoj dvorani na druženje i razgovor. Ondje ih je pozdravio župnik Andrija Anišić. On im je zahvalio na molitvama i žrtvama koje prikazuju za njega i za život župne zajednice te tako daju svoj dragocjeni doprinos. On im je podijelio prigodno pismo koje se sastoji iz misli **pape Ivana Pavla II.** koje je uputio za ovogodišnji Dan bolesnika te za Korizmu. U pismu je također protumačio na koji način u Godini Euhari-

stije mogu biti dionici potpunoga oprosta koji Crkva ove godine omogućava i njima premda ne mogu svake nedjelje sudjelovati u sv. misi. Poslije su uz pomoć suvremene tehnike **Rajka Ljubiča** pogledali glasoviti film Mela Gibsona "Pasija". Nakon filma svi su prešli u crkvu gdje su se uključili u devetnicu, ispovjedili se, sudjelovali u sv. misi a preko stotinu ih je primilo i sakrament Bolesničkog pomazanja. Misu je, po rasporedu devetnice, predvodio o. **Mato Miloš**, karmelićanin iz Sombora. On je u svojoj propovijedi govorio o štovanju sv. Josipa u Karmelskoj duhovnosti. Naglasio je da je sv. Terezija Avilska obnoviteljica Karmelskoga reda bila velika štovateljica sv. Josipa, što sada nastavljaju karmelićani i karmelićanke. Ona u svojim djelima navodi brojna konkretna djela moćnog zagovora sv. Josipa. Stoga je potaknuo prisutne da i oni u svojim potrebama "idu sv. Josipu" i mole ga za pomoć. To osobito vrijedi za stare i bolesne jer je sv. Josip "Ogledalo strpljivosti" i "Ufanje bolesnih".

ZAVRŠETAK DEVETNICE

Devetnica sv. Josipu završila je na blagdan sv. Josipa koji je svečano je proslavljen 19. ožujka u subotičkoj župi sv. Roka koncelebriranom svetom misom koju je predslavio subotički biskup **Ivan Péntes** u zajedništvu s domaćim župnikom preč. **Andrijom Anišićem** te desetak svećenika subotičke biskupije.

Govoreći o sv. Josipu, u svojoj je propovijedi biskup Ivan naglasio kako sv. Josip ima posebno mjesto u planu spasenja, te da mu je Marija bila povjerena kao zaručniku, dok mu je Božji Sin koji je tijelom postao dan na čuvanje. Nadalje, propovjednik je istaknuo kako u Božjem planu Josip nije imao poseban položaj sam po sebi već ga je Bog na to pozvao tako što je "stavio svoju ruku na njega, prema svojim planovima je njime raspolagao, uzeo ga u svoju posebnu službu te ga je učinio onim što jest", rekao je biskup. U tom smislu je govoreći o našem životu, biskup Pénzes rekao kako nije svejedno kako se obraćamo jedni prema drugima i kako se međusobno shvaćamo. Upitao se zatim jesmo li svjesni stalne Božje prisutnosti, dodavši kako unatoč našoj samoći i kušnji imamo razloga biti radosni jer nas vjera na to poziva. U tom je smislu, rekao je biskup Pénzes, u svojoj poslušnosti vjeri sv.

Josip nama uzor kako molitvom možemo dobiti milost za koju molimo, zaključio je biskup Pénzes.

Ovu, subotičkim vjernicima omiljenu devetnica, na blagdan sv. Josipa posebno je uzveličao veliki zbor u kojem su združeni zborovi iz župa sv. Roka, Marije Majke Crkve i zbor Collegium Musicum Catholicum. Pod ravnanjem Miroslava Stantića uz pratnju mr. Ervina Čelikovića na orguljama oduševili su vjernike zanosnim pjevanjem. Na misi je nastupio i zbor dječjeg vrtića "Marija Petković".

Andrija Anišić

Zaređen novi zagrebački pomoćni biskup Valentin Pozaić

Na svečanom euharistijskom slavlju u zagrebačkoj katedrali 19. ožujka zaređen je novi zagrebački pomoćni biskup Valentin Pozaić. Glavni zaređitelj bio je zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić, koji je predvodio svečano misno slavlje, a suzaređitelji su bili zagrebački pomoćni biskupi Josip Mrzljak i Vlado Košić. U misnom slavlju sudjelovao je apostolski nuncij u RH nadbiskup Francisco Javier Lozano, gotovo svi hrvatski biskupi, te dvjestotinjak svećenika. Nakon što su kancelar Nadbiskupskoga duhovnog stola mr. Stjepan Večković i generalni tajnik Hrvatske biskupske konferencije dr. Vjekoslav Huzjak na latinskom i hrvatskom jeziku pročitali Apostolski nalog o biskupskom imenovanju, uslijedila je homilija kardinala Bozanića u kojoj je istaknuo da je ovo biskupsko ređenje veliki milosni događaj Zagrebačke Crkve. Kardinal je pri tome rekao da izabrani prezbiter snagom sakramenta Svetoga reda koji mu se u punini dodjeljuje, postaje otajstveno i stvarno "nasljednikom apostola". /IKA/

Mladi ujedinjeni u molitvi s papom povodom III. Europskog dana sveučilištaraca

U punoj zagrebačkoj katedrali, u sklopu III. europskog dana sveučilištaraca, održano je 5. ožujka marijansko molitveno bdjenje koje je organiziralo Vijeće europskih biskupskih konferencija u suradnji s Vijećem europskih sveučilišnih kapelana. Iako je bilo predviđeno da susret predvodi papa Ivan Pavao II., papa je u molitvi s mladima diljem Europe bio ujedinen putem televizijskog prijenosa kojega je pratio iz svoje sobe u rimskoj bolnici Gemelli. Putem satelita iz vatikanske televizijske produkcije CTV bili su povezani mladi okupljeni u katedralama u Berlinu, Bukureštu, Kijevu, Lisabonu, Madridu, Tirani, Zagrebu te svetištima Svete Marije od Pobjede u Kensingtonu u Londonu i Gospe Čuvarice u Genovi. Molitveno bdjenje iz zagrebačke katedrale predvodio je zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić. U molitvi je sudjelovalo deset tisuća sveučilištaraca iz dvorane Pavla VI. u Rimu, te više tisuća mladih u deset katedrala i svetišta Starog kontinenta.

Nakon što je ostvareno prvo povezivanje iz Berlina, u kojoj su mladi izveli himnu Svjetskoga dana mladih koji će se ove godine održati u Koelnu, uslijedio je

istovremeni unos križa u svim crkvama sudionicama. Nakon toga je uslijedilo i primanje europskih delegacija u Rimu, dok se u svakome gradu događao unos državne zastave i svjetiljke koje su se stavljale pokraj križa. Kardinal Josip Bozanić, ali i kardinali predsjedatelji međusobno povezanih zajednica, predali su studentima tekst enciklike *Fides et ratio*. Iako nije bilo izravnoga povezivanja s papom iz bolnice, iz svih gradova sudionika mladi su pozdravili Svetoga Oca glasnim poklicima i pljeskom.

Uslijedio je papin nagovor kojega je pročitao kardinal Leonardo Sandri. Papa je, među ostalim, mladima poručio kako nema suprotnosti između vjere i razuma, na što ukazuje i iskustvo svetih mudraca koji su stigli u Betlehem koristeći obje ove dimenzije, budući da razum nije bio dovoljan jer je trebalo imati vjere u znak zvijezde kako bi došli do cilja.

Prije apostolskoga blagoslova, mladima se krako obratio i kardinal Josip Bozanić poručivši im da u ovo vrijeme

čitaju i razmatraju papinu encikliku *Fides et ratio*, da bi im na kraju poručio da mole za Svetoga Oca jer i "on moli s vama, i moli za vas".

Molitveni susret završio je apostolskim blagoslovom, nakon čega je u Rimu započelo "Hodočašće križa" iz dvorane pape Pavla VI. u crkvu sv. Janje (Agneze) na Trgu Navona.

Tema Trećeg europskog dana sveučilištaraca je "Intelektualno i znanstveno istraživanje - put koji vodi susretu s Kristom". Cilj

je tog Dana odgovoriti na učiteljstvo Ivana Pavla II. koje obvezuje sveučilišne zajednice, kao središta znanstvenog istraživanja, proizvodnje znanja i kulturne i profesionalne izobrazbe mladih naraštaja, izgraditi novo čovječstvo koje iznova predlaže kršćanske korijene Europe, čineći ih ponovno aktualnima. Stoga je u sklopu III. europskoga dana sveučilištaraca 5. ožujka održana i videokonferencija otvorena za javnost s temom "Global Autopoietic University - spajanje vjere i znanosti u duhu enciklike *Fides et ratio*" u Osijeku, Zagrebu, Rijeci i Splitu.

Željka Zelić

DRUŽENJE PENZIONERA GERONTOLOŠKOG I CARITAS KLUBA

Kad osoba odradi svoj radni vijek, zatvori vrata poduzeća za sobom, tada počinje jedno novo razdoblje života koje se ili mora prihvatiti i uživjeti u ono što je novo ili se zatvoriti u četiri zida i opet čekati da se dogodi neko čudo.

U Subotici ima popriličan broj klubova za penzionere, za one koji su zagazili u treće životno doba, a žele uživati u čarima koje pruža jesen života. Kad spomenemo jesen, asocira nas na žuto lišće, gole grane, teške oblake pune kiše. Uz svu tu jesenju elegiju, i sunce pokaže svoje raskošne zrake. To sunce iz tmurne jeseni naši penzioneri znaju iskoristiti. Zabavljaju se, družu, putuju, slave zajednički rođendane. Ima penzionera koji žive sami a slave rođendan, npr. 70. ili 80. Koliko ljepote ima u tom slavlju kad slavljenicima čestitaju rođendan njih 50, dobiju cvijet, muzika zavrta melodiju koju baš oni žele jer slave rođendan. Obavezno bude i po koja suza, tuga pomiješana s radošću u trenucima kad nisu sami. Dosta su razvijene sportske aktivnosti, prilagođene godinama i mogućnostima onih koji treniraju. Obično se održavaju sportski susreti, natjecanja penzionera iz klubova, mjesnih zajednica. Trenira se pikado, kuglanje, karike, a vole penzioneri zaigrati šah, slikati, fotografirati, pišu pjesme, zapjevaju, zaplešu.

Na kalendaru za 2005. godinu zabilježen je mjesec veljača a dan 22. Caritas Club (Gajeva 50) u Subotici pozvao je i ugostio svoje prijatelje penzionere iz Gerontološkog kluba "Bajnat" (Braće Radića 59). Održalo se natjecanje u pikadu. Svaka ekipa imala je po 8 natjecatelja. Gerontološki klub "Bajnat", kao gost, pobijedio je domaćine Caritasa. Najviše bodova osvojila je **Marija Horvat**, druga je bila **Marija Temunović** a treći **Nesto Romek**. Kod domaćina rezultat je izgledao ovako: prvo mesto pripalo je **Ivanu Sabo**, drugo **Klari Milanković** a treće su dijelili **Katica Gorotva** i **Bolto Kolar**. Organizatori susreta su **Ljubica Popović** (GC) i **Matilka Obradović** (Caritas). Razlika u rezultatu je bila minimalna ali je druženje bilo maksimalno. I ovo sportsko druženje završilo se riječima "Važno je sudjelovati" i do novog viđenja. Ostatak će zapisano a i fotografije će sjećati na još jednu priču koja je ljudima ispunila dane u mirnom razdoblju života.

Marija Horvat,
članica Gerontološkog kluba "Bajnat"

Bartul Vojnić Purčar (1913. — 2005.)

Bartul, kako ga narod zvao, ušao je u javni život Bunjevaca 1929. godine kad je odsvirao prve svatove. Od onda i kroz skoro po vika sviranja stvorio je ugled svirca, posto je legenda, dika Bunjevaca.

Prid nama je vrime čuvanja i nigovanja uspomine na njega.

Bartula je narod najviše znao ko svirca, al je najbližima bio poznat i ko uzoran suprug, otac, domoljub, zemljodilac, kojem je nuz sve to doteklo vrimena i da se bavi športskim konjima i golubovima, nuz koje se odmaro od posla.

Bartul je u 93. godini, okripljen Sakramentom umirući, 2. ožuljka preminio u Gospodinu, a saranjen je 4. ožuljka u Bajskom groblju.

Sv. misa zadušnica na 6 nedjelja je 2. 04. u 9,30 u franjevačkoj crkvi (molimo sve koji će doći moliti i iskazati poštovanje dragog nam pokojniku da ne donose cvijeće!)

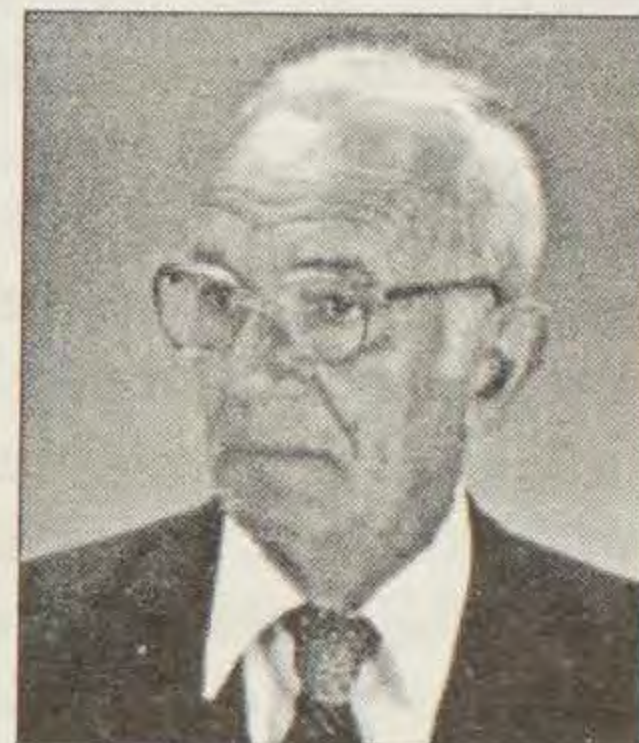
Utišeni virom čekaju dan kad će se s njim opet nać éri:

Cecilija sa suprugom dr. Ivanom Skenderovićom i dicom: Tomislavom, Vjekoslavom i Katarinom i

Gabrijela Đokić s dicom Anom i Jelenom.

Pokoj vični daruj mu, Gospodine!

† STIPAN VUJEVIĆ (1931. — 2005.)

U Subotici je 4. ožujka preminuo dugogodišnji član Pastoralnog vijeća župe sv. Roka Stipan Vujević. Pokopan je 9. ožujka u subotičkom Kerskom groblju. Sprovod je vodio župnik Andrija Anišić. U prigodnoj propovijedi on je zahvalio dragom pokojniku na svemu što je činio za dobrobit župne zajednice sv. Roka. Župnik je podsjetio na njegov vedar lik i stalnu spremnost da pomogne u svemu što je bilo potrebno u crkvi i na župi. Osim toga rado se angažirao i u velikim slavljinama u katedrali za Tijelovo i Dužijancu. Mnogi Subotičani poznavali su ga i kao vrsnog i nadasve ljubaznog trgovca, te su ga prozvali nadimkom "Refeš". Pokojni Stipan bio je veliki štovatelj Gospe, napose Gospe Aljmaške kamo je hodočastio bezbroj puta a bio je i organizator hodočašća u Aljmaš. Stoga se često sa suzama u očima sjećao razorenog Aljmaškog svetišta. Nažalost, nije dočekao da hodočasti u obnovljeno svetište, jer ga je Gospodin pohodio bolešću te je gotovo sedam godina bio vezan uz krevet i svoju sobu, gdje ga je vjerno i nježno njegovala njegova supruga Milica, s kojom je proživio točno 50 godina. Dvije posebne boli trpio je sve te godine. Prva je bila ta što nije mogao ići u crkvu, koju je toliko ljubio, a druga što ga je usud domovinskog rata odijelio od sina Branka, koji je s obitelji izbjegao u Canadu. No Stipan je svoje boli podnosio strpljivo, prikazujući žrtvu svoga križa na mnoge nakane a nadasve za svoju suprugu, za svog sina i njegovu obitelj te za našu župnu zajednicu.

Od Stipana se toplim riječima zahvale oprostio i Ivan Mesaroš u ime Pastoralnog vijeća, pjevača i časnih sestara Kćeri Milosrđa, zahvalivši mu na svjedočanstvu vjere i djelotvorne ljubavi. On je u svom oproštajnom govoru istaknuo da ga je Bog pozvao k sebi pred devetnicu sv. Josipa u kojoj je, dok je bio zdrav, revno sudjelovao i oduševljeno pjevao "Josipe, diko..." izrazivši nadu da će od ove godine kroz svu vječnost zajedno sa sv. Josipom slaviti Gospodina i moliti za sudionike devetnice sv. Josipu.

S ljubavlju ga se sjećaju njegovi najmiliji: supruga Milica, sin Branislav sa suprugom Julijanom, te unučad Ivan i Katarina.

Sveta misa zadušnica na 6 nedjelja bit će 17. 04. 2005. u 9 sati.

DAVID ČELIKOVIĆ (1999. — 2005.)

Prije šest godina vratila se naša ljubav svome Izvoru.
Hvala Ti, Bože, za našeg anđela!

PETI SUSRET PREDSEDNIKA BK JUGOISTOČNE EUROPE

U Sarajevu je od 25. do 27. veljače 2005. godine održan peti susret predsjednika BK Jugoistočne Europe. U ime BK SCG na susretu su sudjelovali **mons. Stanislav Hočevanar**, nadbiskup i metropolita beogradski te **dr. Andrija Koplivić**.

U prvom dijelu susreta se raspravljalo o stabilizaciji, trenutačnoj situaciji i socijalnim potrebama ove regije. Stoga je nakon uvodnih pozdrava svaki od predsjednika iz sedam država Jugoistočne Europe, Albanije, BiH, Bugarske, Grčke, Rumunjske, Srbije i Crne Gore te Turske iznio društveno-političku situaciju i probleme s kojima se susreću pojedine zemlje, ukazujući ujedno na inicijative koje se provode u pojedinim zemljama kako bi se riješili problemi vezani za stabilnost, solidarnost i mir.

U drugom dijelu popodnevnog zasjedanja o političkoj i društvenoj situaciji u Europi i svijetu govorili su te odgovarali na pojedina pitanja sudionika **Doris Pack**, predsjednica Komisije za Jugoistočnu Europu u Europskom parlamentu, potom **Michael Humphreys**, veleposlanik EU u Sarajevu, **Douglas Davidson**, voditelj OSCE-a u BIH, **mons. Noël Treanor**, generalni tajnik Comece, te **mons. Vito Rallo**, izaslanik Svete Stolice pri Vijeću Europe u Strasbourgu.

Zasjedanje je završeno izvješćima predstavnika humanitarnih organizacija koje djeluju u ovim zemljama: CRS, Caritas, ICMC koje su sudionike izvijestile o provedenim projektima i zadaci-

ma u budućnosti.

Svi sudionici su uputili brzopjav Svetom Ocu **Ivanu Pavlu II.** u kojem su izrazili svoju ljubav i suosje-

ćanje u njegovoj bolesti.

Zasjedanje je u subotu 26. veljače počelo izlaganjima predstavnika triju vjerskih zajednica u BiH na temu Kršćanstvo, islam, sekularizacija i modernizacija te izlaganjem **mons. Paula Josefa Cordesa**, predsjednika Papinskog vijeća Cor Unum na temu Evandjelje ljubavi.

Predstavnik Pravoslavne Crkve episkop Humski **dr. Maksim Vasiljević** je održao predavanje o Pravoslavlju i sekularizaciji. **Dr. Miljenko Aničić** je potom govorio o katolicima u suočenju sa sekularizacijom, a o islamskom reformizmu u BiH u 20. stoljeću govorio je **prof. dr. Fikret Karčić**.

U popodnevnim satima predsjednici pojedinih zemalja su posjetili pravoslavnu crkvu, muslimanski centar i židovsku zajednicu te razgledali grad.

U 18 sati je u sarajevskoj katedrali slavljena sveta Misa za diplomate koju je predvodio **mons. Grab**.

Susret je završen svečanom sv. misom u sarajevskoj katedrali koju je predvodio vrhbosanski nadbiskup kardinal **Vinko Puljić** uz koncelebraciju **mons. Graba**, predsjednika Biskupskih konferencija Europe, **mons. Paula Josefa Cordesa**, predsjednika Papinskog vijeća Cor Unum te dvadesetak svećenika sudionika spomenutog susreta i drugih domaćih svećenika. Katedralni zbor "Josip Stadler" svojom je pjesmom uvećao Euharistiju.

/Katolički tjednik/

Odlikovanje vođa povijesnih Crkava u Podunavlju

Budimpešta: U predvečerje našeg nacionalnog blagdana 14. ožujka, u Subotici biskupi povijesnih mađarskih Crkava preuzeli su srebrne medalje "Za Mađarsku Naciju".

U okviru proslave, koja se održavala u rimokatoličkoj biskupiji, **Miklós Patrubby**, predsjednik Svjetskog Saveza Mađara, predao je ovo odlikovanje rimokatoličkim biskupima **Jánosu Péntzesu** i **Lászlu Húzsvaru**, biskupu reformirane kršćanske Crkve **Istvánu Csete Szemesiju** i evangeličkom biskupu **Árpádu Dolinszkom**.

Biskupi Podunavlja stekli su pravo na ovo odlikovanje time što su od početka do kraja jasno podržavali inicijativu referendumu koji je sproveden u interesu stvaranja ponovnog jedinstva mađarske nacije, pomažući snalaženje svojih vjernika u stavovima.

Srebrna medalja "Za Mađarsku Naciju" najviše je odlikovanje Svjetskog Saveza Mađara koje dobivaju osobe - Mađari i ne Mađari - koje svojim djelovanjem pomažu interes mađarske nacije u znaku istine, časti i dostojanstva. S imenima nositelja srebrne medalje "Za Mađarsku Naciju" posadi se spomen-drvo u Nacionalnom povijesnom spomen-parku u Ópusztaszeru. /Magyar Kurir/

DEVETNICA GOSPI LURDSKOJ U PANČEVU

Devetnicu u čast Gospi Lurdske vjernici su i ove godine započeli na Svijećnicu 2. veljače moleći u dvije grupe, na mađarskom i hrvatskom jeziku. Na devetnicu se okupljalo oko 25 molitelja. Na sam dan ukazanja, dvojezičnu sv. misu predvodio je župnik **Mihály Erős**. On je u nadahnutoj propovijedi istaknuo: "Jako je lijepo što smo molili ovu devetnicu, ali se postavlja pitanje jesmo li bar ovog dana učinili nešto konkretno za svoga bližnjega? Da li je netko od nas obišao nekog bolesnika, nekoga tko je u potrebi? Gospa Lurdska nas zove da djelujemo po zakonu ljubavi i pomognemo svojoj braći u nevoljama."

Na koncu svete mise prisutni su s upaljenim svijećama pošli ka oltaru Gospe Lurdske pjevajući "Sred te se pećine". Iako je vrijeme bilo dosta loše, dvije su gospođe, gđa **Smilja** i gđa **Marija**, došle slaviti sv. misu u Pančevu iako prva živi u selu Bavanašće udaljenom 20 km od grada, a druga u Starčevu, 10 km udaljenom.

Nenad Ješić

KORIZMA U IRIGU

U četrdeset svetih dana ušli smo Pepelnicom. Ovo je vrijeme za susret sa živim Bogom u molitvi, postu.

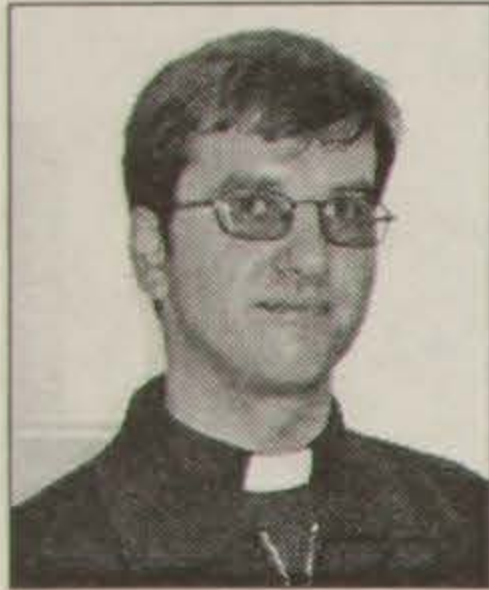
Svećenici Đakovačke i Srijemske biskupije okupili su se u ponedjeljak prve korizmene nedjelje u Đakovu na korizmu duhovnu obnovu s temom Svećenik i Korizma.

Na drugu korizmu nedjelju u župi je bilo klanjanje. U prvom dijelu je bilo Euharistijsko klanjanje za bračne parove (obitelji), a u drugom za duhovna zvanja.

Uz godišnjicu smrti dobre vjernice **Marije Brečko**, koja je već ranije izgubila tri sina, u Vrdniku je služena sveta misa.

Korizma je vrijeme bitnoga. Na pola puta žedni Boga i žive vode zastajemo na studencu (treće korizmene nedjelje), a onda nastavljamo uz pobožnost križnoga puta na korizmenom putu. Biti na putu znači biti čovjek!

f. f.

Piše: dr. Marinko Stantić

EUHARISTIJA U NOVOM TISUĆLJEĆU

Nedavnom Godinom velikog jubileja u kojoj je Crkva bila pozvana da se pita o svojoj obnovi, kako bi novim zamahom živjela svoje evangelizacijsko poslanje, **Ivan Pavao II.** nastojao nas je usmjeriti prema sretnijoj budućnosti, potičući nas da ponovno krenemo od Krista. Godinom krunice htio nas je zatim prisnije povezati s Isusovom majkom preko molitve krunice koja je, iako marijanska, sva usredotočena na Krista. Budući da nas je već ranije upozorio kako se u sakramentu Euharistije Spasitelj, nakon što se utjelovio u utrobi Marijinoj prije dvadeset stoljeća, nastavlja nuditi čovječanstvu kao izvor božanskog života, upravo Godinom Euharistije usmjerava naše srce i duh prema euharistijskom otajstvu. Euharistijska žrtva, naime, izvor je i vrhunac cijeloga kršćanskog života. Crkva zapravo živi od Euharistije, otajstva ljubavi koje ju iz dana u dan hrani, posvećuje i izgrađuje te Krista pruža kao suputnika svakom čovjeku u svakom vremenu i narodu, na svakom mjestu.

Novo tisućljeće već nam se na početku predstavilo s puno nemira i nasilja, ali i kao vrijeme nada i očekivanja. Materijalistički nazor na svijet i život sve više zauzima maha i zarobljuje ljudska srca. Duhovno neishranjeni, brojni ostaju bez vjere, nade i ljubavi, gube životnu orijentaciju i ne vide kako naprijed. A na kršćane spada svjedočiti vjeru preko kreposti koje su nama specifične: vjernost i nježnost u obitelji, stručnost na poslu, upornost u služenju zajedničkom dobru, solidarnost u društvenim odnosima, kreativnost u poduzimanju korisnih djela za širenje vjere i promicanje čovjeka.

DNEVNO PRIKAZANJE

Bože, naš Oče,
Prikazujem ti sav svoj dan.
Prikazujem ti svoje molitve,
misli, riječi, djela i trpljenje
u jedinstvu s tvojim Sinom Isusom Kristom
koji se tebi u Euharistiji trajno prikazuje
za spasenje svijeta.

Neka Duh Sveti,
koji je vodio Isusa,
bude danas i moj vođa
i moja snaga da mogu svjedočiti
tvoju ljubav!

A s Marijom, Gospodinovom Majkom
i Majkom Crkve,
molim te osobito za nakane
što ih Sveti otac za ovaj mjesec
preporučuje molitvama svih vjernika.

EUHARISTIJA - IZAZOV ZA LJUDSKU SOLIDARNOST

U organizaciji Katehetskog ureda Požeške biskupije u župnom domu u Pleternici održana je 26. veljače duhovna obnova za vjeroučitelje laike i odgajateljice u vjeri pod nazivom "Euharistija - izazov za ljudsku solidarnost". Katehetski ured Požeške biskupije, na čijem području djeluje 105 vjeroučitelja laika, u tijeku školske godine osim stručnih usavršavanja organizira i duhovne obnove, jednu u adventu i jednu u korizmi. Vjeroučiteljima su duhovne vježbe iznimno važne, jer se vjera ne može prenositi bez svjedočanstva, odnosno vjeroučitelj mora ponajprije biti svjedok, a da bi to mogao, mora duhovno biti jak, istaknuo je predstojnik Ureda vlč. **Mario Sanić**. Vjeroučiteljima se prije početka same duhovne obnove koju je vodio karmelićanin **Vjenceslav Mihetec**, obratio požeški biskup **Antun Škvorčević**. Podsjetio je na posebne okolnosti ovogodišnje korizme u Godini Euharistije na razini opće Crkve, zatim u Godini duhovnih zvanja Požeške biskupije, kao i u Godini Gospe od suza o njezinoj 50. obljetnici štovanja u pleterničkom svetištu. "Proglašavajući Godinu Euharistije Papa nas je još jednom želio podsjetiti da nema Crkve bez euharistije, jer Crkva se očituje i živi u euharistiji. S druge strane euharistije nema bez valjano zaređenog svećenika i samo je tamo Crkva prisutna gdje postoji valjana euharistija. Zbog toga se Godina duhovnih zvanja u našoj biskupiji jako dobro uklapa u Godinu euharistije opće Crkve. Kroz ovu duhovno obnovu želja nam je da se uključite u ono dragocjeno trajanje Isusove Crkve u svijetu već 2000 godina kroz vjeroučiteljsko poslanje koje je vama povjereno", poručio je biskup vjeroučiteljima. Podsjetio ih je da to oni nisu ponajprije po školi i svojoj svjedodžbi, nego po onome vjerničkom što nose u svojim osobnostima. Vjeroučitelj u školu dolazi prije svega kao vjernik i svjedok svoje vjere i po njemu je u školi prisutna Crkva, kazao je požeški biskup koji je ohrabrio vjeroučitelje i u svjetlu aktualnih okolnosti u Hrvatskoj, a i šire, gdje napadi na Crkvu stižu s različitih strana. Podsjetio je da Crkva, kada nije bila napadana ili progonjena, nije bila izvorna i autentična. Mi se takvih napada ne trebamo bojati, jer smo na Božjoj strani, a s druge strane Crkva nije protiv svijeta, ni protiv nekoga. Crkva je ponajprije za čovjeka, za onog čovjeka za kojeg je Isus išao do kraja, do smrti. Crkva je za čovjeka na svim razinama, od začeca do prirodne smrti. Taj "za" čovjeka nas učvršćuje da budemo jaki s Bogom za ono za što se On zauzeo u Isusu Kristu, život za čovjeka i život jednih s drugima, napomenuo je biskup. O. Vjenceslav Mihetec, govoreći o euharistiji kao izazovu ljudske solidarnosti, istaknuo je kako se Isusova solidarnost očituje od samog početka. "Isus je poručio: Ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta. To znači da se ne trebamo bojati jer nismo sami - Isus je stalno s nama. Ta njegova solidarnost s čovjekom posebno se očituje u euharistiji, jer je On tada na poseban način prisutan među nama, dakle solidaran je s nama. U euharistiji nam se Isus neprestano daje i daruje, ali nas i neprestano potiče da i mi budemo solidarni jedni s drugima, kao što je on s nama. Vjeroučitelji su pozvani ponajprije biti svjedoci Isusa Krista o kojem nije dosta govoriti, nego ga treba i pokazati. Da bi vjeroučitelj bio svjedok vjere on se, osim euharistijom, mora hraniti i molitvom kako bi mogao biti solidaran i blizu, prije svega mladom čovjeku, ne na bilo koji način, nego upravo na vjernički način", zaključio je o. Mihetec. /IKA/

8. ožujka

Ivan od Boga

(* 8. ožujka 1495. + 8. ožujka 1550.)

- Dijete pobjeglo od roditelja • Mati mu umrla od tuge što ga nije našla •
  - otac stupio u samostan a da nikada nije vidio svoga djeteta •
  - othranio ga jedan pastir • kraj stada se opismenio •
- od prisilne ženidbe pobjegao u španjolsko-francuski rat •
  - ratovao protiv Turaka u Mađarskoj •
- Ime Ivan na hebrejskom jeziku znači Bog je milostiv. •

Svetac od kuće pobjegao

Ivan je rođen u mjestu Mentemor o Novo, jugoistočno od Lissabona, u Protugalu 8. ožujka 1495. Oduševljen pripovijedanjem jednoga svećenika koji je u kući Ivanovih roditelja govorio o Španjolskoj, Ivan je kao dječak od osam godina pobjegao od kuće. Kako dijete ni nekoliko tjedana nakog nestanka nije pronađeno, njegova je mati umrla od tuge, a otac mu je stupio u neki red kao brat laik, bez da je ikad više u životu vidio svoga sina. Ivan se u međuvremenu našao 60 kilometara daleko kod jednog pastira. Tamo je učio čitati i pisati, te je izrastao u mudrog mladića koji je puno obećavao.

Radije na ratište nego u brak

Kad su ga pokušali na silu oženiti, Ivan je u dobi od 28 godina pobjegao u vojsku kralja Karla V. te se borio u španjosko-francuskom ratu, a onda je 1532. godine kao vojnik otišao u Mađarsku boriti se protiv Turaka. U sebi je Ivan osjećao poseban poziv, ali nikada nije točno znao kamo će ga zvanje odvesti. Jedan od njegovih planova je bio otići za misionara u Afriku, da bi tamo umro mučeničkom smrću. Predaja kaže da su mu bile 43 godine kad mu se ukazalo Dijete Isus s narom u ruci. U nar je bio poboden križ. Tada mu je Isus rekao: Ivane Božji, Granada će biti tvoj križ. Bio je veliki tražitelj Boga i svoga zvanja. Hodočastio je u glasovito svetište Santiago di Compostella u nadi da će tamo uz pomoć Božju točno otkriti svoje zvanje. Jedan mu je monah predbacio da se u traženju njegova zvanja krije puno oholosti i samoljublja. Trebao bi biti skromniji i zadovoljniji. Nato se Ivan povukao u Gibraltar gdje je prodavao sličice svetaca.

Za pokoru: njegovati bolesnike

Tamo je 1538. godine doznao za Ivana iz Avile, glasovitoga propovjednika

pokore. Veliki propovjednik ga je tako oduševio da se Ivan dao na najstrožu pokoru. Jurio je po gradu kao opsjednut u velikoj pokori. Smatrali su ga umobolnim. Čak je upućen u bolnicu za umobolne. Od pokore su ga pokušavali izlječiti batinanjem. Kad je Ivan Avilski doznao za zapanjujuće djelovanje njegove propovijedi, pohodio je bolesnoga Ivana i za pokoru mu dao da svoje oduševljenje tako usmjeri da ono bude od koristi za druge ljude. Tako je Ivan sebi za zadaću izabrao njegu bolesnika. Noću je skupljao drvo, prodavao bi ga a za utržak bi kupovao lijekove i sredstva za njegu bolesnika. Godine 1540. je u Granadi već otvorio bolnicu. Sve se više mladih ljudi njemu pridruživalo, a u puku je iz dana u dan sve više raslo udivljenje i priznanje prema tom lijepom djelu. Tako je nastala jedna udruga laika sa zadaćom da se dadu na njegovanje bolesnika.

Osnivač reda

Ivan od Boga je umro kad je pokušao spasiti jednog mladog čovjeka od utopljenja. Pri tome se razbolio, a oslabljen velikom iscrpljenošću od dugogodišnjeg predanog zalaganja za bolesnike, umro je Ivan.

Ivan je osnovao zajednicu koja je 1572. godine prihvatila pravilo augustinaca, da bi se iz te zajednice kasnije razvio Red milosrdne braće, čija je pravila papa odobrio 1586. godine. Milosrdna braća svetoga Ivana od Boga uživaju i danas ugled najznačajnijeg muškog reda čija je zadaća njega bolesnika, a susreću se po svem svijetu.

Sveti Ivan od Boga je proglašen blaženim 1630. godine, a svetim 1691. Slikari i kipari ga prikazuju s košaricom ili lončićem ili kako nosi dijete Isusa s narom u ruci. Sveti Ivan od Boga je zaštitnik Granade, bolesnika, bolnica, medicinskih tehničara napose njegovatelja bolesnika, tiskara, knjižara i proizvođača papira. Njemu bi se mogli obraćati roditelji čija djeca bježe od kuće.

Najstarija i autentična slika Pedra de Raxisa koja se čuva u Granadi

USKRSNE SE SVIJEĆE PALE

Osjetih neviđednu bol u duši težinu Tvojih muka i boli:

“Težak križ što si nosio čavlima tijelo probodeno, na glavi s krunom

trnjem napravljenom.

Ti si nas, Isuse, i onda volio.

Tijelo Tvoje, krvavo al' milo još jednom staviše

materi u krilo.”

Pokopali.

I dok treća zora sviće

čeka Te Uskrsnuće.

Javili su anđeli

za Uskrsnuće slavno Tvoje

Uskrsne se sviće pale

Hvala, Isuse, za milosrđe Tvoje.

Samenka Mandić

GOVORI VAM SLUGA BOŽJI O. GERARD TOMO STANTIĆ

Razgovor s Isusom i Majkom

Piše: o. Ante Stantić

Naš Sluga Božji nije pun kontemplativnog zanosa samo kad se susreće s Isusom u molitvi. Kontemplativni zanos prati ga i kad razgovara "s Isusom i Majkom". Kao što u društvu s Isusom duboko osjeća prisutnost Božju, tako se događa kada je u "razgovoru s Isusom i Majkom": "Isuse i Majko, u Vašoj prisutnosti nema smućenosti jer u Vašem kraljevstvu živim. Tebe, Isuse, primam za kralja a Majku Tvoju za kraljicu... Vaše milovanje neka mi je u srcu vaše kraljevanje... U tom kraljevstvu nema nemira jer je duša od ljubavi sita: pamet miruje, jer nije potrebno da mudruje".(1) Navod bjelodano ističe da je u "razgovoru s Isusom i Majkom" na djelu bogoslovna vjera i ljubav, po kojima se ostvaruje općenje s Isusom i Majkom!

U dijalogu s Isusom Gerard kao da čuje Isusovu pouku: "Moraš se vazda ili klanjati ili kajati." Na ovaj Isusov poticaj Gerard odgovara: "Majko, pomozmi da tako bude... U Vašoj prisutnosti... sve imam kad Vas zazivam"(2).

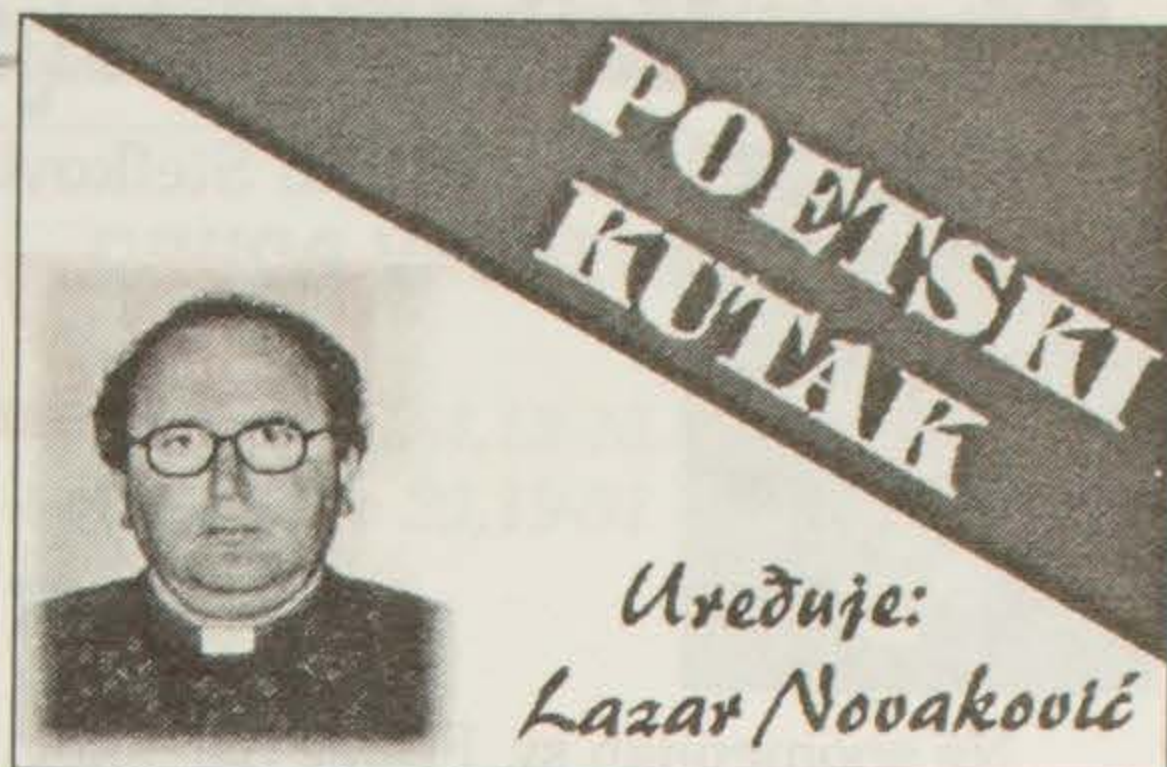
Kad se pred Isusom i Majkom stoji u raspoloženju kajanja, slijedi učinak milosrđa koji se očituje u milosti oslobođenja od sebičnosti: "Kad tražim milosrđe opraštam se od sebične hrđe koja se u sebe uzda"(3). Kada se pak duša uspije osloboditi od "hrđe sebičnosti" osposobljava se za duboki susret s Bogom u molitvi jer želi vršiti u svemu Božju volju: "Na Vas (Isuse i Majko) se oslanjam, kad se molim. Moj 'Što' tada nije kao Pavlov: što hoćete da činim, mislim... Učinite Vi (Isuse i Majko), jer ja baš ništa ne mogu. Čekat ću Vaš 'To', (kao gubavac), da kažete i učinite. Dakle Vaš 'To' čekati, na Vas se oslanjati! 'To', kao dijete nevino (činiti)"(4) "Slika nevinoga djeteta", očito je slika poniznosti, slobode duha, koja, pod utjecajem vjere i ljubavi, stvara uvjete dubokog susreta s Isusom i Majkom! Kad se po tim raspoloženjima duša susreće s Isusom i Majkom, molitva postaje "naslađivanje", t.j. duhovno iskustvo: "Moje naslađivanje s Vama razgovaranje... Razgovaranje = razmatranje s Vama o Vašoj volji. Molitva naime nije podizanje jezika k Vama, nego podizanje duše"(5). Molitva koja posjeduje spomenute sastavnice je otvorena mistici, to jest sjedinjenju s Bogom, jer "se sa srcem razgovara, nikada se ne

tuži, a kada pati, patnju u šutnji podnosi"(6). Razvoju duhovnoga života u smjeru sjedinjenja s Bogom, "po razgovoru s Isusom i Majkom", po molitvi, Gerard pretpostavlja milosni život i suradnju s Božjom milošću. Tu suradnju opisuje: "Malo izniknuto cvijeće raste i rascvjetava se, cvjeta i miriše. Od male voćke postaje velika i rascvjetana voćka, koja najprije miriši a zatim nas hrani. Od maloga djeteta postaje odrastao čovjek, koji samo onda cvjeta, miriši, i zreo postaje ako njegova jednoć mala dobra volja neprestano raste, razvija se, ako izgrađuje svoj značaj i karakteran postaje, ako zalijeva dobru volju sa suzama pokore, poslušnosti, ozbiljne ispovijedi, i očišćen sv. ispovijedi, hrani se i ojačava svetom Pričešću.(7)

Kada pak duša putom "razgovora s Isusom i Majkom", povezuje se s organizmom duhovnog života koji se temelji na milosti, pokrene cijeli dinamizam duhovnog života, tada cijelim bićem se daje dušama: "Isuse i Majko, zapisuje SB, želim biti tvornica šećera, da živeći po drugog volji, (tj. volji Božjoj), svi nađu u meni šećera... Ti si obećao svojim vjernicima da će u Tvoje ime paklene duhove istjerivati, i ako smrtno popiju neće im škoditi i bolesne će liječiti"(8).

Kad sve povežemo što sam sažeto iznio o molitvi "u društvu Isusa i Majke", otkrivamo da je molitva u službi duhovnog kršćanskog života i njegova razvoja. Da zapravo "razgovor s Isusom i Majkom" dinamizira razvoj Božjeg života u kršćaninu i osposobljava ga da bude učinkovit u djelovanju za spasenje ljudi. Neprestanim "druženjem s Isusom i Majkom", po molitvi, kršćanin se drži u neprestanom kontaktu s izvorom milosti i izvorom duhovnoga života, s Isusom i posrednicom svih milosti što je Majka Božja. "Ti, Isuse, u meni kraljuj ali i Ti Majko!" (9).

1. Razgovor s Isusom i Majkom, 004134
2. Ondje,004136,004138
3. Ondje,004132
4. Ondje,004102
5. Ondje,004114
6. Ondje,004114
7. Ondje,004140
8. Ondje,004142
9. Ondje,004103

Uređuje:
Lazar Novaković

Marko Vukov

rođen je 24. travnja 1938. na Bikovu. Osmogodišnju školu pohađa u Subotici, a klasičnu gimnaziju završava u Zagrebu. Nakon teološkog studija u Zagrebu zeređen je 1965. godine.

Kao svećenik naše biskupije djeluje u Novom Sadu, Subotici, Šupljaku, Futogu, Đurđinu i Svetozar Miletiću. Iznenađena nas je napustio 2. ožujka 1995. godine u Virovitici.

Poeziju je pisao za dušu i prijatelje. Nastupao je na književnim i kulturnim susretima. Posthumno mu je objavljena zbirka pjesama *Ja, buntovnik s razlogom* u Slavenskom Brodu 1996.

VRAĆAM SE U USPOMENU SUSRETA

Vraćam se u uspomenu susreta
u dragi zanos razumijevanja
vraćam se raskajan zbog nemara.

Nosim, doduše, u srcu ljubav,
ali ruke su neuke.

Odavno znam da nisam bez rana
kao što znam da mi je srce
nestašno i gladno.
Nosim ga kao posudu
sa svijetom Tvojih riječi.

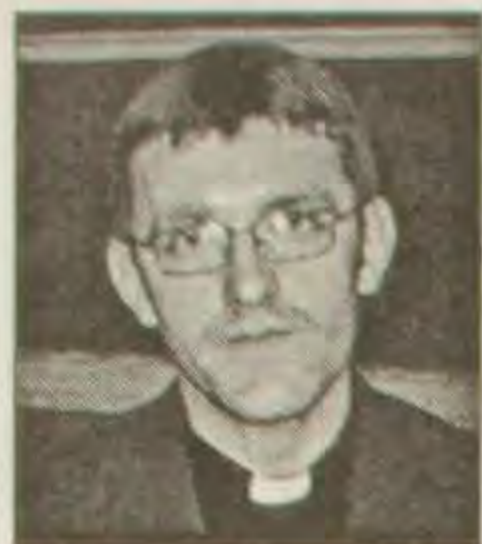
Primam one koji me prime
i darujem se sa strahom
da će prezereti Tebe
zbog mojih mana.

Imaju pravo kad sumnjaju u mene.
Otkud će znati da ih volim
dok sam daleko i šutim.

Jedino Ti vidiš kako su mi dragi
kad se susretne s Tobom
na Gozbi Ljubavi.

Ako su upoznali Tebe
neka me zaborave ko nepotrebnu vazuu.
Ti im budi uspomena i nada.
Samo mi dopusti da ih vidim
ispunjene Tobom
i nevrijedni Tvoj sluga
bit će utješeni.

MARKO VUKOV

Piše: Mirko Štefković

BRZI RAZVOJ

- prikaz dokumenta -

Na spomendan sv. Franje Saleškog, 24. siječnja tekuće godine, sveti je Otac potpisao dokument namijenjen odgovornim djelatnicima društvenih komunikacija. Iako s malim zakašnjenjem, ovim dokumentom se želi obilježiti četrdeseta obljetnica dekreta Drugoga vatikanskog koncila *Inter mirifica*, koji je za tadašnje vrijeme proročki pozitivno progovorio o medijima. Brzi razvoj zato svjesno polazi plodnim putem zacrtanim prije skoro pola stoljeća. Još više nego tada, Crkva je danas pozvana na promišljanje izazova koje za nju predstavlja razvijeni svijet obavijesnih sredstava. Ona je dužna, unutar svog poslanja u trećem tisućljeću, služiti se tim moćnim sredstvima za širenje Evanđelja i integriranja poruke spasenja u novu medijsko-kulturnu sredstava javnog priopćavanja su, poput prvog Aeropaga ili Foruma, za mnoge postala glavnim orijentirima i nadahnućem ponašanja, te moćni faktor u osobnom formiranju i izražavanju. Svjesni tih činjenica, mediji moraju biti vjerni promicatelji pravde i solidarnosti, pri čemu najuzvišeniji kriteriji istine i pravde predstavljaju horizont unutar kojeg je situirano vrijednosno mjerilo njihove uporabe.

Pristup svijetu medija treba biti prožet evanđeoskim razlučivanjem (usp. 1 Sol 5,21; 1 Iv 4,1), jer i on je potreban otkupljenja. Sveto nam Pismo, poput "velikog koda" komunikacije temeljne poruke spasenja, pruža veliku pomoć u vjerničkoj analizi procesa i vrijednosti društvenih komunikacija. Dinamizam komunikacije Boga i čovjeka, te ljudi međusobno je izopačen grijehom, na što nas podsjećaju svakodnevna nerazumijevanja. Savršenstvo komunikacije između Boga i čovječanstva je postignuto u Isusu Kristu, koji nas uči i uvodi u pravi odnos s Bogom i ljudima. On nam otkriva i misijsku obvezu u ophođenju sredstvima javnog priopćavanja, čiji posljednji cilj jest zajedništvo.

Nadalje, sveti Otac govori o promjeni mentaliteta i pastoralnoj obnovi posredstvom medija. U društvu koje odbacuje mogućnost čvrstih istina i postojanja smisla ovo poslanje Crkve nije nimalo jednostavno. Ali, ono se tiče čitave Crkve, pa zato Papa ponavlja svoj poziv od prije petnaest godina i sugerira uvrštavanje medija u pastoralne pro-

grame, gdje se ne treba ograničiti samo na jednu vrstu izražavanja, nego je pored novih potrebno vrednovati i tradicionalnija sredstva poput novina, časopisa, radija... Potrebnu pastoralnu skrb zaslužuju profesionalni djelatnici medija, koji u svojim pravednim nastojanjima vape za potporom i usmjerenjem od strane Crkve.

Mediji predstavljaju izvjesno raskrižje velikih društvenih pitanja, te Crkva osjeća potrebu pridonijeti boljem razumijevanju perspektiva i odgovornosti povezanih s posljednjim razvitkom društvenog priopćavanja. Ovo naslijeđe čitavog čovječanstva mora zaštititi dostojanstvo osobe i prvenstvo obitelji. U tu svrhu se potiče na tri odgovorna odabira: zauzimanje oko odgoja svjesnog i odgovornog služenja medijima, što se osobito odnosi na mlade; odgovorno sudjelovanje u njihovu upravljanju; poticanje na dijalog, koji vodi k boljem uzajamnom upoznavanju, solidarnosti i miru.

Komunicirati snagom Duha Svetoga, ono je što se od nas traži i kad su mediji u pitanju. Izazov istinske i slobodne komunikacije je ujedno i uvjet zdrave kritike pred snažnom uvjerljivom moći medija. Jest da je moderni razvitak tehnike komunikacije veoma ubrzan, ali on često ne pospješuje napredak prave komunikacije među ljudima. Upravo ovdje vidimo aktualnost Isusovog sveobuhvatnog načina komuniciranja i ophođenja sa slušateljima, koji upozorava na to da je komunikacija moralni čin: "za svaku bezrazložnu (neosnovanu, praznu) riječ koju ljudi reknu dat će račun na Dan sudnji. Doista, tvoje će te riječi opravdati i tvoje će te riječi osuditi" (Mt 12,36-37).

U zaključku sveti Otac ohrabruje djelatnike sredstava društvenog priopćavanja: Ne bojte se služiti medijima! Ne bojte se niti protivljenja svijeta tim istim sredstvima, nego čuvajte nadu koja vam je darovana, i širite poruku milosti i ljubavi Isusove, imajući uvijek pred očima nebesku perspektivu, koju nijedna tehnika modernog priopćavanja ne može direktno postići: "što oko ne vidje, i uho ne ču, i u srce čovječje ne uđe, to pripravi Bog onima koji ga ljube" (1 Kor 2,9).

Hrvatske katoličke internet stranice (XXXVII.)

Pokret fokolara www.fokolar.hr

Godine 1943. Chiara Lubich u svome rodnom mjestu, sjevernotalijanskom gradu Trentu, utemeljila je katolički duhovni pokret fokolarina (tal. focolare: ognjište, dom). Od tada se ovaj pokret, koji se zalaže za ekumenizam, međureligijski dijalog i mir u svijetu, raširio po Europi, Sjevernoj Americi i cijelome svijetu, tako da danas ima preko 1,5 milijun članova. U Hrvatsku je pokret stigao tijekom 1960-ih godina. Službene hrvatske stranice Djela Marijina - Pokreta fokolara jesu:

www.fokolar.hr

Stranica hrvatskih fokolara se grafički i sadržinski oslanja na stranicu središnjice Pokreta (www.focolare.org) i ima sljedeće osnovne linkove: Vijesti, Duhovnost, Društveno zalaganje, Dijalog, Pokret u Hrvatskoj i Izdavaštvo. U okviru svakog od linkova, nekoliko su daljnjih podlinkova koji podrobnije objašnjavaju nastanak, organizaciju, djelatnost i ciljeve pokreta ovog pokreta, čiji su članovi laici i duhovnici: mladi, odrasli, djeca, obitelji, svećenici, redovnici i redovnice raznih kongregacija te biskupi. Cijela je stranica lijepo grafički i sadržajno uređena, a prati je i redoviti update.

Pokret fokolara djeluje po zonama, a vjernici Subotičke biskupije koji su članovi Pokreta, pripadaju zoni koju obuhvaćaju Srbija, Crna Gora, Makedonija i Bugarska. Na području Srbije i Crne gore raširena su izdanja Pokreta na hrvatskom jeziku. Najznačajniji skori događaj cijeloga Pokreta jest međunarodni obiteljski kongres Familyfest 2005, koji će se 16. travnja istodobno održati u preko sto gradova širom svijeta. Za područje naše zone bit će to u novosadskom SPENS-u, u hrvatskoj zoni susret je u Dvorani Cibone, a svi Familyfestovi putem satelita ili interneta povezat će se sa središnjim susretom u Rimu.

s. b.

Piše: dr. Andrija Kopilović

20. 03. 2005. - NEDJELJA MUKE GOSPODNJE, CVJETNICA

*Iz 50,4-7; Ps 22,8-9.17-18a.19-20.23-24
Fil 2,6-11; Mt 26,14-27,66*

Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?

Ovo je jedinstveni liturgijski događaj - Nedjelja Muke Gospodnje - u riječi se naviješta što se u znaku događa. U riječi se naviješta Isusova muka i žrtva, a u svetoj misi se, u toj istoj žrtvi, to otajstvo događa. Nakon svečanog ulaska u ušima nam odzvanja bolni vapaj: "Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?" To su riječi koje je Isus izgovorio na križu. Većina teologa misli da je Isus na križu molio taj dvadeset i drugi Psalam i evanđelisti su zapisali jedan redak toga psalma. Isus nije, kao Sin Božji, sigurno mogao pasti u napast sumnje, a ni malodušnosti, ali je tim više mogao moliti Psalam koji je davno prije toga događaja prorekao u detalje njegovo stanje na križu. U Psalmu imamo nekoliko stihova koji pokazuju tu Isusovu bol koja se sada događa. Oni koji ga gledaju, rugaju mu se, izazivaju ga i preziru njegovo pouzdanje u Boga. On se nalazi među razbojnicima ali oni su isto tako patnici kao i on. Međutim, opkoljen je ljudima koji mu se rugaju. To je taj "čopor pasa" o kom govori psalam. Konačno Psalam završava pohvalnom molitvom Bogu koji nagrađuje trpljenje i strpljivost. Ovaj Psalam kao molitva neka nam posluži kao najbolja kad nas krivo sude i optužuju; kada nas sustignu patnje, nerazumijevanja i razapetosti. Bog nas ne ostavlja. On je tada jedina naša nada.

3. 04. 2005. - DRUGA VAZMENA NEDJELJA

*Dj 2,42-47; Ps 118,2-4.13-15.22-24
1 Pt 1,3-9; Iv 20,19-31*

Aleluja!

Aleluja je hebrejska riječ koja bi u transkripciji glasila ovako: "Hallelujah": Hvalite Gospodina. To je biblijski zahvalni poklik kojega je preuzela kršćanska liturgija i koji se osobito često pjeva upravo kao znak uskrsne pobjede i uskrsnog vremena. Javlja se 24 puta u određenoj skupini Psalama i to ponekad na početku Psalma, na kraju Psalma ili i na početku i na kraju. U Novom Zavjetu ovaj poklik nalazimo u knjizi Otkrivenja (Otk 19,1-3) i kršćanska liturgija ga preuzima kao pjesmu nebesnika, potaknutu baš tim odlomkom iz knjige Otkrivenja. Međutim, za nas kršćane, važno je znati da je to uvijek jedna od najljepših molitava. Kratka je i izražava bit čovjekova odnosa prema Bogu, a to je i naše zvanje i poslanje u ovome svijetu: hvaliti Gospodina. Hvala je riječ koju može izgovoriti samo čovjek ali je hvala - ako je iskrena - riječ koja otvara i "Nebo i zemlju". Zahvalan čovjek je ponizan, sretan i slavljenički raspoložen. Što drugo osjetiti ovih uskrsnih dana, pogotovo danas na blagdan Božjeg Milosrđa, nego tu veliku zahvalnost za svoj divan kršćanski poziv: hvaliti i slaviti Gospodina. Stoga često i u osobnoj molitvi ponavljajmo taj drevni poklik hvale i pohvale jer velika su djela Gospodnja.

27. 03. 2005. - NEDJELJA USKRSNUĆA GOSPODINOVA

*Dj 10,34a.37-43; Ps 118,1-2.16-17.22-23
Kol 3,1-4; Iv 20,1-9*

**Ovo je dan što ga učini Gospodin:
Kličimo i radujmo se u njemu!**

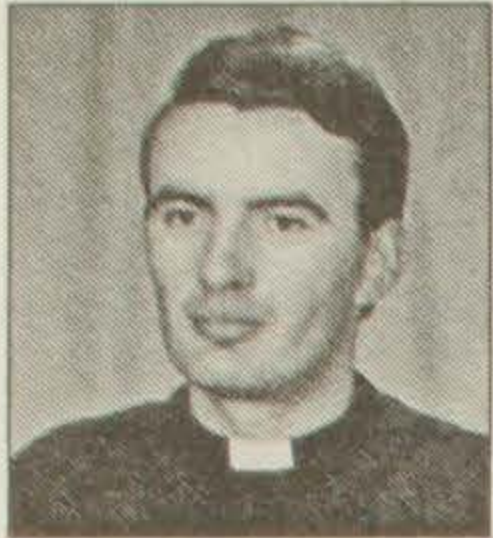
Nema veće svetkovine od Uskrsa. Jedino će Kristov drugi dolazak biti slaviji od dana njegova uskrsnuća. Otajstvo Isusove muke, smrti i uskrsnuća u cijelosti je djelo Presvetoga Trojstva. Isus prikazuje svoju žrtvu nebeskomu Ocu u snazi Duha Svetoga da bi "učinio najveći dan za nas". Kristovo uskrsnuće pobjeda je nad grijehom i smrću i označava prestanak svakog drugog zakona osim zakona evanđelja, a taj zakon evanđelja je Novi Savez. Zato Crkva cijeli Vazmeni tjedan ponavlja poklik "Aleluja" - Hvalite Gospodina - ili ovaj redak o kom sada razmišljamo. Očitovala se ljubav Božja koja je vječna. Stoga neka svaki stvor ponavlja nebrojeno puta: "Vječna je ljubav njegova!" Život je nov - početak novog čovječanstva u Isusu Kristu umrlom i uskrsnulom. Uskrsnuće je začetak života koji traje vječno u kojem smrt i tuga više nemaju snage. Onima koji vjeruju darovana je najveća milost kao izvor i snaga za svaku okolnost u životu, jer Gospodin izvodi ta djela novoga života. Nama ostaje zahvaljivati, diviti se, iskazati svoju radost što je započeo "novi dan", vječni dan našega zajedništva s Isusom Kristom koji je, ne zaboravimo u ovoj Godini Euharistije, ostao s nama. I stoga kličimo i radujmo se u Njemu!

10. 04. 2005. - TREĆA VAZMENA NEDJELJA

*Dj 2,14.22-28; Ps 16,1-2a.5.7-11
1 Pt 1,17-21; Lk 24,13-35*

Pokaži nam, Gospodine, stazu života!

Nakon što nam je apostol Petar u prvom čitanju navijestio razloge vjerovanja, on poziva i na svetost. Odlomak evanđelja je poznato očitovanje Isusa dvojici učenika u Emausu. Liturgija danas slavi Boga psalmom šesnaestim. Ponajprije se utječemo Bogu priznavajući Njegovo vrhovno gospodstvo: "Ti si moj gospodar!" Ali On nije samo gospodar u našem smislu riječi nego i u biblijskom koji označava sigurnost i zaštitu. Zato se povjeravamo i predajemo Bogu jer On "u ruci drži sudbinu našu". Kod Boga vjernik koji sluša glas svoje savjesti traži savjet i moli svjetlo. Jer Bog se "srcu objavljuje", a znamo da je srce pojam cijeloga čovjeka, napose njegove savjesti. U tom susretu Božje riječi - Objave - s našim životom rađa se radost. Ta radost čovjeka Božjeg uvijek ispunja, čak i onda kada svjesno zna i osjeća da njegov život na ovoj zemlji ide prema grobu. Taj grob, to "podzemlje" nije stanje konačnosti jer nam se upravo po njemu otvara novi život, koji nas uvodi u radosno promatranje Božjega lica. Stoga uskrsno svjetlo koje dopire već sada do nas obasjava naše tmine i daje smisao našem životu.

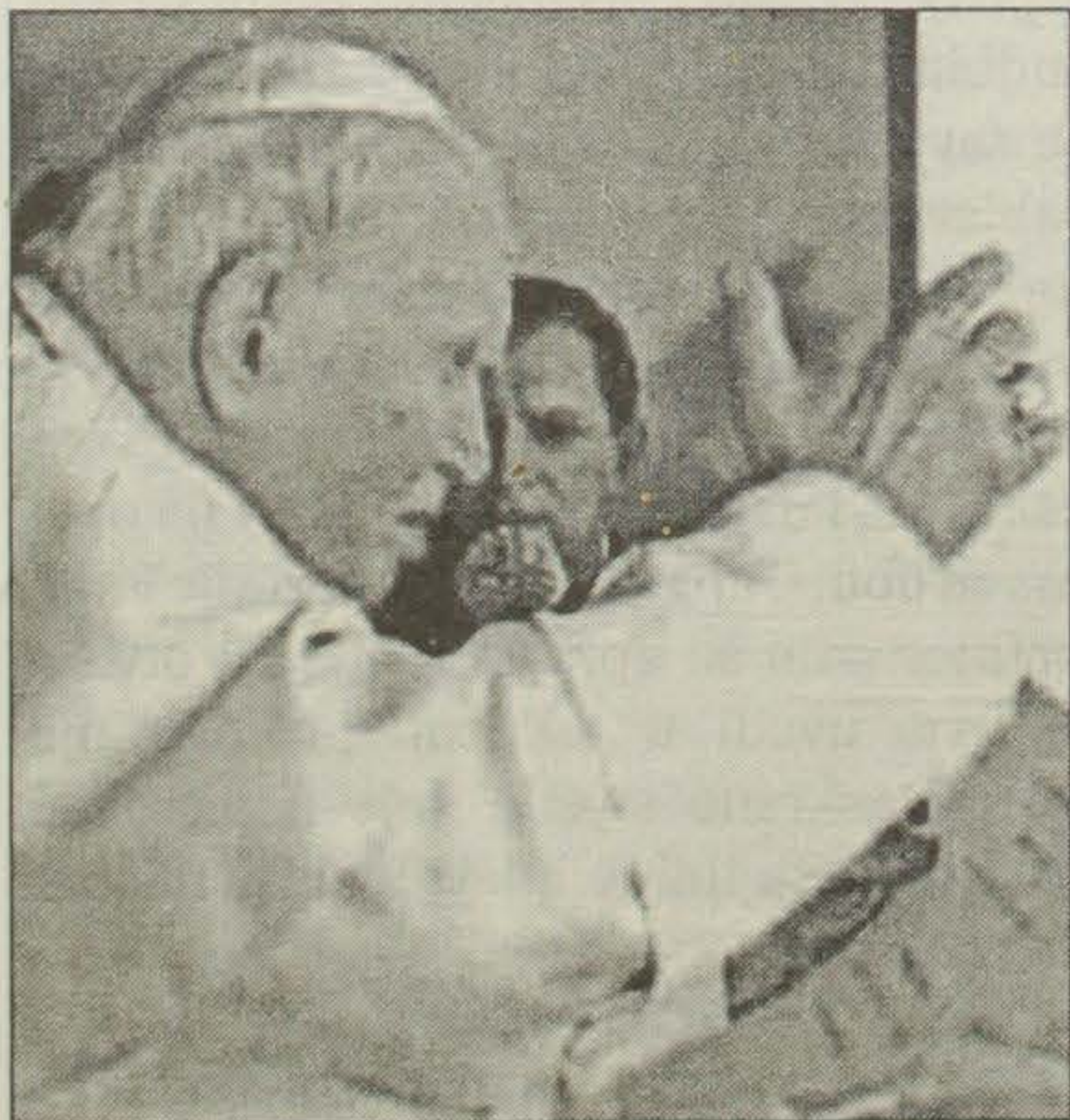

Uređuje: Franjo Ivanković

S PAPOM PATNIKOM

"BOLESNIK WOJTYŁA" NE MOŽE BEZ SVOJIH VJERNIKA

Talijanski tisak 28. veljače donosi mnogobrojne napise posvećene Papinu zdravstvenu stanju i njegovu iznenadnom pojavljivanju na prozoru bolničke sobe u nedjelju 27. veljače. Najtiražniji talijanski dnevnik "Corriere della Sera" piše kako se još uvijek ne zna kada će Papa napustiti bolnicu. List donosi pretpostavku da do toga neće doći sve dok Papi ne bude uklonjena posebna cjevčica, takozvana kanila, koja mu sada olakšava disanje, a koja mu je ugrađena tijekom operativnog zahvata traheotomije. Papino stanje je sada bolje nego nakon posljednjeg boravka u bolnici, piše "Corriere della Sera". Međutim, kanila izlaže Papu riziku infekcije, zbog čega je nužan boravak u gotovo sterilnim uvjetima, a to uključuje malobrojne posjete, zatvoren prozor, pročišćeni zrak u sobi. Dnevnik predviđa dva moguća raspleta vezana uz Papin oporavak: jedan je da će se Papa, kada se oporavi, vratiti u Vatikan s kanilom i prihvatiti posebne zaštitne uvjete, i u tom slučaju bi, zbog kanile, teže govorio, ili će čekati da se steknu uvjeti kada će se kanila moći ukloniti te će mu se povratiti prijašnji glas, ali će ujedno biti izloženiji novim respiratornim krizama. Ipak najteža borba pred liječnicima tek predstoji, a to je borba s "bolesnikom Wojtyłom" koji se ne štedi i s nestrpljenjem očekuje povratak u Vatikan, piše dnevnik. Dnevnik "Messaggero" opisuje trenutak u kojem se Papa iznenada pojavio na prozoru bolesničke sobe blagosloviti vjernike. Papa se, piše list,

tom prigodom dva put dotaknuo po grlu kao da želi reći da ne može govoriti, ali da to jako želi. List piše kako su upravo iznenađenja jedna od obilježja pontifikata Karola Wojtyła. "Premda ne govori, Papa će voditi Crkvu. To nije nikakav problem. Ali, molim, ne dajmo mu sada da prerano izađe iz bolnice. U ovoj fazi oporavka, trebamo biti razboritiji i manje žuriti. Nadam se da se neće učiniti što i posljednji put", riječi su 72-godišnjeg meksičkog kardinala Javiera Lozana Barragana koje prenosi dnevnik "Repubblica". Ministar zdravstva Svete Stolice, kako kardinala Barragana predstavlja list, međutim nije previše zabrinut za Papino zdravlje, premda Papa sada niti govori niti hoda. Štoviše, iznenađen je Papinom reakcijom na novi kirurški zahvat. "Sveti Otac pokazuje da ima jednu snagu koju se rijetko susreće. Dobro odgovara na lijekove, oporavlja se", rekao je meksički kardinal, izražavajući nadu u Papin brzi oporavak. Na novinarski upit hoće li se Papa povući, kardinal Barragan je odgovorio niječno, istaknuvši kako će Papa uz Marijinu pomoć nastaviti svoju službu sve dok to Bog bude htio. Dnevnik "Piccolo" piše kako su vjernike koji su se okupili na Trgu Svetog Petra u Vatikanu na molitvu Angelusa obuzimali osjećaji tuge, ali i nade i suosjećanja. Bilo je to prvi put u 26 godina Papine službe da Papa nije osobno pročitao tekst nagovora uz molitvu Angelusa, već je to učinio zamjenik državnog tajnika Svete Stolice nadbiskup Leonardo Sandri, piše taj talijanski dnevnik.

Papine poruke iz bolnice

OZRAČJE KORIZME POMAŽE DA SHVATIMO VRIJEDNOST PATNJE

Draga braćo i sestre, još vam se jednom obraćam iz poliklinike Agostino Gemelli. Od srca vam svima zahvaljujem! Osjećam da ste u duhu uz mene. Mislim na vas okupljene na Trgu sv. Petra, na pojedince i skupine koji su osobno došli, kao i na sve one iz raznih krajeva svijeta koji se zanimaju za mene. Molim vas da me i dalje pratite, posebice svojom molitvom.

Pokorničko ozračje korizme, što ga proživljavamo, pomaže nam da bolje shvatimo i vrijednost patnje, koja nas, na ovaj ili onaj način, i osobno dira. Pogleda uprta u Krista i nasljedujući Njega uz strpljivo pouzdanje, možemo razumjeti kako svaka vrst ljudske boli uključuje u sebi i božansko obećanje spasenja i radosti. Htio bih da ova poruka utjehe i nade stigne do sviju, osobito do onih koji proživljavaju teške trenutke, koji pate duhom i tijelom.

Ponovno se povjeravam Mariji, Majci Crkve: Totus tuus - sav tvoj! Neka nam ona pomogne da u svakom trenutku života vršimo Božju volju. Svima upravljam svoj očinski blagoslov.

DUH SE MOŽE NAPAJATI I PUTEM MEDIJA

Draga braćo i sestre!

Kroz ove dane bolničkoga liječenja, ovdje u poliklinici "Gemelli", na osobiti način primjećujem prisutnost i pažnju tolikih djelatnika u medijima. Njima danas želim upravititi riječi zahvale, jer znam da uz nemale žrtve vrše svoju časnu službu, zahvaljujući kojoj vjernici u svim dijelovima svijeta mogu osjetiti moju blizinu te me pratiti svojom ljubavlju i molitvom.

Vrlo je značajna uloga medija u ovo naše doba globalne komunikacije. Velika je i odgovornost svih koji rade u tome području. Oni su pozvani da uvijek pružaju točne informacije, uz poštovanje dostojanstva ljudske osobe te s osjećajem za opće dobro. U ovo korizmeno vrijeme, koje nas poziva da se obilnije hranimo Riječji Božjom, rado napominjem da se duh može napajati i putem radija, televizije i Interneta. Zahvalan sam onima koji su se posvetili tim novim oblicima evangelizacije kroz vrednovanje medija.

Molimo, na kraju, Blaženu Djevicu Mariju da nam pomogne u pripravi za Veliki tjedan, koji započinje sljedeće nedjelje. Nadam se da će brojni mladi biti prisutni na Trgu sv. Petra, prilikom svečane liturgije Cvjetnice, koja nas duhom vodi prema Svjetskom danu mladeži, što će se održati u Koelnu u Njemačkoj.

PAPA SE VRATIO U VATIKAN

Kao što je bilo i najavljeno, papa Ivan Pavao II., nakon osamnaest dana provedenih u rimskoj bolnici Gemelli, vratio se u nedjelju 13. ožujka u 18 sati u Vatikan. Papa se vozio na prednjem

sjedištu specijalnog mercedes kombija, dok je na stražnjem sjedištu bila vatikanska kamera i snimala ga cijelim putem do Vatikana. Ivan Pavao II. pozdravljao je i blagoslivljao mnoštvo vjernika koji su se na vijest o njegovu povratku okupili ispred poliklinike, na ulicama kao i na vatikanskom Trgu sv. Petra i oduševljeno ga pozdravljali. Papinu je vožnju do Vatikana izravno prenosila talijanska televizija RAI. /IKA/

UMRLA S. LUCIJA - POSLJEDNJA FATIMSKA VIDJELICA

U povodu smrti posljednje fatimske vidjelice sestre **Lucie dos Santos**, koja je preminula u nedjelju, 13. veljače, u samostanu u Coimbri, papa **Ivan Pavao II.** uputio je pismo biskupu Coimbre **Albinu Mamedeu Cleu**. U svom pismu Papa podsjeća kako su ga uz sestru Luciju vezale "veze duhovnog prijateljstva koje su, kako je vrijeme prolazilo, sve više jačale". "Uvijek sam se osjećao poduprtim svakodnevnim darom njezine molitve", istaknuo je Papa. Također piše, kako Sveti Otac "voli misliti da je sestru Luciju u pobožnom prijelazu sa zemlje u nebo prihvatila upravo ona koju je vidjela u Fatimi prije mnogo godina".

Portugal se, inače, od sestre Lucije, oprostio danom žalosti. Pogrebnu svečanost, kojoj je, između ostalih, nazočio portugalski premijer **Pedro Santana Lopes**, predvodio je posebni Papin izaslanik genovski nadbiskup kardinal **Tarcisio Bertone**. Tijelo s. Lucije ukopano je na groblju u karmelićanske samostanu u Coimbri, a sljedeće će godine, prema njezinoj želji, biti preneseno u svetište u Fatimi, gdje se već nalaze posmrtni ostaci dvoje drugih vidjelaca iz Fatime, **Francisca i Jacinte Marto**.

Kardinal **Tarcisio Bertone**, koji se s posljednjom fatimskom vidjelicom susreo više puta, dok je obnašao dužnost tajnika Kongregacije za nauk vjere, u razgovoru za Radio Vatikan rekao je kako je s. Lucija bila izuzetna, ali jednostavna osoba, pozitivna, optimistična, ispunjena radošću zbog ukazanja koja je imala, te se odlikovala molitvom, milošću i prijateljstvom prema čovječanstvu. Spomenuo je također njezinu veliku pobožnost prema Blaženoj Djevici Mariji i osjećaj za poslanje, odnosno da svijetu prenese Gospin poziv na molitvu, pokoru i obraćenje. Ta želja, nastavio je kardinal, potaknula ju je napisati knjigu pod naslovom "Apeli iz Fatime" koja je prevedena na više jezika, a odražava njezinu svijest o misiji na koju je bila pozvana. S. Lucija ostavila je vjernicima svjedočanstvo velike blizine Boga i Marije, žene odjevene u sunce, a ujedno nas podsjeća i potiče da s Marijom budemo suradnici u spasenju. Trebamo, dakle, biti s Bogom za spasenje svijeta, a to možemo postići molitvom, pokorom, zadovoljstvom za grijeh svijeta te posvećivanjem vlastitoga života i posla, napomenuo je kardinal Bertone. /HKR/

KARDINAL BOZANIĆ SVEČANO PREUZEO NASLOVNU CRKVVU

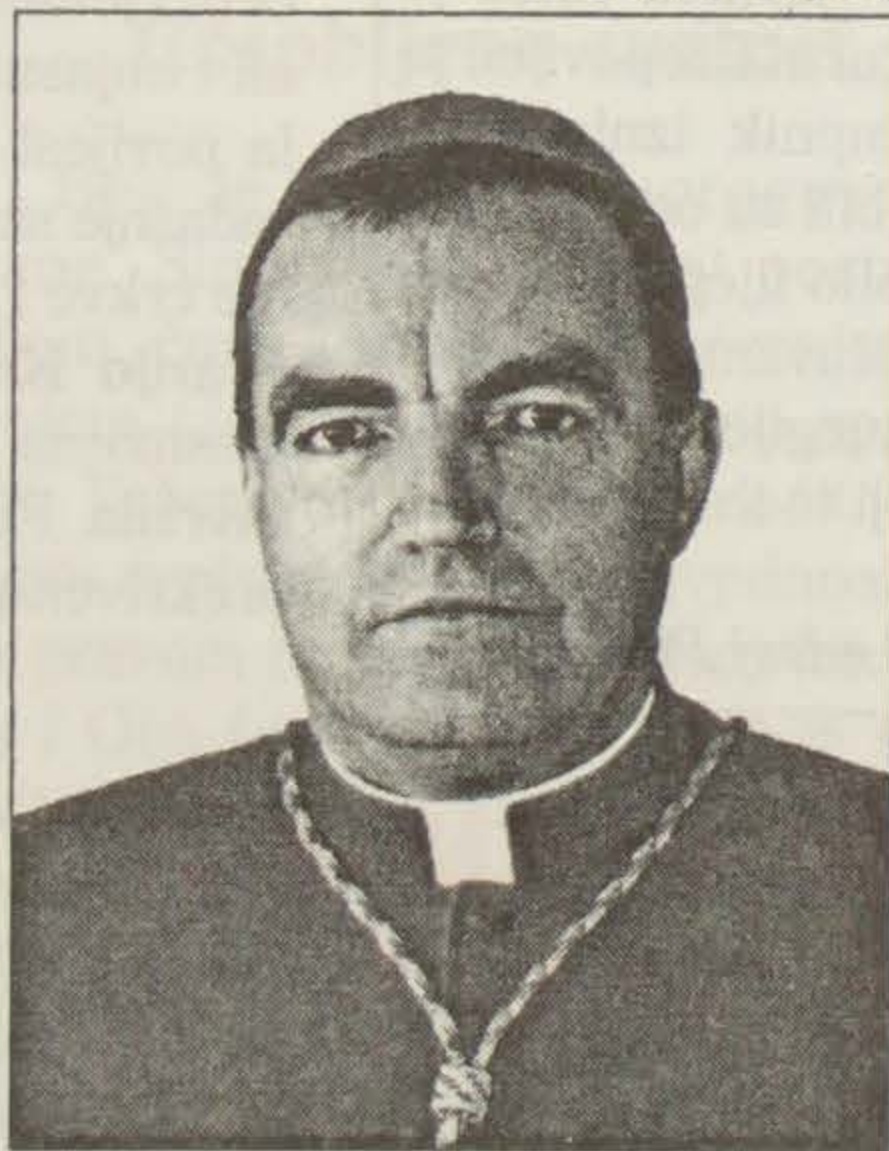
"Zadivljeni smo i ponosni našom Crkvom i Zavodom koji i danas stoje usred Vječnoga grada u ljepoti Božjega dara. Po ovoj crkvi Hrvati su u Rimu povijesni narod. Crkva i uz nju ustanove svetoga Jeronima u Rimu kroz više od pet stoljeća imali su i danas imaju za Hrvate simbolično značenje, jer na jednom mjestu u Papinu Rimu predstavljaju sveukupnu naciju. Ovo je središte okupljanja hrvatske rimske kolonije, ova je crkva stjecište brojnih naših hodočasnika, ovo je mjesto u nesklonim povijesnim prilikama imalo za hrvatski narod značenje slobodne oaze gdje su se odvijale brojne vjerske i kulturne inicijative za dobro naroda i domovine", rekao je u propovijedi na misi u Rimu kardinal **Josip Bozanić**, u prigodi preuzimanja svoga kardinalskog naslova hrvatske crkve sv. Jeronima u nedjelju 27. veljače.

U pozdravnom govoru 37. kardinalu naslovniku rektor crkve sv. Jeronima **mons. Jure Bogdan** izrazio je dobrodošlicu u ime svekolike vjerničke zajednice koja se okuplja na molitvu u crkvi Sv. Jeronima, koja je i jedina hrvatska crkva u Rimu i cijeloj Italiji te zajedno s Papinskim hrvatskim zavodom sv. Jeronima jedina i jedinstvena crkvena hrvatska ustanova te vrste u cijelom svijetu.

Na svečanomu misnom slavlju koncelebrirali su brojni hrvatski nadbiskupi i biskupi, nadbiskupi na službi Papina državnog tajništva, provincijali redovničkih zajednica te oko 130 svećenika iz Rima i domovine.

Tom prigodom kardinal Bozanić darovao je svojoj naslovnoj

crkvi u Rimu 31 misnicu koje je dizajnirao **dr. Ivan Šaško**, docent na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, a izradile su ih redovnice Družbe sestara milosrdnica i Kćeri Božje ljubavi.

dodijelio papa **Ivan Pavao II.**

Uoči misnoga slavlja bio je prikazan dokumentarni film "Naš kardinal" redatelja **Ninoslava Lovčevića**.

Predstavljena prigodna medalja "Sv. Jeronim"

Dan uoči te svečanosti i povodom završetka prve etape obnoviteljskih radova na toj crkvi, direktor Glasa Koncila **vlč. Nedjeljko Pintarić** predstavio je 26. veljače na svečanoj akademiji u Rimu medalju "Sv. Jeronim". Dvostranu srebrnu medalju s prikazom hrvatske crkve sv. Jeronima, naslovne crkve kardinala Bozanića, te njegova kardinalskoga grba, izradio je akademski kipar **Damir Mataušić**, prodekan Likovne akademije u Zagrebu. /IKA/

Paulinum - za duhovna zvanja

Uređuju: Robert Mađarić i Vinko Cvijin

Foto: Boris Leščešen

Posjeta Njemačkom kulturnom centru

Tijekom školske godine sjemeništarci posjećuju razne školske i kulturne ustanove grada. Tako su 7. ožujka 2005, predvođeni rektorom sjemeništa, posjetili Njemački kulturni centar gdje su ih u novoj zgradi te ustanove dočekali predsjednik Njemačkog saveza **Rudolf Weiss** i dopredsjednik **Laslo Mandl**. Gospodin Weiss održao je uvodno predavanje o povijesti vojvođanskih Nijemaca na njemačkom jeziku, a kasnije je to predavanje sumirao još na hrvatskom i mađarskom jeziku. Poslije predavanja gosp. Mandl ih je upoznao s radom novootvorenog Njemačkog kulturnog centra. Domaćini su zatim pokazali sjemeništarcima zgradu centra: knjižnicu, tajništvo, audio-vizualnu dvoranu, dvoranu za sastanke, itd. Nakon razgledanja, uz razgovor i prigodno čašćenje, gosti su svojim domaćinima zahvalili recitacijom "Die Lorelai" i još nekim njemačkim pjesmama. /*Vinko Cvijin*/

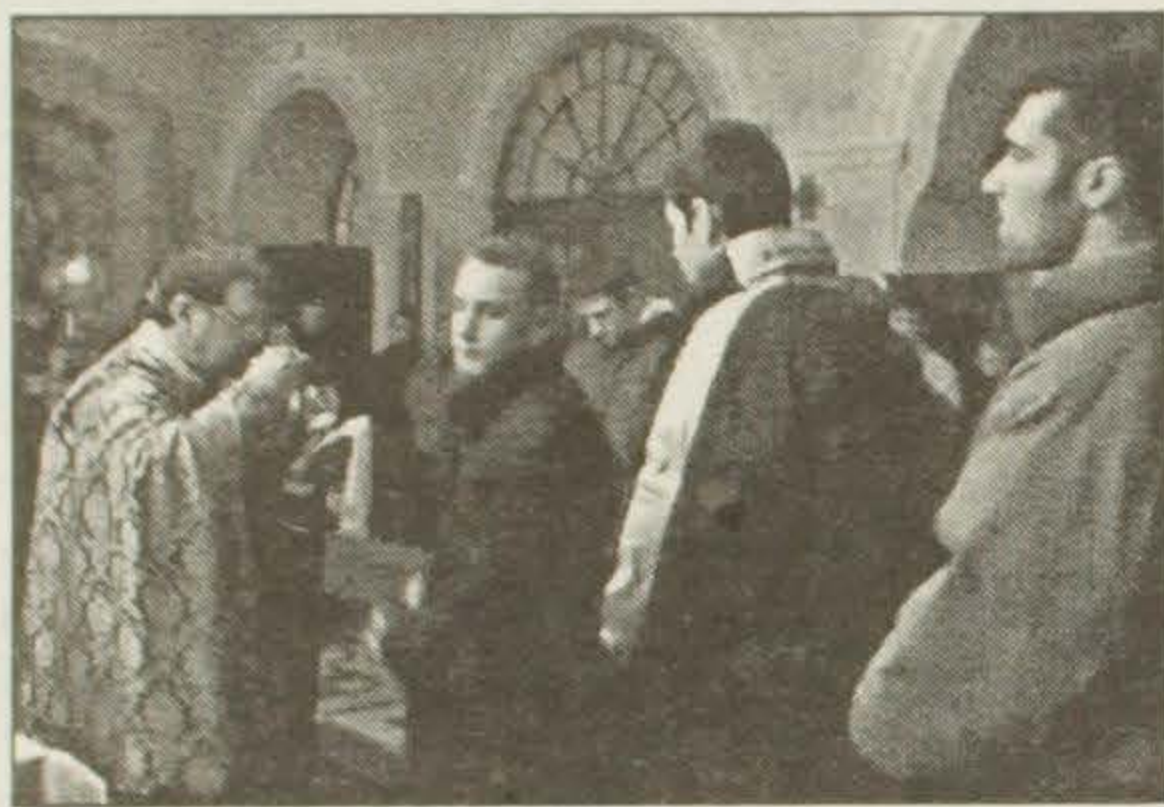
USKRS

Prema ustaljenom rasporedu sjemeništarci uskršne blagdane provode u svojim obiteljima.

Stoga svim našim dobroćiniteljima i svima koji se mole za nas želimo sretno uskršne blagdane!

Sjemeništarci na grkokatoličkoj liturgiji

Sjemeništarci, skupa sa svojim poglavarima, u nedjelju 27. veljače prisustvovali su grkokatoličkoj liturgiji u kapelici Crne Gospe u franjevačkoj crkvi sv. Mihaela. Pored sjemeništaraca na liturgiji su bili i malobrojni grkokatolički vjernici. Misu je predvodio vlč. **Julijan Rac**, župnik u Ruskom Krsturu. Propovijed je održana na rusinskom jeziku, čiji je sažetak župnik iznio i na hrvatskom jeziku. Sjemeništarci zapadnog obreda bili su oduševljeni najljepšom liturgijom sv. Ivana Zlatoustoga. To je bilo lijepo iskustvo za sve nas, jer liturgije katoličke crkve i mi proučavamo i na satu vjeronauka i pod glazbenim odgojem. Na koncu liturgije otac Julijan je izrazio radost što su sjemeništarci na ovoj liturgiji te ih pozvao da i ubuduće sudjeluju na istočnoj liturgiji.

Andrej Prihoda

POSJETA FILOLOŠKOJ GIMNAZIJI "KOSZTOLÁNYI DEZSŐ"

Kako su od jeseni ove školske godine naši prvi susjedi učenici nove gimnazije "Kosztolányi Dezső", posjetili smo naše vršnjake u toj novoj subotičkoj srednjoj školi koja nosi ime poznatog mađarskog pjesnika, rodom iz Subotice. Kroz gimnaziju nas je provela tajnica škole i pokazala kabinete, računalnu dvoranu, razrede, knjižnicu i svečanu dvoranu. Nakon obilaska obratila nam se školska pedagoginja i objasnila nam značaj pedagoga u ovakvoj ustanovi. Razgovarali smo s učenicima gimnazije i napravili nekoliko zajedničkih fotografija. S lijepim dojmovima vratili smo se u sjemenište, zaključivši da imamo mnogo zajedničkoga i sličnosti s filološkom gimnazijom.

Robert Mađarić

IZLET NA PALIĆ

Rekreacija je vrlo bitna za naše zdravlje. Dosta vremena provodimo u sjemeništu sjedeći i učeći. Radi toga je uputno da se bavimo sportom i da se više krećemo. Stoga je dobro došla velika šetnja do Palića gdje smo posjetili župu i župnu crkvu posvećenu Kraljici svijeta i izmolili krunicu. Zatim smo pozvani u vjeronaučnu dvoranu gdje nas je srdačno dočekala gospođa **Gabrijela Milodanović**, vjeroučiteljica i kantorica. Ona nas je bogato pogostila pićem i jelom, ali i objasnila povijest i sadašnje stanje crkve i župe. Za gostoprimstvo su se zahvalili maturanti **Franjo Kožul** i **János Zsellér**, a svi skupa zahvalili smo pjesmama na hrvatskom i mađarskom jeziku. Šetnja je završila Palićkim jezerom uz divljenje prekrasnoj prirodi prekrivenoj snijegom.

Anto Čartolovni

Pobožnost križnog puta u sjemeništu

Da bismo što bolje upoznali otajstvo Kristove muke i smrti, Crkva je već od ranokršćanskih vremena uvela pobožnost križnog puta. Sjemeništarci također obavljaju ovu pobožnost u sjemenišnoj kapelici, svake srijede i nedjelje, kroz čitavu korizmu. Sjemeništarci sami organiziraju i vode tu pobožnost, te se trude naći što ljepše i sadržajnije tekstove koji će im pri tome pomoći. Meditirajući nad otajstvima križnog puta nastoje se što više udubiti u Kristovo spasičeljsko djelo, te se na taj način što ljepše i bolje pripremiti za blagdan Kristova uskrsnuća.

Robert Mađarić

Uređuje: s. Blaženka Rudić

RADOSNO SLUŠANJE BOŽJE RIJEČI I SVETOST

Slušati - čuti - poslušati

Naše uši zamjećuju mnoštvo glasova i zvukova. Mi stalno nešto slušamo, doživljavamo da oko nas nije tišina nego buka. No, to ne znači da i čujemo ono što se govori ili zbiva oko nas. Čovjek mora učiniti napor i sabrati se da bi čuo ono što mu drugi govori, da bi čuo glazbu, pjev ptica, buku vlaka u daljini, pjesmu cvrčka u noći. Ono što čujemo ostavlja na nas određeni dojam, dobar ili loš. Pod tim dojmom mi i nesvjesno djelujemo. Ali traži se opet voljni i svjesni napor kako bismo i poslušali ono što smo čuli, kako bismo prema tomu oblikovali svoj život i svoje djelovanje.

Isto se događa i s Božjom riječi. Mi ju slušamo iz različitih izvora, u različitim prigodama. Redovito slušamo Božju riječ u euharistijskom slavlju. Pitanje je koliko čujemo. Da bismo čuli, potrebna je tišina vlastitih misli i srca, sabranost i spremnost. A onda najvažnije od svega, koliko po toj riječi živimo. Naš Bog je razgovorljiv. On govori ljudima. Ali ne želi da to bude govor u prazno, nego da donese ploda.

“Kao što daždi i sniježi s neba bez prestanka dok se zemlja ne natopi, oplodi i ozeleni da bi dala sjeme sijaču i kruha za jelo, tako se riječ koja iz mojih usta izlazi ne vraća k meni bez ploda, nego čini ono što sam htio i obistinjuje ono zbog čega je poslah” (Iz 55,10-11).

Naš odnos prema Božjoj riječi određuje našu vječnu sudbinu. Božja riječ nam govori kako trebamo živjeti. Ako ju ne čujemo i ne poslušamo ne znamo kako treba živjeti da bismo postigli cilj za koji smo stvoreni.

Slušaj, Izraele!

Bog je mnogo puta i na mnogo načina govorio svome narodu (usp. Heb 1,1). Čest je Božji poziv Izraelu: Čuj, počuj, slušaj Božje riječi, zakone i uredbе. Drži ih, vrši ih! Uživaj u Zakonu Gospodnjem, o njemu misli dan i noć! (Ps 1,2).

“Čuj, Izraele! Jahve je Bog naš, Jahve je jedan! Zato ljubi Jahvu, Boga

svoga, svim srcem svojim, svom dušom svojom i svom snagom svojom! Riječi ove što ti ih danas naređujem neka ti se urežu u srce. Napominji ih svojim sinovima. Govori im o njima kad sjediš u svojoj kući i kad ideš putem; kad liježeš i kad ustaješ. Priveži ih na svoju ruku za znak i neka ti budu kao zapis među očima! Ispiši ih na dovratnicima kuće svoje i na vratima svojim!” (Pnz 6,4-9).

Slušanje i vršenje Božje riječi donosi život, sreću, blagoslov, blagostanje, dugi vijek. Vršenje Božje riječi očituje pripadnost Izraela Bogu i ujedno očituje Božju svetost pred drugim narodima. Da bi Božja riječ imala učinka u našem životu moramo ju čuti kao nama upućenu. Umjesto: Slušaj, Izraele, pokušaj čuti svoje ime: Slušaj, ...

Božja riječ nas opominje, tješi, čisti, obraća, mijenja i preobražava. Donosi nadu, podiže nas, nekada kori i upozorava. Ona je uistinu živa i djelotvorna (Heb 4,12), stalna je i čvrsta, ostaje dovijeka (Iz 40,8), Božje riječi neće nikada proći (Mt 24,35).

Osobljena svetost

Bog je najrječitije progovorio u svome Sinu. Riječ Božja postala je tijelom, čovjekom. Isus je vjernim ispunjenjem Očeva plana ostvario spasenje ljudi. Vršenjem volje Očeve očitovao je Očevu svetost, ljubav i pravednost. Isus je s pravom mogao reći: Tko vidi mene, vidi i Oca (usp. Iv 14,9). Isus je svojim životom pokazao što znači biti svet. Prošao je zemljom čineći dobro (usp. Dj 10,38). Zato je Isus govorio da nije dovoljno samo riječi Božje slušati, nego i vršiti (Mt 7,24), nije dovoljno govoriti Gospodine, nego vršiti ono što on zapovijeda (Lk 6,46).

Mnogi su ljudi pokazali da je moguće očitovati Božju svetost. Sv. Pavao je izjavio: Živim, ali ne ja, nego u meni živi Krist (Gal 2,20). Mnogi ljudi koje danas nazivamo svecima trudili su se živjeti po Božjoj riječi. Tako je svetost Božja u njima rasla i sve se više očitovala.

Živjeti od Riječi

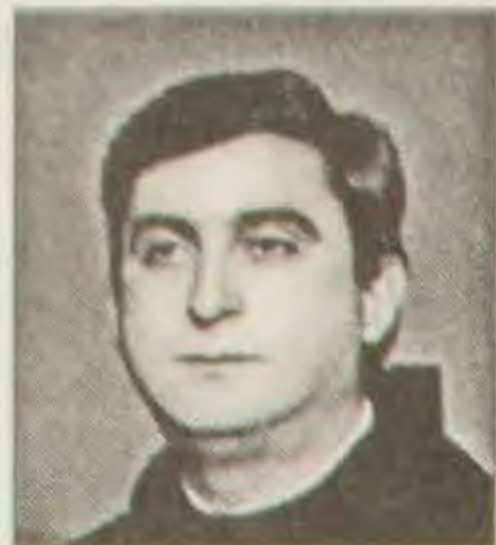
Bog je čovjeka stvorio radi svoje slave. Živi čovjek je slava Božja - govorio je sv. Irenej. Čovjek živi zato da bi očitovao slavu Božju, svetost Božju. Svetost nije ljudsko svojstvo, nego Božje. Klicu svetosti primili smo na krštenju. Slušajući Božju riječ stvaramo mogućnost da ta klica u nama raste i da se Božja svetost sve više očituje. Mi ne možemo učiniti da jedna biljka raste. Ali možemo joj stvoriti uvjete za rast: staviti je na svjetlo, zaliti je, dodati joj hranjive sastojke.

Da bismo stvorili uvjete za očitovanje Božje svetosti valja nam svaki dan čitati Božju riječ, slušati je, čuti je i poslušati, to jest živjeti po njoj. Božja riječ je neiscrpna, ona nadilazi naše shvaćanje i logiku. Stoga je potrebna ustrajnost kako bismo usvojili Kristovu misao.

“Gospodine, može li tko ijednu riječ tvoju potpuno shvatiti? Više je onoga što ostavljamo nego što usvajamo, na sličan način kao što žedni piju s izvora. Prema različitim mogućnostima shvaćanja riječ Gospodnja pokazuje različite likove onima koji je proučavaju. Gospodin je obojio svoju riječ različitim bojama, tako da se svaki tko se za nju zanima može zagledati u ono što mu se sviđa. U svoju je riječ stavio različite vrste blaga, da se svaki od nas obogati onako kako istražuje.

Tko, dakle, dobije kakav dio od onog blaga, neka ne misli da je to što je našao sve što se u ovoj riječi nalazi, nego neka zna da je to samo ono što je od tog obilja uspio pronaći.

Zahvaljuj Bogu za ono što si zahvatio, i ne žalosti se za ono što je preobilno ostalo. Ono što si zahvatio i do čega si dopro, tvoj je dio, a ono što je ostalo, tvoja je baština. Ako ustraješ, u drugo vrijeme možeš uzeti ono što zbog svoje ograničenosti ne možeš zahvatiti u jedan čas. Nemoj preuzetno pokušavati da jednim srkom progutaš što se ne može jednim srkom progutati. Nemoj iz lijenosti odustati od onoga što možeš uzimati pomalo.” (Sv. Efreim, iz Izlaganja o Dijatesaronu).

Piše: mr. Mato Miloš, OCD

ULOGA EUHARISTIJE U OSTVARIVANJU ESHATOLOŠKOG ZNAČAJA CRKVE (5)

"Sjedeći s desna Ocu, (Krist) neprekidno djeluje u svijetu da bi ljude priveo Crkvi i po njoj ih uže povezao sa sobom te hraneći ih svojim tijelom i kralju učinio ih dionicima svoga proslavljenoga života" (LG 48,2).

2. Euharistija i Eshaton

U Godini smo Euharistije. Pozvani smo produbiti naš kršćanski odnos prema najuzvišenijem sakramentu - Euharistiji, slavljenju sv. mise, osobito nedjeljom i blagdanima, kao i radnim danom, te pohodom Presvetoga u crkva-ma u tišini. Papina pobudnica "Ostani s nama Gospodine", kao i enciklika "Crkva o euharistiji" neka nam budu nadahnuće u razvijanju naše odane pobožnosti prema Euharistiji i slavljenju Dana Gospodnjeg nedjeljom i blagdanima. Euharistija koja je srce Crkve jest, i uvijek iznova postaje, Kristovo tijelo i opći sakrament spasenja. U euharistiji svi blagujemo kruh, koji je po svojoj biti brojčano jedan Krist. Dok ga blagujemo, on nam se ne daje tako da bismo ga mi asimilirali u svoje tijelo, nego Krist nas asimilira u svoje tijelo i tako nas čini jednim samim Kristom. Svojim sakramentalnim euharistijskim tijelom Krist uvlači kršćane u sebe, a kršćani su određeni da kao Kristovo tijelo, kao Kristov znak i oruđe kroz sva vremena nastavljaju Kristovo postojanje i njegovo spasenjsko djelovanje. Ono što Crkva ostvaruje u svojoj jezgri, u svojoj biti, jest Euharistija, po kojoj Crkva ostvaruje i njezin eshatološki značaj, po kojem je posljednja preobrazba čovječanstva i svemira već započela.

a. Euharistija - prisutnost eshatologije u svijetu

Euharistija daje Crkvi njezin spasenjski i otkupiteljski značaj, odnosno njezinu spasenjsku moć usred ovoga svijeta. Po njoj se jedini Posrednik i Prvorođenac svega stvorenoga stvarno i konkretno sjedinjuje s ljudima, tako da s njim postaju jedno tijelo. Ljudski rod i sav svemir polako se uključuju u Kristovu pashu da bi se tako ispunio vječni Božji plan o svemu što je stvoreno. Pri slavljenju Euharistije "esha-

ton=onostranost", postaje prisutan već na neki vidljivi način, preko znakova koji označenu stvarnost istinski sadrže i nama predaju. Kruh i vino preoblikuju se u svojem zemaljskom značenju i u svojoj svrhovitosti, postaju tvar koja služi izgradnji Božjega kraljevstva i kao hrana pripadnicima toga kraljevstva. Euharistija nije samo simboličan preteča posljednjih vremena, ona je prisutnost eshatologije u svijetu. U središtu toga novog čovječanstva je Krist, koji oko sebe okuplja sve koji su se pomirili s Bogom i međusobom. Euharistija je prisutnost posljednjih vremena zbog toga što je prisutnost proslavljenog Krista. Prisutnost Onoga koji jest, koji bijaše i koji dolazi. To je osobna Gospodinova prisutnost za Crkvu, u svakome od nas koji smo njegovi udovi, prisutnost darivanja i sjedinjenja, prisutnost koja hrani i preoblikuje. Crkva je, kao sakrament spasenja, upravljena prema preobrazbi svemira. Eshatološki značaj Crkve je kozmički opsežan.

b. Euharistija - otajstvo Crkve i otajstvo kozmosa

U Euharistiji darivamo počela stvorenja. Kruh i vino koji su plod zemlje i rada ruku čovječjih, plod ljudske kulture, nose u sebi znak s dubokim značenjem. Oni su predstavnici stvorenja, slika svemira koji je bio predan čovjeku, da bi čovjek mogao u službi svome Stvoritelju kraljevski vladati svim stvarima. Prema tome, Euharistija je sakramentalni znak posljednje "rekapitulacije" i preobrazbe svega u Kristu. Činjenicom pretvorbe izvršene nad kruhom i vinom, kao počelima koja predstavljaju cijelu nerazumnu prirodu i ujedno ljudski rad, otkriva nam se kozmička opsežnost euharistijske stvarnosti, a time i kozmička opsežnost Crkve kao spasenjskog sakramenta. Euharistija je kao otajstvo Crkve, također i otajstvo kozmosa. Po njoj proslavljeni Krist polako prožima povijest i svemir. Na taj je način Euharistija stvarni pralik i stvarno naviještanje Kristova dolaska u slavi. Kao uspomena križa, Euharistija je uspomena jedino takva križa čiji je plod po Božjoj milosti slava. Euharistija spada u red uskrsnuća i proslave. Možemo je razumjeti jedino u odnosu prema

"novom nebu i novoj zemlji". Euharistija to naviješta i to pripravlja.

c. Euharistija Duhom Svetim oživljujuće Tijelo

Kristova smrt, uskrsnuće i uzašašće na nebo, njegov ponovni dolazak u slavi, sve je to troje u slavljenju Euharistije međusobno povezano. Euharistija nas svaki put dovodi u živi dodir s proslavljenom ljudskom naravi, jer u njemu je svaka vremenitost postala prisutnošću, odnosno vječnošću. Euharistija čini da smo s Kristom povezani u njegovu činu spasenja. Euharistija postaje za čovjeka izvor Duha Svetoga i jamstvo besmrtnosti. Dolaskom Duha Svetoga na prinesene darove kruha i vina na oltar, kako uči Teodor iz Mopsuestije, kruh i vino se preoblikuju u Kristovo tijelo i krv "po kojima blagujemo hranu besmrtnosti i po kojima milost Duha Svetoga istječe k nama i hrani nas sa svrhom da budemo besmrtni neraspadljivi u nadi; po kojima nas, činom što ga nitko ne može izraziti, Duh Sveti dovodi do toga da postajemo dionicima budućih dobara. A kad ta dobra dođu, tad ćemo se po milosti Duha Svetoga hraniti bez sakramenata i bez znakova te ćemo postati posve besmrtni, neraspadljivi, nepromjenjivi po naravi". U slavljenju Euharistije kruh i vino kao predstavnici stvorova i ljudskoga rada u njima naviještaju tu preobrazbu, a u pretvorbi u Kristovo tijelo i krv također ju i ostvaruju. Već sama pretvorba kruha i vina jest nešto bitno, eshatološko. U njoj stari svijet prelazi u novi, zemaljski u nebeski, naravni u nadnaravni. Fizičko biološka hrana postaje duhovnom hranom, odnosno sam proslavljeni Krist. Tako se usred Crkve kao općeg sakramenta u Euharistiji već ostvaruje ono za što je stvorenje određeno, tj. proslava stvorenja. Dok slavimo Euharistiju, dok ulazimo u smrt Kristovu, ulazimo zajedno s Kristom oživljenim u kraljevstvo Božje. Nismo više na svijetu, nego u Duhu proslavljenog Gospodina. Stojimo pred vječnim Božjim prijestoljem, jedemo i pijemo od tog oltara jelo i piće vječnog života. Tu se naše putovanje kroz pustinju božanski krijepi. U Euharistiji se na sakramentalan način ostvaruje sadržaj svega kršćanskoga života.

Piše: dr. Tadej Vojnović, OFM

Susret

Prateći povijest patrijarha (Abrahama, Izaka, Jakova, Josipa) došli smo u našem čitanju Biblije do 33. glave Knjige postanka. Ona nam opisuje susret dvojice braće nakon dugog niza godina. Što živi u jednom a što u drugom? Bijesni li još srdžba i osveta u Ezavu jer mu je brat njegov Jakov oduzeo očev blagoslov? Jakov svakako želi ovaj susret, želi ponovno uspostaviti mir sa svojim bratom. Hoće li to sve uspjeti? Što ako se sve pretvori u još veće neprijateljstvo? Vijest da mu brat Ezav dolazi ususret s četiri stotine ljudi ne sluti na dobro. No, čujmo pripovjedača!

On svoje pripovijedanje započinje izrazom koji je u Bibliji česti uvod u pripovijedanje: "Jakov podiže oči i opazi" (usp. Post 13,10; 18,2; 24,63; 31,10 i dr.). Nakon što je prevarom zadobio Izakov blagoslov koji ide prvorođencu, Jakov je pobjegao od osvete brata svojega Ezava. Sada je došlo vrijeme susreta! Na vidiku je brat s četiri stotine ljudi! Sa zebnjom misli: kakav će to biti susret licem u lice?

Bratski zagrljaj

Jakov je za susret s bratom pripremio svečanu povorku: sam je stao na čelo a za njim najprije dvije sluškinje sa svojom djecom, zatim žena Lea sa svojom djecom i na kraju Rahela i sin Josip. Nije teško uočiti da se sve odvija u atmosferi podložnosti. Jakov svojega brata naziva "gospodar" što na neki način naviješta da mu priznaje prvenstvo. Pripovjedač ima pred očima dvorski ceremonijal čiji su sadržaj nakloni i točna brojčana ponavljanja kao i redosljed pristupanja gospodaru. Takav ceremonijal susrećemo zapisan u pločicama iz Amarne (nakadašnji Ašet Aton na rijeci Nilu u Egiptu u čijim su ruševinama 1887. pronađene glinene pločice pisane klinastim pismom). Na jednoj od njih piše: "Padam do nogu svojega gospodara, sedam puta i sedam puta. Podložnički stav brata vidi se i iz triju povorki žena i djece složenih točno po rangu. Jakov ide naprijed, prvi i "nakloni se do zemlje sedam puta dok se ne primače svome bratu".

Događa se neočekivano, suprotno od onoga čega se Jakov bojao. Ezav mu

trči ususret, pada mu oko vrata, grli ga i ljubi i plače. Premda nije ništa rečeno, po sebi je jasno da je u ovaj srdačan susret uključeno oprostjenje i pomirenje. Prvi je

progovorio Ezav. Pita ga za njegovu pratnju. Jakovljev odgovor je vrlo važan posebno i stoga što je to prvo što je izustio: "Djeca kojom je Bog obdario tvoga slugu". U izvorniku stoji glagol hanan što znači iskazati milost. Sve što Jakov ima (a najdragocjenija su djeca) izraz je milosti Božje. Malo je riječi ali sve govore geste. Žene s djecom pristupaju i "duboko se naklone" (hebr. šahah). Dakle, čitav ceremonijal.

Poblize upoznavanje

Brat Ezav sada se raspituje za čitavu povorku, za stada, za darove koje mu je njegov brat Jakov unaprijed poslao kako nas to izvještava pripovjedač u glavi 32., reci 14-22, o čemu smo pisali prošli puta. Jakov ističe da ima samo jedan cilj a to je "naći naklonost svoga gospodara". Ezav govori svome bratu da on od svega toga ništa ne treba. No, Jakov inzistira jer je za njega vrlo važno da ga brat primi, da se sve izgadi, da mu oprost prevaru oko blagoslova prvorođenca - a sve će to prepoznati po tome što će Ezav primiti njegove darove. Jakov kao da tim darovima želi na neki način povratiti oteći blagoslov što je izraženo u njegovim riječima: "zato primi moj dar" (hebr. birekati = moj blagoslov). U bratovom srdačnom prijemu Jakov gleda "Božje lice", sretan je. A kad je Ezav primio darove nakon upornog nagovaranja, Jakov se konačno smirio, prepoznao je oprostjenje i pomirenje. On je stupio pred bratovo lice "da nađe milost" i našao je "Božje lice".

Ipak, Ezav se ovdje ponaša kao gospodar i ističe kako mu gubitak blagoslova prvorođenca nije prouzročio gubitak jer ima svega, pa je i bez blagoslova postao velik i moćan.

Ipak razlaz

Braća su se susrela i izmirila. Očekivalo se da će ovo pomirenje uroditi odlukom da zajedno i žive, da se zajedno vrata u mjesto Ezavovog boravišta budući da Jakov u ovoj zemlji više nema svojega prebivališta. Za Ezava je to bilo razumljivo samo po sebi pa predlaže svome bratu Jakovu da zajedno nastave put. Ali Jakov je drukčijeg mišljenja. On

smatra da je najbolje da svaki od njih krene svojim putem. Usprkos srdačnog i bratskog susreta i pomirenja Jakov misli da je najbolje da žive svaki za sebe. Jakov i dalje osjeća određenu potčinjenost pa i nakon srdačnog pozdrava i pomirenja svoga brata Ezava naziva "moj gospodar". U sebi smatra da bi zajednički život stalno bio u znaku ove bratovljeve dominacije. Upravo iz te podložnosti prema bratu Jakov se to ne usuđuje izraziti direktno. Nalazi izgovor da ne idu zajedno. Ezav je pokretljiviji, tu je 400 momaka dok su uz Jakova žene, djeca, te stoga svi oni ne mogu slijediti ritam kretanja Ezava i njegovih momaka. Izgovor je istinit i dobar iako u sebi krije želju za odjeljivanjem.

Jakov mu čak i obećava da će "stići svojem gospodaru u Seir" što je više učtivi način govora koji isključuje svako protivljenje jer ne želi proturječiti svome bratu. U želji za samostalnošću odbija i velikodušnu Ezavovu ponudu da će mu ostaviti dio svojih momaka i pružiti mu zaštitu na putu. Ova bi pratnja bila, po Jakovljevom mišljenju, opterećenje i nešto strano u njegovoj karavani u kojoj je već sve poznato i uhodano. Jakov je postigao što je želio pa ovdje po treći put ponavlja kako mu je važno da "nađe milost u očima svoga gospodara".

Dolazi do rastanka. Svatko odlazi svojim putem ali je to ipak razilaženje u miru i pomirenju. Ezav odlazi u Seir a Jakov se upućuje u Sukot. Tu se pripovijedanje putovanja iznenada prekida. Jakov prestaje biti nomad i prelazi na sjedilački način života. Jakov gradi kuću za sebe i štale za svoje blago. Ovdje ujedno nailazimo na etiološko pripovijedanje kako je došlo do imena Sukot (hebr. sukot = kolibe, štale, sjenice a danas i jedan od židovskih blagdana).

Dodatak

Posljednja dva retka ove 33. glave Knjige postanka predstavljaju kasniji dodatak a pripisuje se svećeničkoj redakciji (P). Oni žele nastaviti opis putovanja patrijarha Jakova i rastumačiti kako je Jakov od svoga ujaka Labana došao iz Padan Arama u kanaansku zemlju i tu kupio vlastiti komad zemlje što je vrlo važan podatak. Nastanio se i udario šator nasuprot grada Šekema gdje je kupio zemlju od sinova Hamora koji je bio Šekemov otac. Znademo i cijenu: 100 kesita, ali ne znamo kakva je to bila težinska mjera, vjerojatno vrlo stara.

(U sljedećem broju: Dina)

Uređuje: Katarina Čeliković

Uskrsnuo iz čiste ljubavi!

Gledala sam film "Pasija" Mela Gibsoba. Srećom, bila sam sama. Nisam ga mogla pogledati do kraja još prošle godine jer je moja mala "zvončica" počela plakati i morale smo se vratiti kući sa projekcije. Sada sam ja proživjela pravi križni put, kao nikada do sada, uz potok suza. I još se stalno pitam jesmo li mi ljudi tako bešćutni? Pa da je i običan čovjek bio optužen ne bismo ga smjeli toliko mučiti, toliko krvi proliti. A ovo je BOG - pravi Bog i pravi čovjek. I nikada nije grijeha učinio!

Dragi Zvončići, jeste li vi možda pogledali ovaj film? Možete li zamisliti kakvom ljubavlju Isus voli ljude kad je pristao na bičevanje, pljuvanje, ruganje, skidanje odjeće, na smrt - ružnu i prljavu, nepravednu. To je ta ČISTA ljubav koja nema računicu. Jer on od nas nije ništa dobio a niti je očekivao. Jednostavno je želio spasiti nas - ljude jer smo stvorenja Božja. Zato je morao proći kroz toliko užasnu smrt i pokazati da je on pobjednik i da je radost na KRAJU. Kraj nije smrt već život. Eto, dragi moji, samo zbog toga vrijedi biti ovdje na zemlji DOBAR, POŠTEN, BOŽJI ČOVJEK.

Drago mi je što imate dar vjere a to znači da ćete imati i ŽIVOT s Isusom u nebu.

Sretan vam ovaj divan, najveći dan - USKRSDAN!

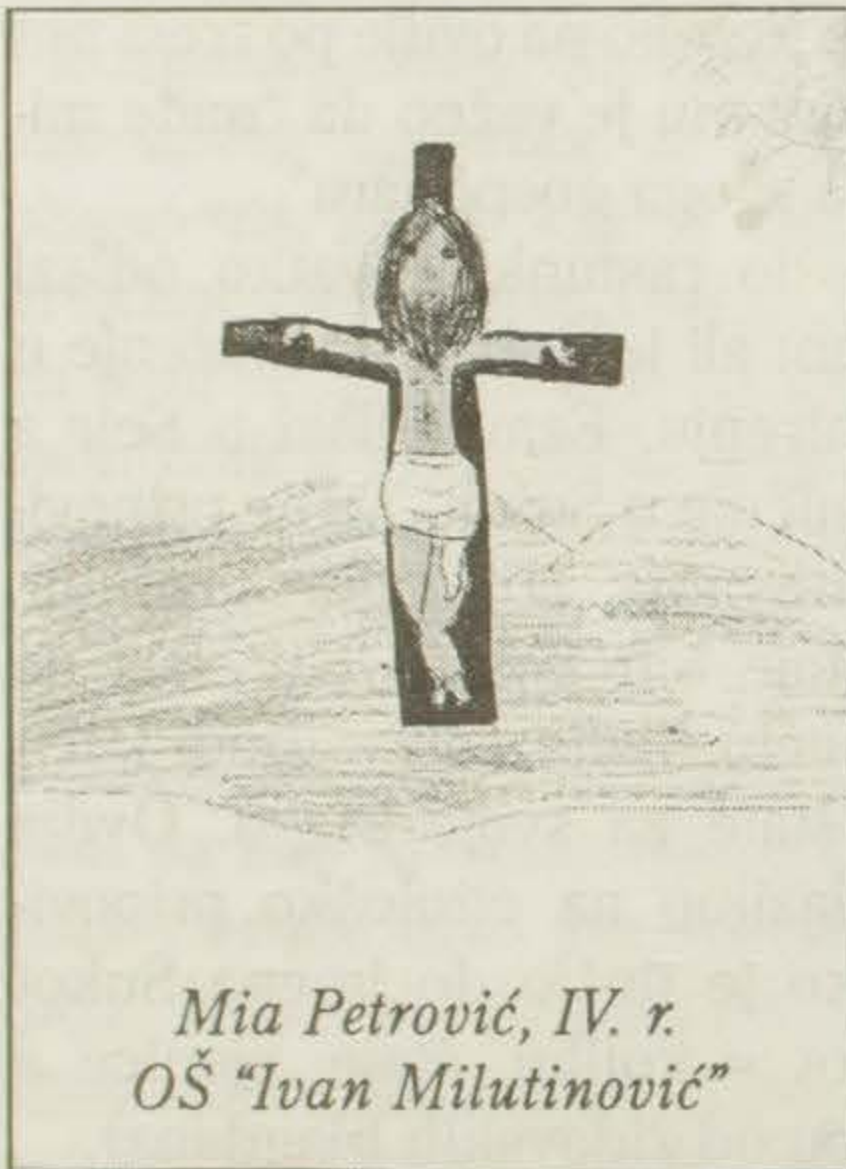
Vaša Zvončica

Ivona Antunović, I. r., OŠ "Đuro Salaj"

Isuse, hvala Ti
što si umro na križu
zbog nas i naših grijeha,
otvorio nam vrata raja,
spasio nas od sotone i pakla.

Dejan Matlak,
Subotica, sv. Rok

Mia Petrović, IV. r.
OŠ "Ivan Milutinović"

ISUS JE POBIJEDIO SMRT

U zraku se osjeća
Da je Isus pobijedio smrt.

Aleluja! Aleluja!
Sve se živo raduje,
Pjesmu Tebi pjeva:
Aleluja! Aleluja!

Isuse, Ti si pobijedio,
Život iznova počinje.
Aleluja! Aleluja!

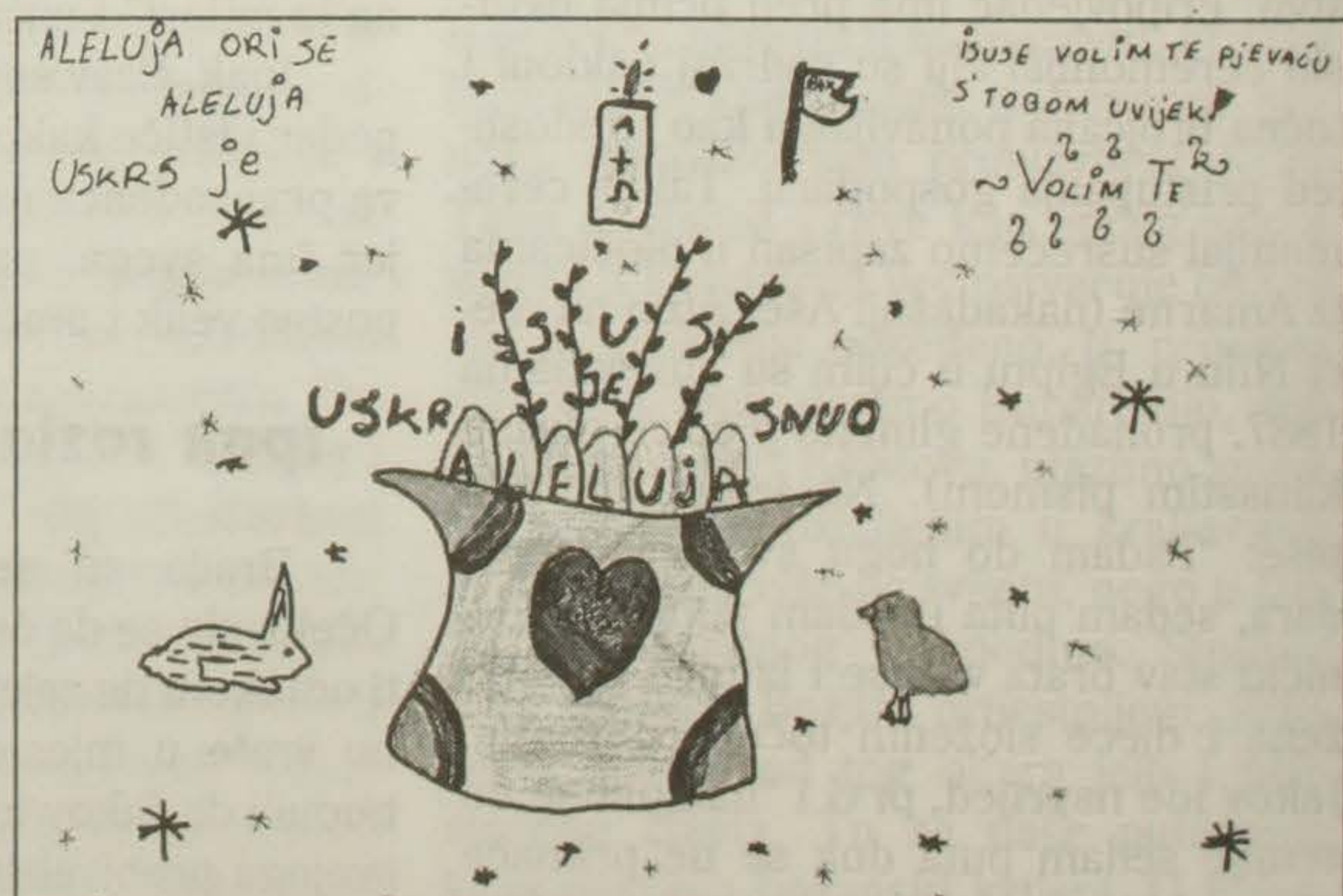
Vedrana Cvijin, V. r.
Subotica - Sv. Rok

Bilo je veselo sa s. Silvanom na vjeronauku ove zime u župi sv. Roka jer ni igre na snijegu nije manjkalo

Zbor dječjeg vrtića "Marija Petković" na blagdan sv. Josipa

Maja Vojnić Tunić, IV. r., OŠ "Ivan Milutinović"

Jasmina Gunić, III. r, OŠ "Đuro Salaj"

U s k r s

Uskoro će Uskrs. Na taj dan Isus je uskrsnuo. Uskrs i Božić su najveći blagdani.

Šest nedjelja prije Uskrsa počinje korizma. Svi se odreknemo nečega. Slatkiša, televizora, slušanja muzike. Ali, nikako se ne smijemo odreći učenja, molitve, svete mise, Boga.

Već jedva čekam Uskrs.

Tatjana Lendvai, IV. r.
OŠ "Đuro Salaj"

Ivana Dulić, III. r, OŠ "Đuro Salaj"

Podijelite radost Uskrsa! Momci, krenite u poljače, djevojčice, okititi ih i darujte šarenim jajima.

Jeste li odvojili nešto i za one u potrebi?

Podijeljena radost je dupla radost!

DODIJAVANJA STAROG PROFESORA

Euharistija

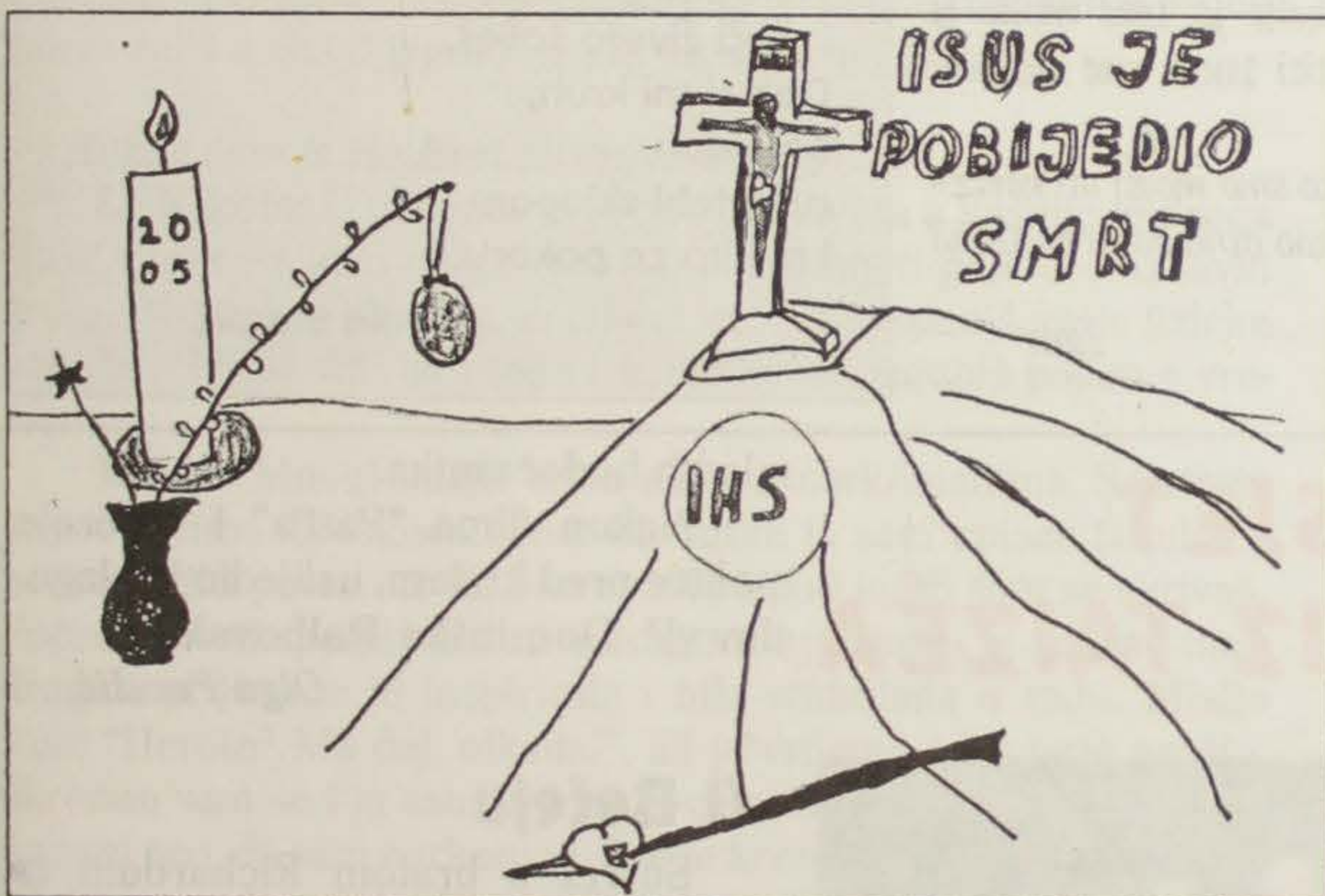
O. Krsto u djetinjstvu mi je ispričao ovu priču:

Neki čovjek dođe k svećeniku i reče mu: "A kako u tu malu hostiju može stati čitav Bog?" Odgovori svećenik: "Pogledaj ovo veliko obzorje koje se prostire pred tobom. Kako sva ta prostranstva mogu stati u tvoje sićušno oko?"

Čovjeku se dopao odgovor pa nastavi pitati: "Kako to da Bog može biti prisutan u svakoj pojednoj hostiji, u milijunima malih kruhova koji se dnevno posvećuju na oltarima?" Svećenik uze ogledalo, okrene ga čovjeku i upita: "Vidiš li da čitav možeš stati u ovo ogledalo?" Potom ispusti ogledalo koje se razbije u mnogo komadića. I u svakom komadiću ogledala čovjek je vidio cijelog sebe.

I to je bio dobar odgovor. Ozario se čovjek i smislio teško pitanje: "Vi kažete da se u hostiji nalazi Bog. Teško mi je povjerovati da se kruh i vino mogu pretvoriti u Tijelo i Krv Isusovu." Svećenik mu odgovori: "Nije li istina da se kruh i vino, koje ti uzimaš, pretvaraju u tijelo i krv tvoju? To se čudo svakodnevno događa u tvom organizmu i to ti je dakle naravno. A misliš da je ono nemoguće Bogu, koji je stvorio i tebe i mene i kruh i vino?"

Dario Miletić, Rijeka

Vedrana Cvijin, V. r, OŠ "Ivan Milutinović"

Ekološki pozdrav iz Žednika

S prvim proljetnim danima primijetimo u kakvom okolišu živimo. Upravo je ovu misao produbio na satu vjeronauka četvrti razred u Žedniku. Evo nekih njihovih razmišljanja.

Bog je stvorio prirodu - najveće blago

Lijepa okolina i čist zrak osnovni su uvjeti za zdrav život.

Naša škola njeguje okolinu i ima prelijepu cvjetnu baštu i raznovrsno drveće. Tako nama djeci od malih nogu pokazuje značaj ekologije. Veliki utjecaj na nas djecu imaju učitelji i nastavnici koji nas uče kako treba zaštititi okoliš. Sudejelujemo u radnim akcijama i tako održavamo zelenilo i čistoću škole. Često obnavljamo ostarjele i bolesne biljke novima i zdravima. Na isti način naša crkva, župa i njena okolica zrače ljepotom drveća, prekrasnog travnjaka i ukrasnog vrta. Župnikova suradnja s ljudima dobre volje i vrijedne djece nam ukazuje na značaj očuvanja i proširenja zelenila jer poruke koje nam stižu iz Božje kuće od Sina Božjega su sigurno važne za naš život. Ja bih volio

da svi stanovnici moga sela brinu o svojoj okolini i da je proširuju zelenilom uz Božju milost.

Najveće blago ovoga svijeta je sačuvati prirodu kakvu nam je Bog stvorio i zalivati je ljubavlju i dobrotom!

Danijel Šarčević

Poštivati pravila ponašanja

U mojoj okolini ima zagađene i nezagađene prirode. Da bismo je lakše zaštitili potrebna su pravila ponašanja prema njoj.

Da se ne sijeku i ne čupaju biljke i drveće. Ne bacaju razni otpaci po ulicama. Ne pišu natpisi na kuće, crkve, kapije. Da ljudi svoje kućne ljubimce ne puštaju na ulicu da prave štetu. Ne čupaju i ne kidaju znakove, plakate. Da bi sve bilo urednije i čišće, ja bih postavila natpise, plakate, bilboarde. Kad bi svi ljudi poštovali pravila i zakone, priroda bi bila ljepša i bogatija.

Kad bih imala čaroban štapić moje bi se želje ostvarile i moje bi se selo pretvorilo u najljepše mjesto na svijetu.

Marijana Skenderović

LJUBAV, OPROST, MOLITVA

Uredio: PeTaR

Što je ono što nam prvo padne na pamet kad čujemo riječ Korizma? Odricanje, vrijeme patnje i muke, dakle sve ono što nije Advent i Božić...

No, zastao bih ovdje i pokušao usporediti upravo Korizmu i Advent i ukazati da je Korizma, ne na prvi pogled, čak i mnogo ljepša.

Advent je vrijeme u kojem dočekujemo našega Spasitelja Isusa Krista. To je vrijeme radosti i veselja, ali ujedno i vrijeme priprave i sabranosti. Ubrzo nakon Božića počinje Korizma koja se samo nastavlja na Advent jer Isusovo poslanje na ovom svijetu nije dovršeno Njegovim dolaskom.

Korizma je vrijeme LJUBAVI jer nam Isus u svojoj muci pokazuje koliko nas dragi Bog voli i što je bio spreman za nas učiniti. Bio je spreman postati čovjekom i podnijeti sav teret svih naših grijeha. Stoga podijelimo i mi svoju ljubav drugima kako nas je Isus to naučio. Korizma je vrijeme OPRAŠTANJA. Isus je svojom mukom i svojim Uskrsnućem otkupio sve grijeha svijeta, oprostio nam je sve i dao nam šansu da se promijenimo i popravimo. Stoga praštajte kad god vam se učini prilika; samo nekoliko lijepih riječi i vidjet ćete odmah koliko ćete se bolje osjećati i vi a i osoba kojoj ste oprostili.

I na kraju, Korizma je vrijeme MOLITVE. Sjetimo se samo kako je Isus molio u Getsemani, a njegovi su ga učenici napustili. Nemojmo i mi napustiti Isusa već molimo svakodnevno i zahvaljujmo Bogu za sve što je učinio za nas.

Dakle, LJUBAV, OPROST i MOLITVA. Znam da smo već učinili što smo mogli ali korizma ne završava križem već SVJETLOM - Uskrsom. Netko je lijepo rekao ovih dana da tamo gdje prestaje križ nastavlja se svetohranište.

Igor

MISA MLADIH ZA MIR

1. 04. 2005. u 20 sati
u župi Isusova Uskrsnuća

Ti si mi sve

Daleko sam...

Ja nisam ja!

Ustajem i krećem u vrtlog života

uvijek se grijeh oko mene mota,

ko zmija ljuta želi me zvesti.

Ne želim jabuku zagristi,

a opet nisam jaka, mogla bih pasti.

Čuvaj me, Oče,

ove najgore samoće!

Sama sam, a okružena mnoštvom.

Sve je maglovito, tu je a nije,

što se u pozadini krije?

Ne poznajem sebe,

sebi sam strana

borim se sa zlobom,

bojim se ostati sama sa sobom.

Toliko grijeha,

ponekad malo smijeha....

Živim, ti si mi jedina utjeha!

Ti mi snagu daješ

i riječi života šalješ.

Dao si mi kruh,

oči i sluh,

ruke tebi sklapam

i molim za pokoru.

Mirela Stantić

Taizé GODIŠNJI POSJET
BRATA RICHARDA IZ TAIZÉA

U Subotici

Stotinjak mladih okupilo se u subotu 5. ožujka u župi Marije Majke Crkve u Aleksandrovu na susretu s bratom Richardom iz Taizéa. Osim molitvenog dijela, susret je imao za cilj dogovoriti kvalitetne pripreme mladih za tradicionalno hodočašće mladih u Taizé u Francuskoj tijekom ljeta, ali i na novogodišnji susret.

Susret je počeo u 14 sati molitvom, a pjevanje su na violinama pratili **Kristina i Franjo Vojnić Hajduk** a na tamburi **Nataša Kostadinović**.

Na kraju molitve mlade je pozdravila s. **Eleonora Merković**. Brat Richard je u Biblijskom uvodu razmotrio dio evanđelja Marko 2,1-13, a po grupama su zatim razmijenili mišljenja i osobna iskustva.

O duhovnoj pripremi hodočasnika razgovarali su zatim voditelji iz Srijema, Beograda, Novoga Sada, Bačke Topole, Tavankuta, Svetozara Miletića, Hajdukova, Ade, Tornjoša, Ruskog Krstura, te župa iz Subotice. Na ovom sastanku razmotreni su uvjeti za duhovne pripreme hodočašća u župama širom Vojvodine, te su izneseni eventualni nedostaci. Brat Richard je pozvao ovom prigodom grupovođe na bolju međusobnu suradnju, kako bi se osigurala kvalitetna priprema

A sve to ima svoj izvor u Isusu koji nas sjedinjuje, ali samo ako dublje prodremo u Tajnu.

Tijekom susreta nastupili su Srpsko crkveno pevačko društvo sv. Georgija iz Bečeja kojim je ravnala **Danica Ružička** i zbor crkve BDM "Scola Cantorum" iz Bečeja pod ravnanjem **Otilije Nađ**. Susretu su prisustvovali i mladi iz susjednih župa i sela kao i mladi iz Selenče koji su s mladima iz Bečeja pjesmom za kraj uzveličali molitveni susret.

Susret je napose obogatio govor brata Richarda koji nas je pozvao da istinski živimo svoju vjeru i predamo svoj život Gospodinu, izvoru svakoga dobra i mira!

K. R.

mladih hodočasnika.

Nakon filma "Pasija" i večernje molitve pred križem, uslijedio je blagoslov vlč. **Dominika Ralbovskog**.

Olga Perušić

U Bečeju

Susret s bratom Richardom iz zajednice u Taizéu (Francuska), održan 4. ožujka u crkvi sv. Antuna u Bečeju, bio je pravi molitveni susret. Vlč. **Dominik Ralbovsky** dekoracijom je približio i vizualnu bit ekumenizma: na oltaru izloženo Presveto, s jedne strane simboli Katoličke crkve, s druge simboli Pravoslavne crkve, a između njih simbol zajednice u Taizéu.

BIVŠI OVISNICI NA TRIBINI MLADIH

Na mjesečnoj tribini mladih katolika u Subotici, koja je održana 20. veljače u Katoličkom krugu okupilo se oko 150 mladih. Na tribini su o svom hođu "do dna i od dna do uzdignuća na novi život" govorili bivši ovisnici o drogi **Davor**, **Nikola** i **Danijel** a s njima je bio i **Bogdan** koji je s Danijelom odgovoran za novoformiranu molitvenu zajednicu "Tau", privremeno smještenu u franjevačkoj kući duhovnih obnova "Domus pacis" kod Horgoša u blizini Subotice.

Molitvena zajednica "Tau" oformljena je na zamolbu subotičkih i novosadskih franjevaca koju su uputili franjevcima u Međugorje. Zajednica ima sedam članova koji žive i rade pod vodstvom o. **Karla Harmatha** iz Novog Sada.

Razgovor s Davorom i Nikolom

- Kada i zašto si se počeo drogirati?

Nikola: U adolescenciji, tj. s 12 - 13 godina osjećao sam dosadu, i iz znatiželje sam počeo konzumirati drogu. Droga mi je davala osjećaj sigurnosti pošto sam bio iskompleksiran, nesiguran, imao sam problema u porodici - moji su stalno radili i osjećao sam da mi fali ljubavi pa sam to nadopunjavao korištenjem droge.

Davor: Iz radoznalosti. Kroz drogu upoznaš novu dimenziju u kojoj praviš sebi svijet kakav ti odgovara, bježiš od realnosti. Upoznaš drugačiju "ljepotu" i misliš da će te ona izgraditi u osobu kakvu želiš a ona ti izgrađuje put ka sigurnoj propasti.

- Kakav vam je bio život za vrijeme drogiranja?

Nikola: U početku je droga dio života a kasnije je droga život. Čim se ujutro dignes prvo ti je u pameti gdje ćeš nabaviti drogu. Nemaš ni planova, ni ciljeva osim da ispuniš svoje fizičke potrebe. Sve se vrti oko toga i jednostavno izgubiš pojam o vremenu.

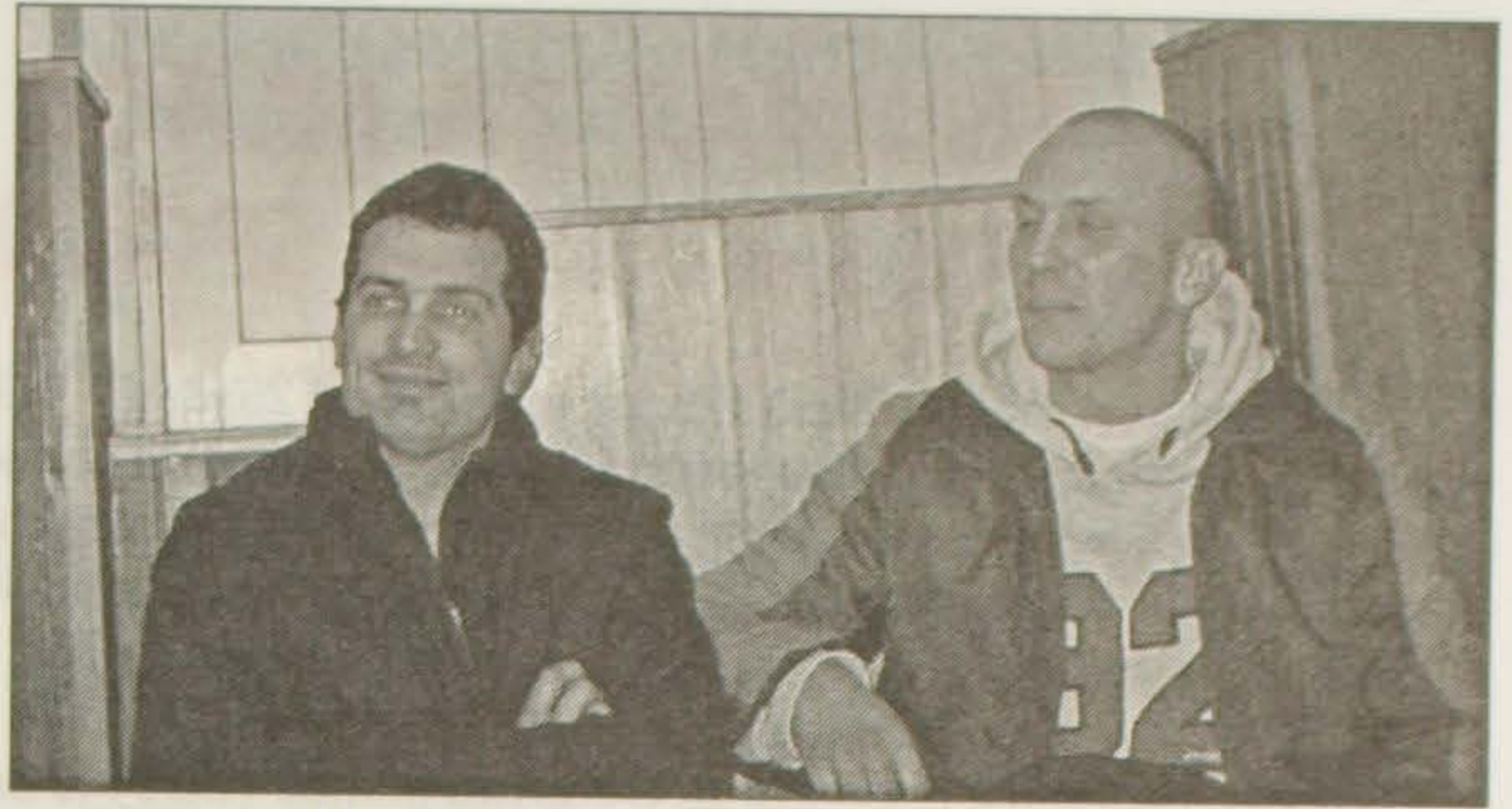
Davor: Mnogi imaju krivu sliku o narkomanima. Smatraju ih prosjacima i beskućnicima. Međutim ja sam upisao fakultet i počeo tražiti posao - to su bile maske ispod kojih sam se skrivao. Počeo sam eksperimentirati s drogom i postojao je smisao mog drogiranja jer me je inspirirala i bila stimulans u radu. Mislio sam: "Heroin? Ma daj, nikada!", ali je vrijeme tako brzo prošlo, okrenuo sam se i ja sam bio taj čovjek. Bilo mi je teško priznati da sam pao, da sam narkoman. Sve je krenulo od lakih droga koje sam konzumirao s društvom. Oni su ostali na lakim drogama a ja sam sklapao nova, površna prijateljstva iz interesa pa mogu reći da ni nisam imao prijatelje.

- Kakva je bila reakcija vaše okoline, roditelja, djevojke, društva kada su saznali da se drogirate?

Nikola: Krio sam svoju ovisnost. Bio sam lažov, sposoban gledati u oči i lagati kako bih došao do svog cilja. Lagao sam prvo sebe, svoju djevojku... Smatrali su da sam perspektivan momak, dečko koji obećava i "otkriće" da sam narkoman bilo je ogroman šok za sve. Nisu htjeli vjerovati, priznati da sam narkoman... Jednom kad pukne ta spona, taj most povjerenja teško se ponovno sagradi. Često se zalijećemo, uzdamo se uvijek u prijatelje. Mislio sam da imam milijun prijatelja ali ne znam da li sam imao i jednoga, jer pravih iskrenih drugova je malo. Pomoć najprije i jedino stiže od obitelji.

- Jeste li išli na bolničko liječenje i kako ste došli do zajednice?

Nikola: U nekim momentima sam želio izvući se. Svijest da sam "otkriven" dovela je do pucanja entuzijazma u meni i htio sam opet biti onaj stari. Bio sam u bolnicama, međutim medicinske metode su kratkotrajne i neefikasne, uspjesi su kratkotrajni, nekoliko dana...

Davor: Jedina osoba koja je u cijelosti znala za moje stanje bila je moja sestra. Bio sam u tolikim problemima, imao sam dugove na sve strane i bilo mi je teško priznati da sam gubitnik, poražen, da ne mogu dalje. Popričao sam s njom. Ona mi je i rekla za "Zajednicu", o kojoj ja nisam ništa znao. Uz pomoć nje a kasnije i roditelja, jer nismo bili u dobrim odnosima, dospio sam do zajednice. Upoznao sam se s njenim programom i radom i rekao da ću najvjerojatnije doći.

- Upoznajte nas sa zajednicom i životom u njoj

Davor: Ovo je franjevačka molitvena zajednica koja postoji 4 godine. Mogu reći da je otvorenog tipa jer momci u zajednici nisu u totalnoj izolaciji. Postoje dvije kuće: u Međugorju, moja matična kuća, "Milosrdni Otac" i kuća u kojoj sam sada "Tau" koja postoji od mjeseca studenog 2004. godine. Terapija zajednice bazira se na radu i molitvi - to su sredstva koja vode do ozdravljenja. Učimo vjerovati, živjeti u istini i cijeniti male stvari, učimo graditi prijateljstva koja se temelje na ljubavi, vjeri i istini. Učiš upoznati i prihvatiti sebe sa svojim vrlinama i manama i tako doći do svog duhovnog mira. Kuće imaju svoje duhovne vođe. U Međugorju je to **fra Svetozar** a ovdje **fra Karlo**. Ovu zajednicu vode **Danijel** i **Bogdan**, koji također imaju iza sebe put s drogom. Novi momak koji nam se pridruži dobija svog anđela čuvara, jednog od nas, koji ga treba upoznati s radom i pravilima u zajednici; to je zapravo osoba koja će mu u svemu pomoći i koja je s njim 24 sata. Vremenom svaki od nas dobiva svoje odgovornosti. Sve se zasniva na pomaganju - narkoman pomaže narkomanu. Stvaraju se prijateljstva bez interesa koja su mnogo dublja od onih vanjskih iz naše prošlosti. Nastaju u patnji koja postoji u zajednici jer da imamo sve ne bismo znali uživati u postignutim ciljevima, malim stvarima, sreći kad uspijemo...

Nikola: U zajednici ništa nije obvezno ali se mi trudimo uraditi sve poslove kako bi zajednica funkcionirala: kuhamo, čistimo, peremo. Super mi je što vidim nasmijana lica kad ustanem a vani su svi bili namršteni jer je to kao bilo u fazonu. Kuća u kojoj smo sada je privremeni smještaj, salaš koji treba renovirati, a on se nalazi u okviru "Domus pacisa" kojeg također drže franjevci.

- Tvoj duhovni život

Nikola: Moj duhovni život je ovdje doživio rast. Prije ga nisam ni imao, nisam bio ni kršten. Crkve su mi bile misteriozne, vjera nepoznata - vjerovao sam u neku silu, dobru sreću, možda nekog boga. Bilo me je sramota a u zajednici sam se oslobodio i počeo slobodno pričati s Isusom, hrabriti se. Izgradio sam stav prema Bogu i sad sam sretniji i veseliji.

- Što prvo pomisliš kad čuješ riječi budućnost i obitelj?

Davor: Ježio sam se od ljudi koji su željeli osnovati obitelj i imati djecu. Smatrao sam da im je život dosadan. Međutim, sad drugačije razmišljam - želim brak, obitelj i djecu. Nikad nisam mislio da ću u stvarima, koje su mi djelovale tako bezveze, u budućnosti pronaći smisao svog života, sreće i ljubavi.

Razgovarale: **Mirjana i Nevena**

SEMINAR ZA MLADE

"LJUBAV I ZDRAVA SPOLNOST"

U salezijanskom internatu Emaus u Mužlji od 25. do 27. veljače organiziran je seminar za mlade "Ljubav i zdrava spolnost". Organizator je vlč. Dominik Ralbovsky, koordinator za mlade pri Međunarodnoj biskupskoj konferenciji sv. Ćirila i Metoda vlč. Dominik Ralbovsky. Na susretu se okupilo 60 mladih iz cijele Vojvodine, iz Subotice, Tavankuta, Sombora, Selenče, Bača, Odžaka, Rume, Belog Blata, Zemuna, Beograda i Ruskog Krstura. Seminar je vodila Katarina Ralbovsky, djelatnica iz Centra za Duhovnu pomoć (CDP) iz Zagreba. Na seminaru su bili i gosti iz Osijeka, koji su doista lijepo iznijeli svoja svjedočanstva o "hodanju" dvoje mladih u čistoći do braka.

Tijekom tri dana mladi su spolnost učili gledati i na duhovnoj razini. Vjerujem da će vam njihova iskustva to najbolje potvrditi.

Dotakni svoju dušu...

... a ona kaže:

"Bila sam gladna. Gladna nečega. Ali bila sam i puna. Puna svjetovnih STVARI. Hvala ti, Marija, što si me spojila s istinom. Sada zauvijek. Sada sam potpuna i krećem ka savršenoj ljubavi. Ka mom Stvoritelju. Njemu ja pripadam. To je istina."

- Bože, hvala Ti što si primio moju dušu!

Dojmovi

● Zahvalna sam Isusu što me poslao ovamo! Bilo mi je zanimljivo, lijepo, krasno, prelijepo... Doživjela sam Isusa kao prijatelja. Znam da me ljubi... Pokušala sam se otvoriti i otvorila sam vrata na mom srcu.

A spolnost, to je nešto sveto, držat ću se toga. Hoću da se vidi da Isus živi u meni. **BOŽE, HVALA TI! VODI ME NA MOM PUTU!**

● Mislim da je ovaj seminar pomogao, ako ne svima, ali meni sigurno, da potpuno otvorim svoje srce Isusu. Otkrio sam neke nove direktive, koje ću probati ostvariti, ali samo uz pomoć mog prijatelja i oca = Njega. Hvala Bogu Ocu, Sinu i Duhu na svemu što sam stekao (i Vama naravno).

● Uvidjela sam da pokleknemo na stvarima na kojima ne moramo, jer ništa nije teško istjerati do kraja s Isusom, samo ga trebamo pustiti u svoje srce... da nas On vodi na svim našim putovima. Pogotovo na našim putovima ljubavi, na putu koji bi za

svakog trebao biti čist put, put povjerenja, davanja i primanja, žrtvovanja... I ukoliko to uspijemo ostvariti, plodove ćemo ubrati na kraju, i tek ukoliko su to čisti, ne uprljani plodovi, tek onda ćemo moći uživati u njima.

● Ovim seminarom sam postala svjesna činjenica o kojima nikada i nisam tako duboko i istinski razmišljala. Zahvalna sam i što

sam zaista naučila moliti i razgovarati s Isusom, što sam Ga uspjela čuti. I osjećam pravi mir u mom srcu, ljubav. I postala sam svjesna što u stvari želim!

● Seminar je nešto što mi je baš trebalo, posebno u ovo korizmeno vrijeme. Ljubav i spolnost su nešto što čovjek kroz čitav život može učiti. Ohrabrujuća poruka seminara: Isus me voli, ja sam voljeno biće.

● Ovaj seminar mi je otvorio oči i dušu. Saznala sam da me netko iskreno voli - bezuvjetno voli. Sada mi ostaje samo vrijeme da se opustim i da to saznanje uđe u moju dušu i srce i zauvijek tamo ostane. Da iz razuma uđe u dušu. Od seminara sam očekivala više riječi o spolnosti i kako uspjeti ostati čist. Više naznačiti put kako ići tim pravim putem i kako prolaziti kroz poteškoće, koje nas napadaju svaki dan. Ne želim što sam došla. Na mojoj duši je ostao trag - posljedica ovog seminara. Hvala.

● Na seminaru sam naučila bolje slušati Isusa u mom srcu. Bilo je predivno slušati stalno kako smo voljeni... i to od BOGA! To

Čudesno umnažanje vremena

Vidje on silan svijet,
sažali se nad njim te im je govorio
o neodoljivoj Božjoj ljubavi.
A kad je pala večer, rekoše njegovi učenici:
Gospodine, otpusti taj narod,
već je kasno, a nemaju ni vremena.
Pružite im vi, reče on,
dajte im od svoga vremena.
Ta ni sami nemamo vremena, odgovore oni,
a ono što imamo - to malo -
kako rasporediti na tolike?
Ali je među njima bio jedan
koji je još imao pet slobodnih termina,
za svaki slučaj,
i uz to dvaput po četvrt sata
u svoje ruke.
Pogleda nebo, zahvali, blagoslovi
i davaše svojim učenicima
da to dragocjeno vrijeme
podijele mnoštvu.
I gle: to malo doteklo je svima.
Na kraju, još je preostalo
punih dvanaest dana
od ono malo vremena.
Priповijeda se, da su se svi čudili.
Vidješe, naime, kako je od nemogućeg
postalo moguće.

Horizonte

sam čula i ranije, ali nikada nisam ovako doživjela! Veoma mi se dopalo svjedočenje mladih, želim slijediti njihov primjer, te sebe cijelu darovati osobi s kojom ću provesti život u braku, bio to moj muž ili Isus! Hvala vam puno!

● Ovaj seminar jeste kao lađa, koja me potpuno spasila od potopa moje duše i srca. Putem ovog seminara sam plovila dugo, utapala se u svojim iskustvima, suzama! - o, da, jer mi jako dugo nitko tako iskreno nije rekao da se ne plašim a da me netko ipak ISKRENO VOLI! HVALA, ISUSE!

● Na početku ovog seminara pitali ste što očekujem od ovog seminara, tada sam odgovorila da ne znam. Sada na kraju moja duša leti od sreće, jer je otkrila nove horizonte ljubavi. Shvatila sam da samu sebe mučim time što sebe ne znam ljubiti i ne znam sebi oprostiti svoje pogreške. ALI na ovom seminaru otkrila sam kolika je Božja ljubav prema meni. Sebe još ne znam ispravno ljubiti, ali kako ste rekli, važno je okrenuti se prema Isusu i Njega slijediti. Sada mi je još sve nepoznato (sve što me čeka na tom putu) i djeluje nesigurno, ALI ME ISUS NEIZMJERNO LJUBI, zbog toga se smijem u njega nadati i krenuti po tom putu. Molite se i za mene, kako bih ustrajala pored Isusa i u ovoj ljubavi. Tu sam dobila nešto neizmjereno veliko, ali ovu ljubav u sebi želim usavršavati.

Privredio: PeTaR

Uređuju: Vesna i Ladislav Huska

PRIČA

Majka Tereza je govorila: "Ako ne možeš pomoći cijelom svijetu, pomogni jednom čovjeku."

Oluja se smirila i lagana kiša počela je natapati pijesak. Dječak je primijetio, kao i mnogi drugi znatiželjnici, da su morski valovi na pješčanu obalu izbacili mnogo morskih zvijezda. One su se otimale smrti koja im je prijetila. Njihovo mnoštvo privuklo je pozornost ljudi koji su se tiskali promatrajući neobičan prizor. Morske zvijezde ležale su nepomično svega nekoliko metara od mora koje im znači život. U tom mnoštvu našao se i dječak koji je promatrao ovu smrtnu borbu zvijezda. Svi su mirno gledali, ali dječak se oteo iz ruku svog oca i otrčao do morskih zvijezda. Sagne se, rukama zgrabi tri zvijezde i otrči do mora. Vрати se i ponovi isto.

- Što radiš, mali? - upita ga neki znatiželjnik.

- Vraćam morske zvijezde u more, inače će uginuti na pijesku - odgovori dječak, ponavljajući iste radnje.

- Ali zar ne vidiš da ih ima tisuće i da ih ne možeš sve spasiti? Previše ih ima. To se uvijek događa nakon olujnih valova. Ti ne možeš promijeniti stvari!

Dječak se osmijehne, zahvati opet nekoliko zvijezda, baci ih u more i odgovori:

- Za ove sam uspio promijeniti stvari.

Čovjek je nakratko ostao zatečen, potom se sagne te i sam počne bacati zvijezde u more.

Vidjevši to, dvije djevojke učine isto i sada ih je već bilo četvero koji su zvijezde vraćali u život. Malo nakon toga i ostali znatiželjnici pristupe i sada ih je već bilo pedesetak koji su morske životinje bacali u vodu. Tako su ubrzo bile spašene sve zvijezde. Eto, za promjenu stvari u svijetu dovoljan je i jedan čovjek, ali koji će imati smjelosti započeti posao.

Podsjetimo se

- 25. ožujka je . . . . Dan borbe protiv raka
- 27. ožujka je . . . . Međunarodni dan kazališta
- 2. travnja je . . . . Međunarodni dan dječje knjige
- 7. travnja je . . . . Svjetski dan zdravlja
- 8. travnja je . . . . Svjetski dan Roma

U organizaciji Djela Marijina i Međunarodne Biskupske konferencije sv. Ćirila i Metoda

Familyfest 2005

Ove manifestacije obitelji održavaju se svakih 12 godina: prvi je Familyfest bio u Rimu 1981. s 24.000 prisutnih, kojeg je uvećao i Sveti Otac, a 1993. godine bio je već iz Rima direktan svjetski prijenos kao priprema za Međunarodnu godinu obitelji. Ove godine idemo još jedan korak naprijed: istog dana, u subotu 16. travnja kongres će se održavati u više od 120 gradova svijeta. Kod nas će biti u Novom Sadu, u sportskom poslovnom centru SPENS od 10 do 17 sati. Tom manifestacijom želimo dati viziju obnovljene obitelji, ponuditi novi stil života kao odgovor na postojeću krizu obitelji.

Prijepodnevi dio programa obuhvatit će svjedochanstva obitelji iz naših krajeva uz glazbu i koreografije. Poslije stanke za ručak, s umjetničkim doprinosom pripremat ćemo se za uključivanje u direktni prijenos preko Rima u koji će se uključiti 15 gradova: Alžir, Toronto, Sao Paulo, Buenos Aires, Stocholm, Bruxelles, Nairobi, Johannesburg, Teheran, Manila, Jeruzalem, Krasnojarsk. To su gradovi gdje se obitelji nalaze u specifičnim uvjetima.

Program tog popodneva obuhvatit će četiri tematske cjeline:

1. zaručništvo i početak obitelji;
2. obitelj kao mjesto darivanja drugima;
3. kriza odnosa u obitelji i razlozi za pomirenje;
4. bolest i starost kao sazrijevanje za "pravi život".

Familyfest predviđa i sudjelovanje mnogih uglednih ljudi koji će odgovarati na pitanja obitelji.

Najavljen je i dolazak Svetog Oca i Chiare Lubich na susret u Rimu, iako neizvjestan zbog njihovog zdravstvenog stanja.

Prijave na tel.: (024) 558-432, obitelj Ivanković

Osmijeh

"Hladno, snježno jutro. Onakvo kakvih je ove zime već zbilja previše. Razmišljam o poslu koji me čeka taj dan, ulazeći u autobus poda prljavog od šljapkavice. Gledam hoću li sjesti jer je gužva prevelika. Odjednom, vidjela sam taj osmijeh. Na tren, jer sam se odmah zbunjeno okrenula na drugu stranu, praveći se da ga ne prepoznajem. A znam taj osmijeh, dobro ga se sjećam. Sjećam se i pogleda iznad tog osmijeha, i obrva. To je on, moja prva ljubav. Nikada ne znam o čemu bismo pričali, a tako i on, pa se namjerno izbjegavamo. Još pola dana pred očima mi je bio taj osmijeh, pa sam bila malo zamišljena, zanesena. A onda, sjetila sam se... drugog osmijeha! Onog kojeg ljubim. Osmijeha od kojeg ne prolaze trnci, ali koji uvijek mami i moj da se rodi, pogleda kojeg znam i umornog i nervoznog, ali uvijek prelijepog, kose malo i predugačke, brade s par krasnih sijedih... moj muž! Čarolije iz prošlosti je nestalo, kao kad zatvoriš zanimljivu, ali već pročitano knjigu. Jedva sam mogla dočekati da stignem kući, zagrlim ga i osjetim...

Je li to bio preljub?"

SUSRET PREDSEDNIKA R. SRBIJE BORISA TADIĆA S PREDSTAVNICIMA KRŠĆANSKIH CRKAVA

Uređuje: Jakob Pfeifer

U petak, 11. ožujka 2005. godine u "Vladičanskom dvoru" u Novom Sadu predsjednik Republike Srbije Boris Tadić susreo se s poglavarima i predstavnicima povijesnih kršćanskih Crkava. Na susretu su sudjelovali episkop bački Irinej, episkop srijemski Vasilije, episkop jagarski Porfirije, nadbiskup beogradski mons. Stanislav Hočevar, biskup subotički mons. dr. Ivan Péntzes, dr. Andrija Kopilović, biskup Reformirane kršćanske crkve Istvan Csete Szemesi, biskup slovačke Evangeličke crkve Samuel Vrbovski, superintendent Kršćanske evangeličke crkve Arpad Dolinski. U pratnji predsjednika Tadića bili su mr. Bojan Pajtić, predsjednik Izvršnog vijeća Vojvodine i dr. Vojislav Milovanović, "protoneimar" Hrama sv. Save.

Bio je to prvi susret jednog predsjednika Srbije s najvišim predstavnicima Crkava u Srbiji. Tema razgovora bila je povrat nacionalizirane crkvene imovine, socijalni i statusni položaj Crkava, svećenika i vjernika, unapređivanje vjerske

nastave u školama, uvođenje svećeničke službe u vojsci kao i o mjestu Crkava u medijima. Razgovori su protekli u ozračju pune odgovornosti i međusobnom razumijevanja. Poglavari pojedinih Crkava govorili su i o posebnim problemima svake pojedine od njih. Poslije susreta, predsjednik Tadić obratio se pred razidencijom brojnim novinarima koji su željeli popratiti ovaj jedinstveni događaj. On je u svojoj izjavi među ostalim rekao: "Imajući u vidu politička kretanja u vremenu u kojem jesmo, Crkva

je sasvim sigurno deo društva i treba da bude pitana o mnogo čemu važnom za život pojedinca i celog ovog društva. Stavovi, kao i položaj svake od istorijskih Crkava, način na koji se ispunjuju i ljudska prava vezana za verska prava, u potpunosti su jednaki." On je spomenuo da su na susretu razgovarali i o pravima gra-

đana islamske vjeroispovijesti, u duhu tolerancije i suradnje, što je na ovom susretu sa strane svih sudionika bilo posebno naglašeno.

Episkop bački, g. Irinej, izrazio je zadovoljstvo posjetom predsjednika Tadića osobito što je SPC bila domaćin ovoga susreta. On je u svojoj izjavi podsjetio kako se ponekad čuje mišljenje da se objavljivanjem mišljenja Crkve može ugroziti svjetovni karakter Države, no ovaj susret dokazao je sasvim suprotno, istaknuo je episkop Irinej te dodao: "Sloboda i odgovornost Crkve doprinose sadržajnijem suživotu države i crkve, s obzirom na to da su građani naše zemlje mahom vernici svojih crkava."

Nadbiskup Hočevar u svojoj izjavi naglasio je važnost zajedničkog djelovanja svih Crkava i vjerskih zajednica u pravcu razvoja našeg društva, čemu doprinose i redoviti sastanci na kojima se razgovara u duhu dijaloga o svim važnim pitanjima života Crkve i društva te u smislu dogovaranja zajedničkoga djelovanja.

Izvor vijesti i fotografije: www.eparhija-backa.org.yu

EDUKACIJA RADNIKA I VOLONTERA CARITASA

Djelatnici i volonteri Caritasu kroz godinu prolaze i kroz različite oblike edukacije. Ove su godine od 17. do 18. veljače u Caritasu (Zmaj Jovina 20) održana predavanja iz oblasti gerijatrije i gerontologije. Predavači su bili Maja Biacsi, voditeljica Odjela za socijalna pitanja SO Subotica, Dušanka Ivančević, ravnateljica Centra za Socijalni rad, Irena Šturc, glavna sestra Zdravstvenog Centra Subotica, Smilja Čuk, psiholog CZSR, Dragana Vuković, socijalni radnik Gerontološkog Centra i vlč. István Dobai, ravnatelj Caritasu.

Teme su bile iscrpne, praćene diskusijom i iskustvima. U svom predavanju, na temu "Duh Caritasu", vlč. Dobai je rekao da djelatnici i volonteri Caritasu i sve osobe koje žele pomoći osobama u potrebi trebaju prihvatiti čovjeka takvog kakav je, jer ga ne mogu izmijeniti, a onda izraditi takav modul koji će onome u potrebi biti dobar.

Djelatnici i volonteri Caritasu zahvaljuju predavačima na proširenom znanju. Ova predavanja su nas okrijepila psihički, fizički a najviše duhovno da možemo lakše izdržati naporan rad u ove zimske dane, a radimo ga s voljom i velikom ljubavlju prema našim starima.

Roza Mikulić, volonterica Caritasu

FRA LEOPOLD IVANKOVIĆ

Pjevaju li oče
U prijednevno, možda i proljeće
Zvona, Stare crkve radosno
Što odlaziš u dom Gospodnji,
Žedan odmora

Il' oni
Koji misle da im nisi prijatelj
Raduju,
Kako tiho u šutnji sad odlaziš
Zauvijek?

A primao s v e
Iskreno i fratarski
Ko ljude.

Subotici, 9. III. 2005.

Lazar Francišković

Piše: Alojzije Stantić

POKORNIČKO HODOČAŠĆE

Odazvo sam se pozivu da posli virskog obreda na Čistu sridu, u Bikovačkoj crkvi, s virnicima obavimo peto po redu "pokorničko hodočašće". I ove godine je hodočašće uistinu bilo pokorničko, izdurali smo ga na minus 12°C, pišće u snižno-biloj pustoj ravni, snig nam je škripio pod nogama, putom smo mistimice prtili kroz smet, a blag gornjak (vitar sa severa) se nastaro da bridi po licu. Iz crkve su se sedamdesetak hodočasnika uputili u pustaru, pod "Jurićev križ", otkaleg rasset Isus nadzire napuštanu ravan. Pridvođeni križom i bikovačkim plebanošom **Julijom Bašićom** i usputnom molitvom krunice, ne obazirući se na vrime, hočasnici su zakoracili u snižnu ravan. Križ je od bikovačke crkve oko 4 kilometera, na oko duž (400 m) do prtenog (litnjeg, zemljanog) starog senčanskog puta, od njeg se daleko samo obrisima nazire najbliži salaš, sakrio ga goli dračnjak (bagremar).

Pokorničko hodočašće je i ove godine pratilo salašarima dobro znano ćudljivo zimsko vrime ove ravni. To je bila istinska pokora za tilo, al radost za dušu, onima koji su pokorom ovako počeli korizmu.

Hodočastio sam u više mista, al iako kratkog vika, tušta nas je ovo pokorničko hodočašće toliko oduševilo i lako smo izdurali vrime; čuo sam više obećanja da ćemo, ako da Bog, do godine opet bit u ovom hodočašću.

Fale je vridno da su med nama oko trećine bili mladi.

Dobro smrznut puk se vratio u zagrijanu plebanijsku vironaučnu sobu na suhu pogaču, vruću teju, kokice i za okrepu misno vino. Svi zadovoljni, kad smo razminjivali dojmove uvidili smo da se ne mora bog zna di hodočastit, jel kome ne dotiče da ode daleko to mož obaviti i na salašarski način, ko za ovu priliku pod "Jurićev križ".

Ove godine su virnici hodočastili po ciči zimi, a bilo je i takog raniji godina da su do križa gacali po blatu. Ko zna kako će vrime bit dogodine, al baš u tom i jeste draž da u životu baš ne mora bit sve "na taci", da triba i durat i podnet makar mali dio onog šta je za nas podno Isus.

Jurićev križ

U tom dilu pustare početkom XX. vika **Stipan Jurić** sa suprugom **Mandom Halasević** imali su oveći domazluk. Godine 1911. podigli su atarski križ. Arendaši su njim bili **Brearovi**. Posli II. svitskog rata Jurićevima su zemlju uzeli, stariji su umrli, brez bliže rodbine.

Pripovida mi **Marija Skenderović - Lešina**, supruga **Laze Breara**, da se vrimenom križ zakorovio, obraso šibljem. Potaknuti pisanjem u *Zvoniku* o obnovi talovani atarski križova, kaže

Marija da su izmiškulirali da obnove, "Bogu za leđima", napuštani i zapuštenu križ. Kad nema bliže rodbine, podmetnili su se potomci arendaša. Šta su smislili to su i uradili, "Jurićev križ" su obnovili i s njim se diče. Sad je jedan od naši najlipči atarski križova.

Pokorničko hodočašće

Priduzimljivi **Lazo** i **Marija Brear** udivanili su s plebanošom, **Julijom Bašićom**, da blagoslov obnovljenog križa obave 2000. godine na Čistu sridu, da do njeg od crkve odu pišće, da to bude pokorničko hodočašće za oživotvorenje vire u našem narodu. Udivanjeno, urađeno, narodu se to dopalo i jeto puk, virnici su za redom peti put hodočastili. Iz varoši su zabadavad doneli i natrag vratili autobus varošćana.

Udivanili smo da će se, ako da Bog, za slideću Čistu sridu iz daljeg počet spremat, dat na veći glas, da bude još više svita i iz drugi dilova našeg atara, da se uvire kaki će na njim dojam ostavit salašarsko pokorničko hodočašće.

Ratne godine su iz nas potisnile adet hodočašća, većini je osto samo **Bunarić**. Kadgod je hodočašće bio adet našim starima, bilo je skoro obveza. Od mame i drugog starijeg svita sam čuo, o tom i čito, da do I. svitskog rata takoreć nije bilo čeljadeta da makar jedared, prija neg se udomi, ne hodočasti u **Jud (Máriagyud, blizo mista Hárkány u Madžarskoj)**. Sićanje na to hodočašće čuva još i danas čitljiv jedinstven testament uklesan u "Jakopčićev križ", nuz drum izmed **Male Bosne** i puta za **Tavankut**.

Za hodočašće u **Jud** našim starima je tribalo desetak dana, a bikovačko pokorničko hodočašće, s virskim obredom na Čistu sridu, obave za jedno poslipodne.

Piše: Stjepan Beretić

Ponovljene osude Crkve i društva

Ne smije biti mason tko cijeni katoličku ispovijest vjere

Masoni su se sve otvorenije neprijateljski ponašali ne samo protiv klera, već i protiv kršćanstva općenito. Zato je papa Leon XIII. u apostolskom pismu "Humanae generis" 20. travnja 1884. osudio masonstvo, pazeći da ne osudi svakoga člana slobodnih zidara. Sveti otac piše: "Nas razum i sama istina prisiljavaju da se protiv udruženja o kojem govorimo borimo pravednošću i naravnim poštenjem... Iz najsigurnijih pokazatelja... izbija ono što je posljednji cilj njihovih savjetovanja: potpuno preokrenuti sveukupno vjersko i državno uređenje koje je nastalo iz kršćanskih ustanova, te izgraditi novo, prema svom shvaćanju i prema zakonima i temeljima uzetim iz srčike naturalizma.

To što smo rekli i što ćemo reći treba misliti o masonskoj sljedbi, gledano na nju općenito, i ukoliko u sebi uključuje srodne saveze, a ne o njihovim pristašama pojedinačno. Među njima zaista može biti nemalo onih koji, premda nisu bez grijeha što su na taj način priključeni tim društvima, ipak nisu sami po sebi sudionici štetnih djela, i sami ne znaju za ono posljednje što ta udruženja žele postići. Slično možda ne odobravaju niti neke krajnje zaključke tih udruženja, koje bi, budući da nužno slijede iz općih načela, bilo dosljedno prihvatiti, da ih po sebi ne straši njihova odvratnost i ružnoća... Neka nitko ne misli da zbog bilo kojeg razloga smije pristupiti sljedbi masona, ako toliko cijeni katoličku ispovijest i svoje spasenje, koliko bi ih morao cijiniti" (Denzinger 3156-3158).

Najstroža kazna za katolike koji bi se priključili masonima

Dana 10. svibnja 1884. godine objavljena je instrukcija Svetog Oficija "Ad gravissima avertenda", koja eventualnim novim članovima masonskih loža prijete kaznom izopćenja iz Crkve, pa kaže "Kako ne bi bilo mjesta zabuni... koje od vrlo opasnih sljedbi potpadaju pod cenzuru a koje samo pod zabranu, treba ponajprije biti jasno da se kaznom izopćenja... kažnjava masonska, i druge sljedbe te vrste koje ... rade protiv Crkve ili zakonite vlasti, radile one to potajno ili javno, tražile ili ne od svojih sljedbenika prisegu da će čuvati tajnu" (Denzinger 3159-3160). U 1917. godine objavljenom Zakoniku kanonskoga

prava izopćuje se iz Katoličke crkve svaki katolik koji pristupi masonstvu. Masonstvo su progonili i svi, doduše, totalitarni režimi u XX. stoljeću: fašizam, nacizam i komunizam. Ipak su se masonske lože danas obnovile u mnogim bivšim komunističkim zemljama.

Je li Mozart bio mason?

Mozart je rođen 27. siječnja 1756. godine u Salzburgu kao posljednje, sedmo dijete muzičara Leopolda Mozarta i Anne Marije Pertl. Njihovi su preci podrijetlom iz švapske okolice Augsburga. Otac mu je bio strog ali izuzetno dobar glazbeni pedagog, a mati blage i vesele naravi. Čim je otac shvatio izvanrednu darovitost dječaka, u dobi od pet godina ga je počeo voditi od grada do grada i od dvorca do dvorca, te je i na taj način dolazio do novaca. Veliki Goethe je imao 14 godina kad je u Frankfurtu slušao svirku maloga Mozarta. Mozartu je tada bilo 7 godina. Kažu da je Mozart "Čarobnu frulu" napisao pod utjecajem masonstva. U matičnoj knjizi umrlih stoji da je Mozart umro u Beču, 5. prosinca 1791. u dobi od 35 godina. Uzrok smrti je bila jedna vrsta groznice. Tako su pisale i bečke novine. Vijest se pronosila svijetom. Novine čija su uredništva bila bliže Beču prenosile su više ili manje istinitu obavijest o smrti velikog umjetnika. No, od Beča udaljenija uredništva su oko njegove smrti uplitala sve više mašte.

Novinari stvorili tezu o Mozartovu otrovanju

U jednom speyerskom stručnom časopisu je pisalo da je umro od vodene bolesti, jedan je berlinski list, pozivajući se na vijest iz Praga, potvrdio doduše da je

Mozart umro od vodene bolesti, ali je dodao da postoji mogućnost da je otrovan, budući da je, navodno, pokojnikovo tijelo bilo otečeno. Tako se priča do danas. Ubojica je navodno bio izvjesni Salieri, koji se, pomračena uma, sam optužio za umorstvo. Možda bi Salierija svijet bio i zaboravio, kad je u pitanju Mozartova smrt, ali kad je Puškin napisao djelo Mozart - Salieri, a isto djelo još i uglazbio Rimski Korsakov, ponovno je planula legenda o Salierovom umorstvu. U tom djelu se nadalje za Mozartovu smrt optužuju i slobodni zidari. Kako za takvu tvrdnju nema nikakvih dokaza, razlog Mozartovoj smrti se tražio u tome što Mozart u svojoj "Čarobnoj fruli" aludira na obrede svoje framasonske lože.

Mozart mason

Legenda o Mozartovoj smrti je spomenuta i o 180. obljetnici njegove smrti, kad se, 5. prosinca 1971. godine, objavila knjiga trojice liječnika: Dalchowa, Dude i Knera pod naslovom "Mozartova smrt 1791 - 1971". To se djelo poziva na izvjesnu Mathildu Luddendorf, koja ima najviše zasluga za teoriju o Mozartovu trovanju. Autori ukazuju na činjenicu, koja se doduše slobodnim zidarima ne dopada, a onima koji to nisu, čini se ipak prihvatljivom. Radi se o čudnoj igri sa simboličkim brojem 18. Spomenuti autori drže da se Mozart čak narugao slobodnozidarskim obredima kad se poigrao s brojem 18, pa su zato odlučili da Mozarta otruju živom. Tako je navodno Mozart imao biti kažnjen što je odao tajnu rituala slobodnih zidara. Trovanje je navodno bilo dugotrajno, što spomenuti liječnici zaključuju iz činjenice da je umjetnik naslućivao blizinu svoje smrti. Spomenuta knjiga je ipak samo velika konstrukcija mogućnosti i presmjelih zaključaka, koji idu dotle da sa slobodnim zidarima, pa tako i s Mozartom, povezuju i alkemiju.

Od čega je umro

Kao dječak Mozart je na silnim putovanjima dobio tešku reumatičnu bolest koja je pred njegovu smrt kulminirala otečenim, bolnim i upaljenim zglobovima. Njegov je osobni liječnik tražio savjete i mišljenje najvećih stručnjaka. Ta je bolest izazivala i neizdržive glavobolje, često znojenje i neugodno povraćanje. Prava je dijagnoza uzroka njegove smrti "febbre rheumatico inflammatoria". Istinitost takvog zaključka počiva na simptomima koje su njegovi liječnici zabilježili. O Mozartu i u sljedećem broju. U ovom broju samo toliko. Pokret slobodnih zidara, masonstvo je nailazilo i nailazi na najstrožu osudu Crkve.

Piše: dr. Andrija Kopilović

Umjetna ili potpomognuta oplodnja

Poštovana čitateljice našega *Zvonika*. U svom pitanju zapravo ste postavili čitav niz pitanja. Neke rečenice su do te mjere pojednostavljene te se ne mogu u cijelosti prihvatiti kao činjenica. Ne možemo tako lako razumjeti velika Otajstva. Drugo, moramo biti trajno uronjeni u duboki osjećaj strahopoštovanja prema veličini Božjoj. Kako možemo postaviti pitanje: "Kako će se Bog prema tome odnositi...?" Bog je Otajstvo čiju volju jedva možemo dokučiti, a kamoli znati Njegove putove i Njegove sudove. Jednako tako se osjećamo vrlo malenima pred velikim tajnama života, pa i znanosti koja tek sada ulazi u to ogromno pitanje tajne života. A tek pitati Boga: "Zašto je dopustio...?" Dakle, ja ne prigovaram vašim pitanjima. Ona su uistinu aktualna i tište čovjeka. Ali, činjenice su pred nama. Crkva, kao Učiteljica i Majka, želi pomoći svim ljudima, napose svojim vjernicima i vrlo je svjesna svoje poniznosti u kojoj će služiti istini i ljubavi na način kako to ona može oslonjena na objavljenu Božju Riječ. Stoga na vaše pitanje, barem dijelom, odgovaram načelno tekstom iz Katekizma Katoličke Crkve broj 2375-2379 koji je mjerodavan kao nauk Crkve, utemeljen na Objavi. Od toga više ne mogu reći. Svi vjernici moraju u poniznosti prihvatiti nauk vjere. Zatim ću citirati dio teksta koji se ovih dana pojavio u Katoličkom tjedniku Vrhbosanske nadbiskupije, br. 9 od 6. ožujka ove godine, gdje se govori o ovom problemu. Znam da sve to neće biti kompletan odgovor na vaše pitanje, ali će biti doprinos za osvjetljavanje tematike na koju se odnose vaša pitanja.

U Katekizmu stoji ovako: "Trebamo ohrabriti istraživanja koja idu za tim da se smanji ljudska neplodnost, pod uvjetom da budu 'u službi ljudske osobe, njezinih neotuđivih prava, njezina pravog i cjelovitog dobra u skladu s Božjim naumom i njegovom voljom'". Tehnike koje uzrokuju odvajanje roditelja, zahvatom strane osobe u bračni par (davanje sperme ili ženske gamete, posudba maternice), teško su nemoralne. Te tehnike (inseminacija i heterologna umjetna oplodnja) vrijeđaju pravo djeteta da bude rođeno od oca i majke koje poznaje i koji su među sobom vezani ženidbom. One su izdaja isključivog prava supružnika da postanu otac i majka samo jedno pomoću drugoga. Ako se te tehnike (inseminacija i homologna umjetna oplodnja) primjenjuju u krilu bračnog para, možda su manje štetne ali ostaju moralno neprihvatljive. One odvajaju spolni čin od čina rađanja. Čin zasnivanja djetetova postojanja nije više čin kojim se dvije osobe daju jedna drugoj, već čin koji "život i identitet zametka povjerava vlasti liječnika i biologa uvodeći gospodovanje tehnike nad početkom i sudbinom ljudske osobe". Takav odnos gospodovanja u sebi je suprotan dostojanstvu i jednakosti koja mora biti zajednička roditeljima i djeci. S moralnog stanovišta rađanje je lišeno svog vlastitog savršenstva kad nije željeno kao plod bračnog čina, to jest specifičnog čina sjedi-

njenja supružnika (...). Samo poštujući vezu koja postoji između značenja bračnog čina i poštivanja jedinstva ljudskog bića moguće je rađanje u skladu s dostojanstvom ljudske osobe. Dijete nije neki dug, nego dar. "Najzvišeniji dar braka" jest ljudska osoba. Dijete se ne može smatrati objektom vlasništva, čemu bi moglo voditi priznavanje nekoga tobožnjeg "prava na dijete". Na tom području samo dijete posjeduje istinska prava, to jest "da bude plod posebnog čina bračne ljubavi svojih roditelja kao i pravo da bude poštivano kao osoba od trenutka svoga začeća". Evanđelje pokazuje da fizička neplodnost nije apsolutno zlo. Supružnici koji, nakon što su iscrpili zakonite utoke zdravlju, trpe od neplodnosti pridružiti će se Gospodinovu Križu, vrelu svake duhovne plodnosti. Oni mogu pokazati svoju velikodušnost usvajajući napuštenu djecu ili vršeći zahtjevne službe u korist bližnjega.

Iz "Katoličkog tjednika" prenosim: "Napredak biomedicinskih istraživanja u ovladavanju ljudskom prokreacijom postavio je nova moralna pitanja. Naputak Kongregacije za nauk vjere o poštivanju ljudskog života u nastanku i o dostojanstvu rađanja daje kriterije za moralno vrjednovanje ovih pitanja. Nakon uvoda u kojem se navode temeljni principi, prvi dio govori o dužnom poštivanju ljudskog embrija; drugi dio odgovara na moralna pitanja koja postavlja umjetna oplodnja; i treći dio daje upute o odnosu morala i civilnog zakona na ovome području. Znanosti i tehnike nisu moralno indiferentne: zahtijevaju bezuvjetno poštivanje temeljnih moralnih kriterija, moraju biti u službi ljudske osobe i njezina istinskog i cjelovitog dobra prema Božjemu promislu. Ono što je tehnički moguće nije samim time i moralno dopušteno. Da bi se donio ispravan moralni sud u ovom području, ključna su dva temeljna principa koja Učiteljstvo Crkve, u svjetlu Objave, pruža ljudskom razumu:

1) "Od samog začeća život svakog ljudskog bića mora se apsolutno poštivati jer je čovjek jedini stvor na zemlji kojega je Bog 'htio radi njega samoga' (GS 24), a duhovnu dušu svakom čovjeku Bog neposredno stvara."

2) "Ljudsko rađanje traži od supružnika odgovornu suradnju s plodnom ljubavi Božjom; dar ljudskog života mora se ostvariti u braku s pomoću čina koji pripadaju supružima specifično i isključivo, u skladu sa zakonima što su upisani u njihove osobe i u njihovo sjedinjenje."

Pod 'umjetnim rađanjem' ili 'umjetnom oplodnjom' ovdje se misli na razne tehničke postupke kojima se nastoji postići začeće čovjeka na način različit od spolnog sjedinjenja muškarca i žene. Ovaj naputak raspravlja o oplodnji jajašca u epruveti (oplodnja in vitro) i o umjetnom osjemenjivanju prenošenjem pret hodno uzetog sjemena u rodne putove žene. Kao prvi preduvjet za moralno vrednovanje takvih tehnika mora se gledati na okolnosti i posljedice koje one imaju s obzirom na dužno poštovanje prema ljudskom zametku. "Još i danas kod žena se obično pretpostavlja hiper-

Imam jedno za mene teško i važno pitanje. Na televiziji i u životu susrećemo se s umjetnom ili (u Hrvatskoj) potpomognutom oplodnjom. Znam da je to grijeh, ali mi je teško ljudima reći i protumačiti zašto je to tako. Djeca su se rodila. Kako će se Bog prema tom djetetu odnositi - kao prema svom stvorenju, kao voljenom djetetu ili... Ako je to grijeh, a vjerujem da jest, zašto je Bog dopustio da se to dijete začne u utrobi majke i zašto je čovjeku dao mogućnost da on stvara novi život na takav način. Voljela bih da mi odgovorite na ova pitanja, jer se susrećem s ljudima koji su djecu upravo dobili umjetnom oplodnjom. Kako im pomoći? Hvala. /I. B./

ovulacija: uzima se više jajašaca, oplodi ih se, a onda nekoliko dana uzgaja in vitro. Obično se sva ne prenesu u rodne putove žene; neki zameci, obično nazvani 'prekobrojnima', unište se ili zalede. Da bi se izrekao moralni sud o FIVET-u (oplodnja in vitro i prenošenje zametaka), moraju se razmotriti spomenuti činjenični podaci... Svako ljudsko biće uvijek se prima kao Božji dar i blagoslov. Ipak, s moralnog stajališta, rađanje koje je uistinu odgovorno prema onomu koji se ima roditi mora biti plod braka. Ljudsko rađanje ima posebne značajke snagom dostojanstva roditelja i djece: rođenje nove osobe, kojim muškarac i žena surađuju sa Stvoriteljevom moći, mora biti plod i znak uzajamnoga osobnoga darivanja supružnika, njihove ljubavi i njihove vjernosti. Vjernost supružnika u bračnom jedinstvu podrazumijeva obostrano poštovanje njihova prava da postanu otac i majka samo jedno pomoću drugoga. Dijete ima pravo biti začeto, nošeno u utrobi, dano na svijet i odgojeno u braku: upravo sigurnim i priznatim odnosom prema svojim roditeljima ono je kadro otkriti svoj identitet i dosegnuti vlastitu ljudsku zrelost. U djetetu roditelji nalaze potvrdu i nadopunu svoga uzajamnoga darivanja: ono je živa slika njihove ljubavi, trajni znak njihova bračnog sjedinjenja, živo i nerazdvojivo stapanje njihova očinstva i materinstva. Moralno je dakle nedopušteno oploditi ženu sjemenom darovatelja koji joj nije suprug, i oploditi muževljevim sjemenom jajašce koje ne potječe od njegove žene. K tome, moralno se ne može opravdati oplođivanje neke neudane žene ili udovice, bez obzira na to tko je davalac sjemena. Toliko iz "Katoličkog tjednika".

Mislim da nije uputno za širi broj čitatelja našega Lista tumačiti još detaljnije ili više od ovoga što sam citirao. Dakle, odgovor na vaša pitanja nije dan onako kako biste vjerojatno i vi i ja željeli, ali sam samo iznio jedan vrlo veliki problem suvremenoga svijeta. Preporučam da na mjesto pitanja "Kako to Bog može dopustiti...?", odgovorimo molitvom Bogu za obraćenje ljudi, za poštivanje osnovnih i temeljnih moralnih načela i s poniznom sigurnošću da tko sluša Boga i njegov Zakon, poštuje sve ono što je prirodno, a molimo dobroga Boga da spriječi širenje zla među ljudima. Onima koji su tako što učinili upućujemo samo jednu riječ, riječ Isusovu: "Obratite se i vjerujte Evanđelju".

Zahvaljujemo našim darovateljima

Kafana - "Duka"

Subotica,
Preradovićeva 4
(u Bunjevačkom kolu)
Tel: (024) 555-738

Organizira:
- svadbe,
- rođendanska slavlja,
- bankete i dr.

Svakog dana: MENI RUČKOVI
Posebno se preporučamo za
organiziranje "Poduša"

Radno vrijeme: od 12 - 22
nedjeljom zatvoreno

Vremena su teška. Svaka pomoć nam je dobro došla.
Unaprijed hvala svakom darovatelju.

HORVÁT BUSINESS CENTER
HRVATSKI POSLOVNI CENTAR
CROATIAN BUSINESS CENTER

Nagymező u. 49.
H. 1065 Budapest P.f. 468

Tel: (36-1) 269-1301
311-9200, 353-1501
Tel/fax: (36-1) 269-1300

Svake treće nedjelje u mjesecu novi broj "Zvonika"

Maksima Gorkog 20 (kod glavne pošte)

Radno vrijeme: radnim danom od 9,30-12 i 16,30-19 sati
Radno vrijeme očnog liječnika: radnim danom od 17-19 sati

RENAULT

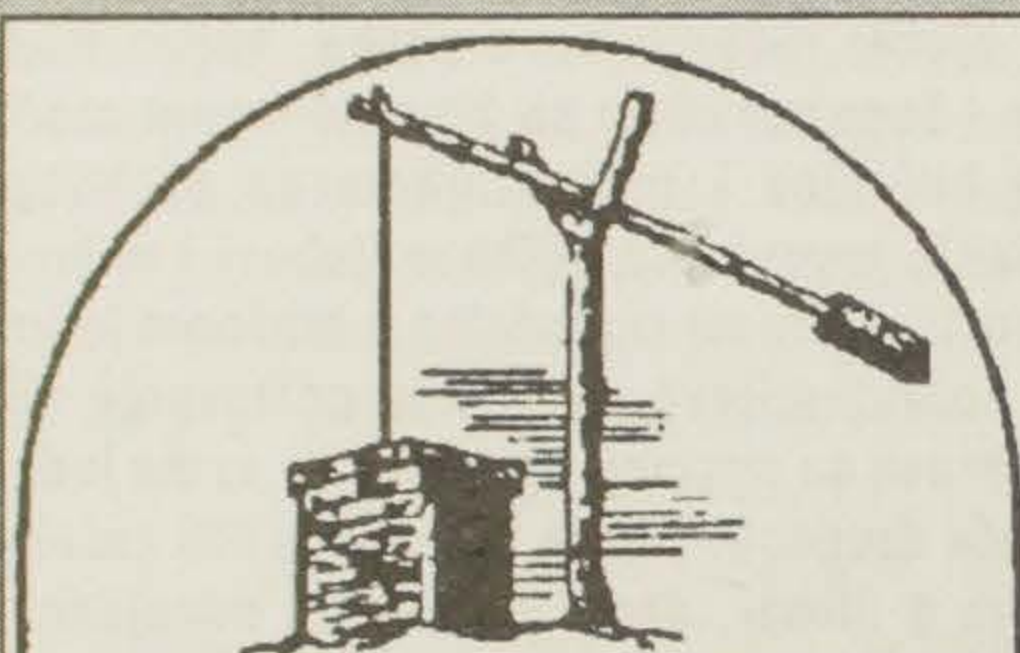

Koncesionar

VIDAKOVIĆ

Prodaja rezervnih delova i servis

Subotica, Braće Radlca 51-53
Tel./fax: 024/553-567

SALAŠ

ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

agria

AGRIA D.O.O. SUBOTICA
PROIZVODNJA SIJAČICA I
REZERVNIH DIJELOVA
SUBOTICA, BARANJSKA 23
tel. i fax: 024-561-553
e-mail: agria@suonline.net

POLIKLINIKA

24000 Subotica
Jo Lajoša 4a
tel: 024 / 520-698

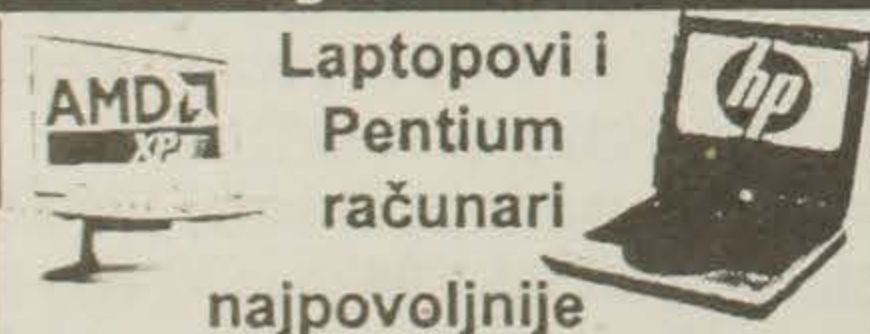
Radno vrijeme
radnim danom: od 9 do 19 sati
subotom: od 9 do 12 sati

Obavljamo:

- dermatovenerološke,
- otorinolaringološke,
- internističke, kardiološke,
- neurološke,
- ginekološke,
- kirurške,
- pedijatrijske i preglede infektologa,
- lasersku terapiju,
- pregled mladeža dermoskopom,
- uklanjanje kožnih promjena
- ispitivanje sluha, timpanometriju,
- ultrazvučni pregled trbušnih organa,
- štitne žlijezde, dojke, testisa i kukova djece,
- krvnih sudova i trudnica
- kućne preglede i liječenje

Millennium GSM Centar

Prodaja i SERVIS

Laptopovi i
Pentium
računari

najpovoljnije

Panasonic
KX-TC445

Gigaset
A-180

house1

Klima
uređaji

www.millenniumgsm.co.yu
Tel 024/ 551-353 Prvomajska 6.

**Neka Bog
blagoslovi
sve koji
radom služe
braći
ljudima!**

Internet provajding
Prodaja računara
Instalacija i održavanje računarskih mreža
Pojedinačni i grupni kursevi
(Windows, Word, Excel, Internet)
☎ (024) 555-765 Karađordev put br. 2. Subotica
e-mail: support@tippnet.co.yu

NAMA JE DOVOLJNO
DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karađordev put 2
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33
- HORGOŠ, Borisa Kidriča 7
Telefon (danonoćno): 792-202

RASPORED SAHRANA NA INTERNETU

www.funero.co.yu

E-mail: funero@funero.co.yu

SUBOTICA - Banijska 2; tel: 024/547-274

NOVI SAD - Rumenački put 11; tel: 021/518-093; BEOGRAD - Lješka 4; tel: 011/354-8063

kolpa·san®

KUPATILA

Za vaš ponos

sanitarija i pločice, kade, tuš kade, tuš kabine, saune, masažni sistemi-
vodeni i vazdušni, bazeni za masažu, nameštaj za kupatila,
ugradni vodokotlići i kupatilska galanterija

Prvi privatni i registrirani
dom za stara i nemoćna lica

"Sv. Katarina"

PALIĆ, Sutjeska 47

Tel. 024/753-374

754-680

U ugodnoj paličkoj pri-
rodi i zelenilu, u privatnoj
kući s lijepim dvorištem,
pružamo usluge, stručno i
odgovorno:

Čuvanje i njegu starih i nemoćnih
lica; usluge medicinskih sestara;
liječničke i specijalističke usluge;
njegu starih i nemoćnih lica na terenu
(i u vašoj kući).

**MONOLIT
GRADNJA** GRAĐEVINSKO I
GRAĐEVINSKO-ZANATSKO
PREDUZEĆE d.o.o.

Adresa: Subotica, Lenjinov park 13
Tel: 024/ 551-685, 553-111
e-mail: monolit@tippnet.co.vu

Računi:
220-3229-08 Mycro Finance banka
110-401601301333-38 Zeptr banka

Hirvivo
KATOLIKUS HETILAP
Ács 42-4007 Ajmónkőszőlő
I. b.c.l. szám 2002. 05. 19.

Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo - Tel: (024) 883-040
Email: hirvivo@tothfalu.co.yu

SZTR **JULIJA-OPTIKA**

KULTURA NOŠENJA NAOČARA
33 GOD. TRADICIJA – STRUČNA USLUGA

- Veliki izbor klasičnih i modernih okvira
- Sunčane naočare od vodećih marki na svetu
- Kontaktno sočivo i sredstvo za održavanje

Uslovi kupovine:
– Gotovinsko plaćanje
– Čekovni kredit
– VISA kartica
– Sindikalna prodaja

VODITE RAČUNA O REZERVNIM NAOČARIMA!
24000 Subotica, Braće Radića 6
Telefon: 024/28-482

GSALADI MAGAZIN

Hirelet

Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474
Email: agape@eunet.yu

www.suboticka-biskupija.info

**Slušajte
Radio Suboticu**
program na hrvatskom jeziku
svaku večer od 19-21 sat
na frekvenciji 91,5 Mhz

Put Jovana Mikića 12
Tel: 024 55 22 00
Fax: 551-902

*U obiteljskoj kući pružamo
usluge čuvanja i stručne njege
starih i nemoćnih osoba.*

Informacije na telefon:
024/561-950
mobitel: 064 - 143 3932

ZARUČNIČKI TEČAJ

u Harambašićevoj 7 u Subotici

- 4. travnja u 19,30 započet će tečaj na hrvatskom,
- 11. travnja u 19,30 na mađarskom jeziku.
- U okviru tečaja 5. 04. u 19.30 sati u Katoličkom krugu

predavanje će održati

dr. Antun Lisec iz Zagreba

ne samo za zaručnike već za sve mlade, bračne parove koje zanima problematika: kontracepcije, pobačaja, zaštite nerođenih, prirodne metode planiranja obitelji, sterilizacije, umjetne oplodnje...

HODOČAŠĆE U RIM

od 30. 04. do 6. 05. 2005.

U program je uključena i audijencija kod sv. Oca na Trgu Sv. Petra.

Hodočastit će se na mnoga značajna mjesta, koja su izvori kršćanstva "vječnog grada" Rima.

Planirana je posjeta Padovi, Firenci, Asizu i Veneciji.

*Svi zainteresirani neka se (što hitnije) jave vlč. dr. Marinku Stantiću ili Jeleni Piuković.
tel: 024 / 524 - 496*

KONCELEBRIRANA SVETA MISA za pokojnog biskupa Matišu Zvekanovića

u subotičkoj stolnoj bazilici
u subotu, 23. travnja 2005. u 10 sati.

POČETAK HODOČAŠĆA BUNARIĆ - 2005.

TRAVANJ:

3. 04. - NEDJELJA BOŽANSKOG MILOSRĐA
sv. misa i propovijed u 16 sati

DEVETNICA BOŽANSKOM MILOSRĐU
u župi sv. Jurja u Subotici
počinje na Veliki petak u 16,30

MEDITACIJA U ŽUPI ISUSOVOG USKRSNUĆA
8. 04. 2005. u 19,30 sati

Hrvatska riječ
Informaciono-publikaistički centar, izdavač 1985.-1994., obnovljen 2003.
Subotica, 31. svibnja 2003. Cijena 20 dinara

ČITAJTE "HRVATSKU RIJEČ"
hrvatskarijec@tippnet.co.yu
tel: (024) 55-33-55

**URED HRVATSKOG
NACIONALNOG VIJEĆA**
Subotica, Preradovićevo 4
tel: (024) 556-898 i 553-818

**HRVATSKI KULTURNI CENTAR
"BUNJEVAČKO KOLO"**
Subotica, Preradovićevo 4
tel: (024) 555-589

MIR ŽIVIMA, POKOJ MRTVIMA

Puni vjere u život budućega vijeka, javljamo svoj braći, rodbini, prijateljima i znancima da je blago u Gospodinu naš brat

**O. LEOPOLD IVAN
IVANKOVIĆ**
franjevac - svećenik

okrijepljen svetim sakramentima, preminuo 9. ožujka 2005. god. u 83. godini života, 64. redovništva i 56. svećeništva.

Sprovod dragog nam pokojnika bio je u petak, 11. ožujka 2005. godine u 14 sati iz Franjevačke kapele na Bajskom groblju u Subotici.

Sveta misa zadušnica bila je poslije sproveda u franjevačkoj crkvi.

BLAGI KRISTE, PODAJ MU ŽIVOT VJEČNI!

*Braća Franjevci
kao i mnogobrojna rodbina*

TUGA, BOL I BIJEDA - MIR I RADOST
/Odlomak iz jedne korizmene propovijedi
o. Leopolda/

Mi dakle živimo na zemlji u Hodu prema Uskrsnuću i čitav je naš zemaljski život Korizma. A do USKRSNUĆA možemo stići samo po zaslugama našeg Otkupitelja i Spasitelja, Isusa Krista, koji je iz ljubavi prema svome Ocu Nebeskom prihvatio, uzeo na se tu KORIZMU svijetu nas, da bi po toj Njegovoj KORIZMI i svaka naša KORIZMA imala svoju pravu, USKRSNU vrijednost i učinak. Ta je Isusova KORIZMA dala vrijednost i svakoj našoj KORIZMI, našem POVRATKU.

Ne oklijevajmo dakle, u KORIZMI svoga zemaljskoga života, ne štedimo svojih napora, jadona i patnja, nego ustrajno i radosno hodimo prema svojoj tjelesnoj smrti, kao dovršetku našega POVRATKA. Jer čeka nas USKRS, čeka nas naš Nebeski Otac, kao svoje drage kćeri i sinove, koji se nakon odlaska iz Njegove kuće vraćaju k Njemu, u svoju očinsku kuću. I ne pita On nas za račun: ne pita kuda smo i u što smo porazbacali i utrošili ono bogatstvo kojim nas je očinski opskrbio. Ne pita za našu krivnju i nevjeru: jer to je sve već naplaćeno, i preko svake mjere, po Njegovom Jedinorođenom Sinu, Isusu Kristu, našem Otkupitelju i Spasitelju, koji je našu KORIZMU uzeo na se - iako On nije napustio oca - po Bezgrešnoj Njegovoj Djevičanskoj Majci Mariji i Njegovom djevičanskom Ocu sv. Josipu. Radujmo se dakle uz MIR I DOBRO!

Fotografije u ovom broju:
Zvonik, IKA,
www.eparhija-backa.org.yu
i Photonino.com

ZVONIK

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje:

Rimokatolički župni ured
sv. Roka, 24000 SUBOTICA
Beogradski put 52

Telefon: 024/554-896;

Fax: 024/551-036;

E-mail:

zvonik@tippnet.co.yu.

Web: www.ZVONIK.org.yu

Uredničko vijeće:

Andrija Anišić,
Stjepan Beretić,
mr. Ervin Čeliković,
Katarina Čeliković,
Marko Forgić,
Ladislav Huska,
Vesna Huska,
Franjo Ivanković,
dr. Andrija Kopilović,
mr. Mato Miloš,
Lazar Novaković,
Jakob Pfeifer,
s. Blaženka Rudić,
Alojzije Stantić,
Mirko Štefković,
dr. Tadej Vojnović

Andrija Anišić
glavni i odgovorni urednik

Franjo Ivanković
zamjenik glavnog
i odgovornog urednika

mr. Ervin Čeliković
tehnički urednik

Katarina Čeliković
lektorica

Tisak:

Štamparija "PRINTEX",
Stipe Grgića 58, Subotica,
Tel.: 024/554-435

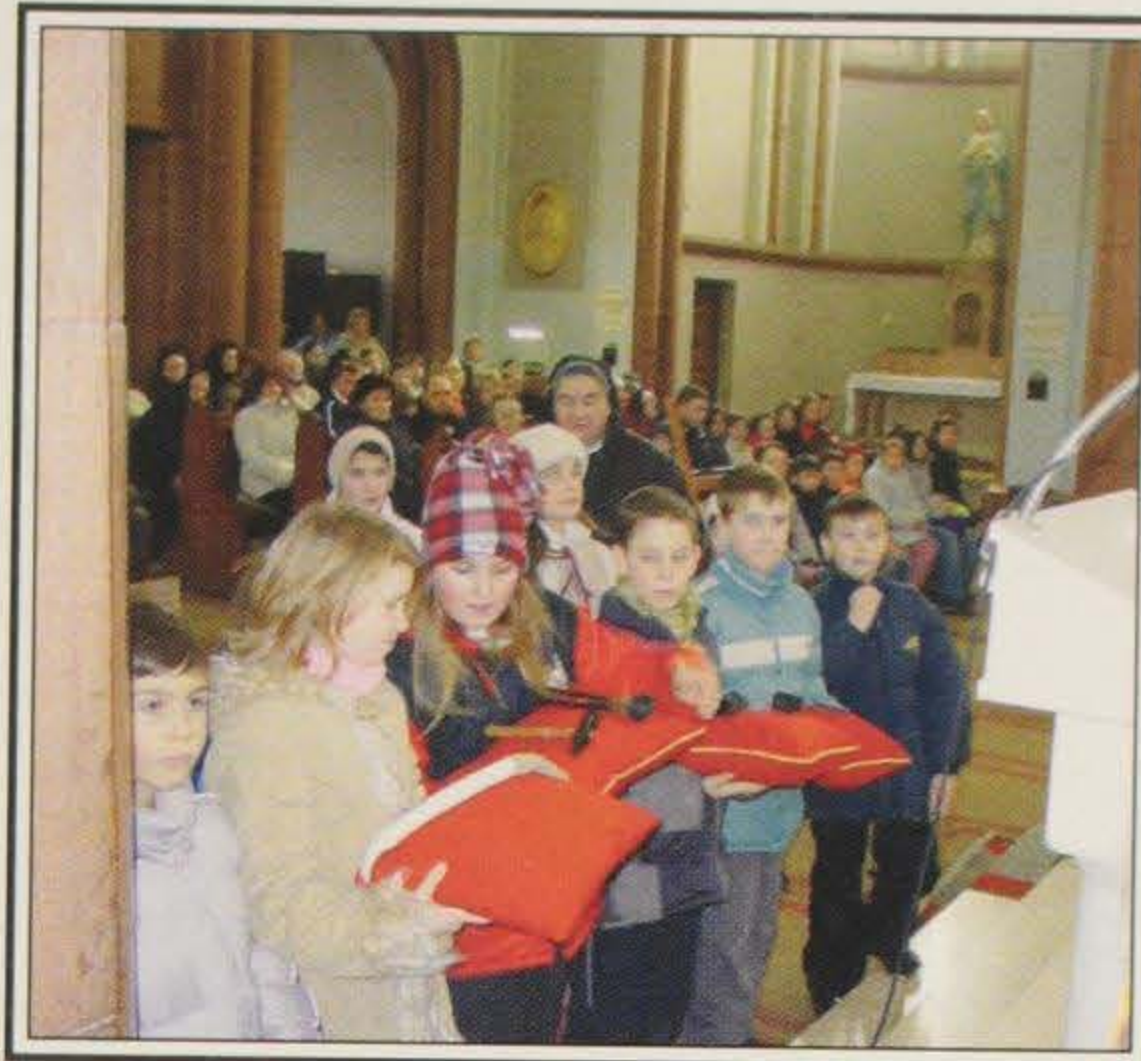
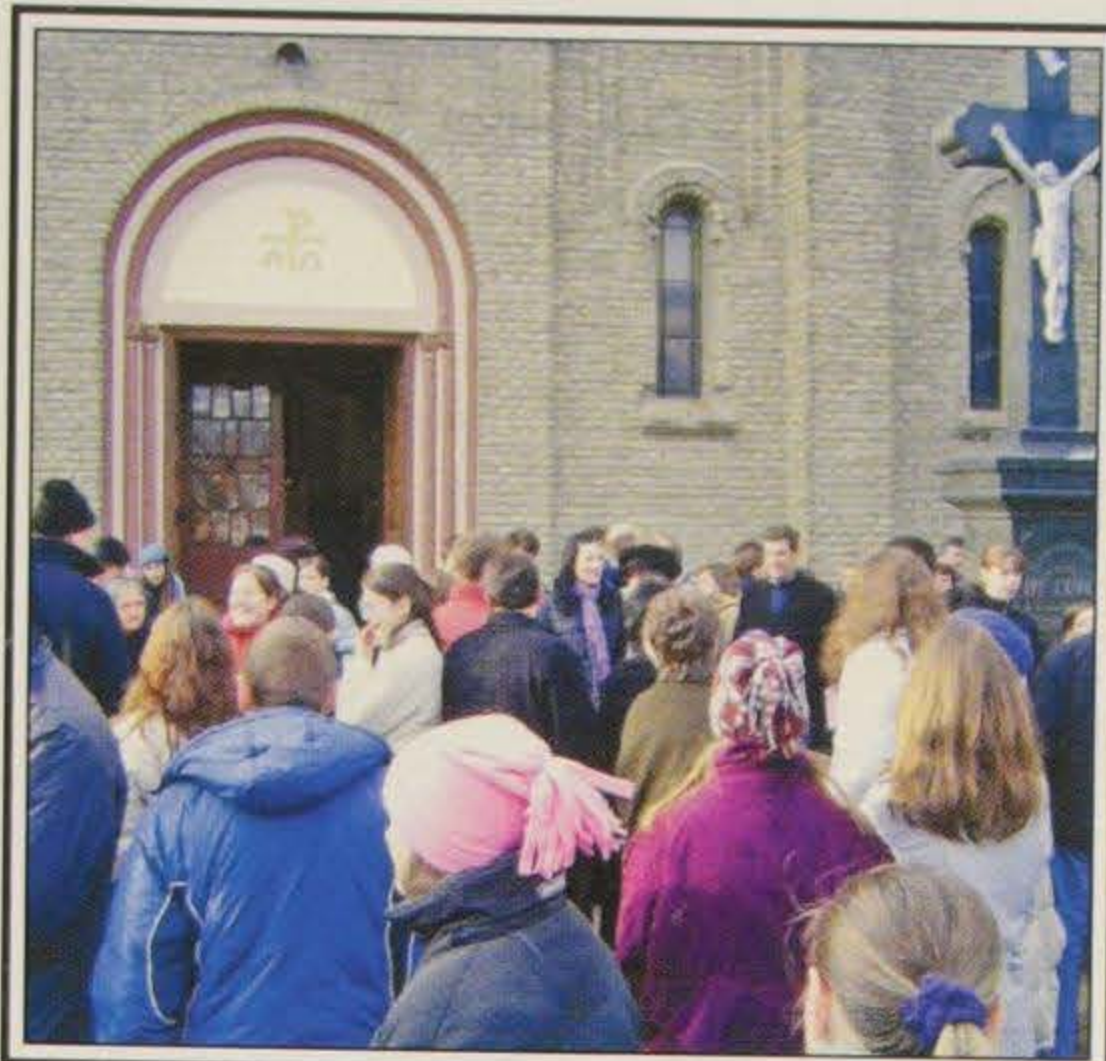
ISSN 1451-2149

Godišnja pretplata za "ZVONIK"

- SCG 840 dinara
- inozemstvo - 20 EURA
ili 160 kuna; avionom 50 USD
Pretplatnici iz inozemstva i
R. Hrvatske uplate mogu poslati
pošt. uputnicom ili čekom
na adresu:

Gabrijela Skenderović,
Kneza Trpimira 1/3, 44320
Kutina R. Hrvatska
- tel: +(00) 385 (0)44 681-272

OD ZVONIKA DO ZVONIKA U BOJI

Zbog snijega na Kalvariji Križni put za djecu i mlade ove godine održan je u crkvi Isusovog Uskrsnuća u Subotici

Susret mladih s bratom Richardom iz Taizéa u crkvi sv. Antuna u Bečeju

Nastup bivših ovisnika o drogi privukao je na Tribinu mladih dosada najviše sudionika

Predaja Vjeroispovijesti katekumenima u crkvi sv. Roka u Subotici

Evangelje u slici: Uskrisenje Lazarovo - priredili su krizmanici u istoj župi

Seminar za volontere Caritas Subotičke biskupije

Zanimljivost: Nije u Sibiru nego na salašu obitelji Kujundžić (zima je dugo trajala)

KORIZMA U STOLJETNOM KARMELU

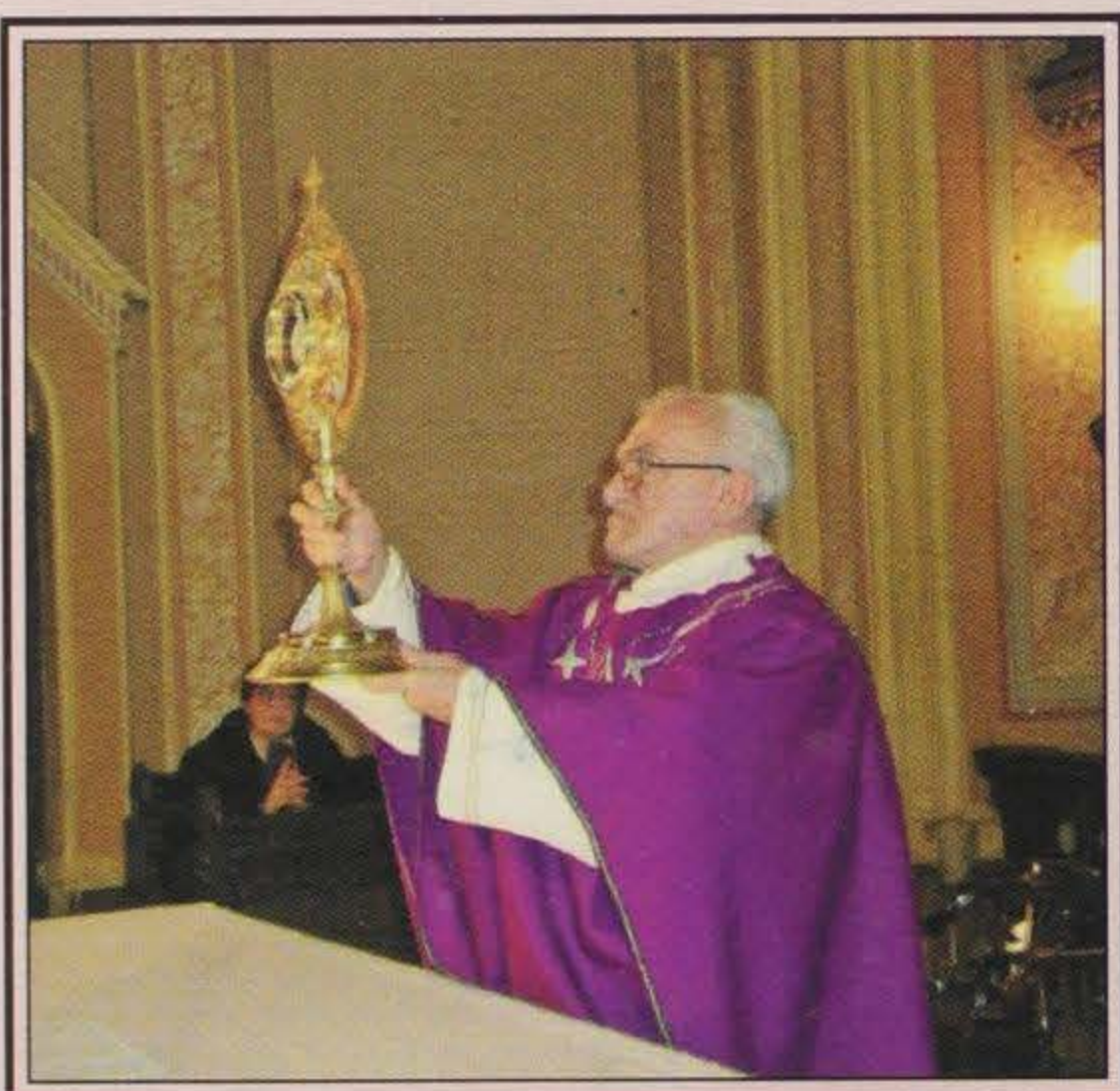
o. Viktor - predavanje u Hrvatskom domu

o. Ante - susret s mladima

o. Franjo na Križnom putu s mnoštvom vjernika u crkvi

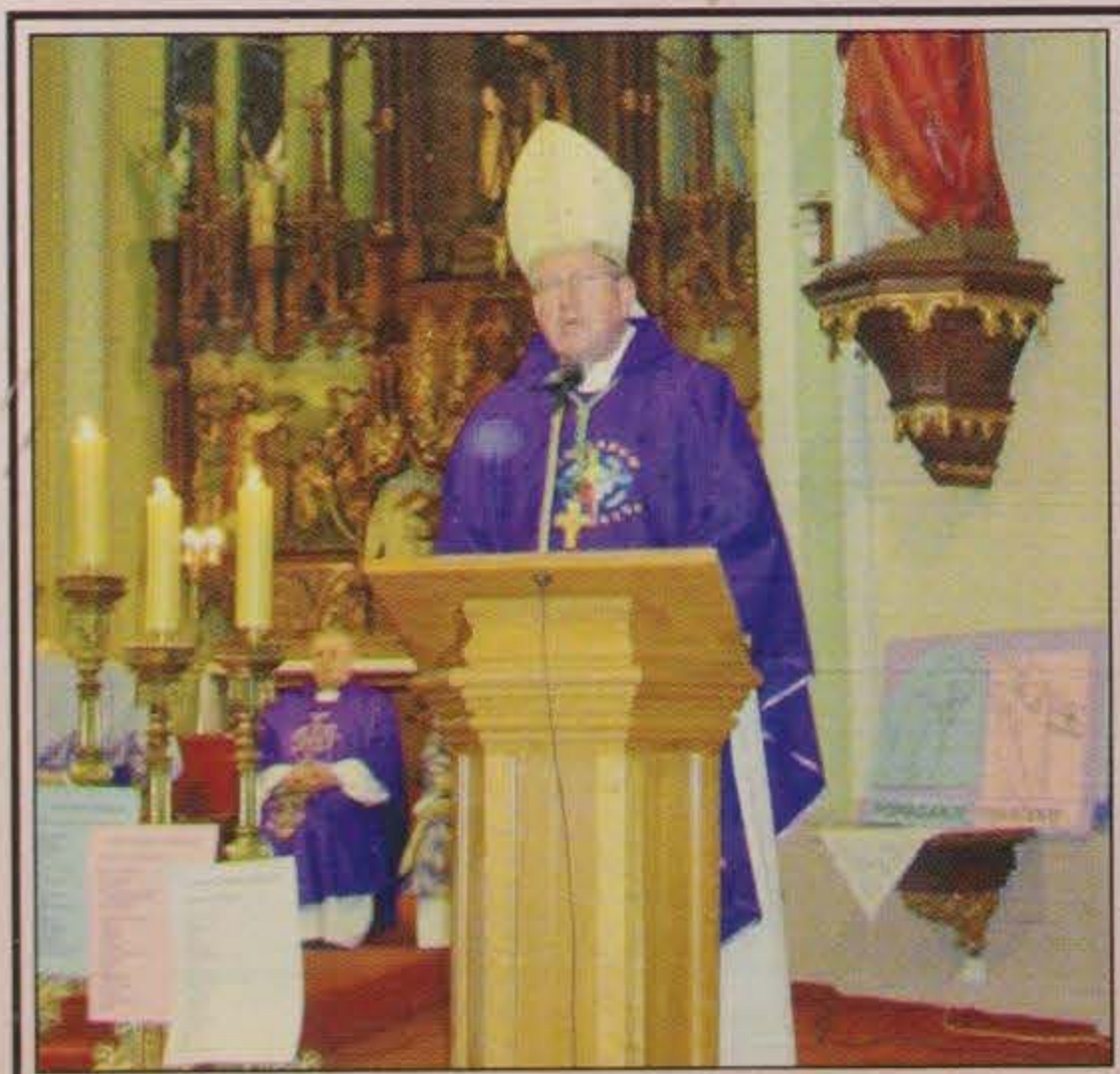
o. Josip - blagoslov s Presvetim

o. Mato - glavni organizator somborske korizme

Oni su se brinuli da svi sve dobro čuju

Na devetnici sv. Josipu u crkvi sv. Roka u Subotici propovijedali su i nadbiskup Hočevar (na sl. lijevo) i misionar Krvi Kristove o. Ksaver (na sl. desno)

Majka Blaženka s kćerkama Željkom, Anđelkom, Nevenkom, Gordanom i unukom Antunom svaki dan na devetnici